

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Cekoval račun. Ljubljana številka 10,650 in 10,349 za inzerate.

Uprava: Kopitarjeva ulica številka 6.

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Slovenski kmet je spregovoril

Preteklo nedeljo so od vseh strani naše slovenske zemlje prišli v staroslavno Celje izvoljeni in pooblašteni zastopniki našega prvega stanu, da na običnem zboru Kmečke zveze svoje impozantne stanovske organizacije spregovorijo tudi svojo besedo. Kmečki človek malo govori, kadar pa spregovori, je njegova beseda premišljena in tehtna.

Nekako pred desetimi leti so se začeli za slovenskega kmeta izredno težki časi. Gospodarsko se je pogrezal v vedno večjo revščino; z ohromitvijo posojilnic in z nesrečno kmečko zaščito so ga takratni oblastniki od leta 1932 dalje hoteli spraviti na kolena. Ni mu bilo dovoljeno, da javno izpove svoje težave in zahteva pomoči. Sam vase zaprt je naš kmet, do skrajnosti zagrenjen, začel obupovati nad svojo bodočnostjo. Začuli so se v tistih letih usodni glasovi iz dežele o malodušju kmečkih ljudi in o nevarnem udajanju v usodo: »Bo že kako.«

V to duhovno in gospodarsko zmedo je posegla Kmečka zveza, ki so jo vodilni kmečki borci v prenovljeni, docela stanovsko in gospodarsko podzidani obliki poklicali k življenju. Potreba je bila velika! Danes, po komaj dobro triletnem delu, je Kmečka zveza brez dvoma prva in najvažnejša, pa tudi najštevilnejša slovenska organizacija. Njeni občni zbori so zmagoslavje zdravega kmečkega poguma in ponosa, njeni tabori pa izraz nove vere kmečkih ljudi vase in v svojo bodočnost.

Zadnji občni zbor je podčrtal zlasti tri važne in velike vodilne misli.

Prva je bila izražena v enodušnem hotenju vseh zastopnikov Krajevnih kmečkih zvez, da slovenski kmet hoče živeti. Nobenih prednosti ne zahteva, čeprav je temeljni stan in brez njega drugih stanov sploh ni; pač pa je močno odjeknil njegov klic po novem, zdravem gospodarskem življenju, ki se otresa malodušnosti prejšnjih let in hoče take gospodarske politike, da bo njegova zemlja varna in da bo rod na njej mirno gledal v bodočnost. Zato tako močna zahteva po samoupravni Sloveniji, v kateri vidi kmet poročstvo za svoj obstanek in razmah. V slovenskem kmetu je po zaslugi Kmečke zveze zrastle nova vera in nov pogum; ne samo to ohraniti, kar ima — novih prilik hoče, da sprostijo svojo življenjsko moč, ki je mlada in elementarna. Nove zemlje hoče, da jo bo ljubil, nove izobrazbe želi, da bo iz te zemlje izvalil čim več dobrin za narod in državo. Celjski veličastni zbor Kmečke zveze je potrdil prvinsko moč kmečkega stanu, iz katere se napajajo vsi sloj slovenskega naroda. Prav pa je, da poleg te silne volje našega kmeta po samoohranitvi sliši vsa naša slovenska in jugoslovanska javnost tudi njegov klic po pomoči. Komur je mar naše narodne in državne bodočnosti, se bo ob tem pretresljivem klicu zavedel svoje dolžnosti, da kmečkemu stanu gospodarsko in socialno pomaga tam, kjer si sam pomagati več ne more.

Druga krepka misel je izzvenela v željo, da se kmečkemu človeku da prilika za izobrazbo. Toda ta izobrazba naj bo zajeta v lastnem izviru in mora rasti iz pristne slovenske kulture, ki jo ohranja in ustvarja kmečki stan. Naš kmet hoče, da se prepad med mestom in vasjo zasuje: ne samo v podeželskih, ampak tudi v mestnih višjih in najvišjih šolah naj tvorijo temelj vse izobrazbe one kulturne narodne prvine, ki rasto iz kmečkih hiš. Na ta način naj bi tudi bodoče slovensko izobraženstvo črpalo najzlahtnejše sokove svoje izobrazbe iz tistih korenin, ki segajo v kmečko življenje na vasi. Kmečka zveza nikakor ni le interesno, zgolj strokovno društvo kmečkih ljudi; je tudi velik in važen kulturni činitelj v našem narodu, s katerim je treba izdatno računati vsem, ki jim je pri srcu narodna izobrazba in kultura.

Tretja ideja, ki jo je občni zbor živo in soglasno postavil, je izražena v sklepu, da je za dosego obseh navedenih vodilnih misli treba v kmečke vrste vključiti kmečko mladino. V tako velikih časih ne sme stati ob strani sto tisoč in več naših kmečkih fantov in deklet: za vse je dela dovolj, vsi pa tudi potrebujejo prave smeri v svojo bodočnost, ki ne sme biti izražena v geslu: proč od zemlje, marveč v trdni volji: nazaj k zemlji. Zato je izredno važen sklep, da se v bodočem letu povsod ustanovijo odseki Mladinske kmečke zveze, kjer jih še ni. Kmečki oče in mati hočeta, da jima v boju za ohranitev doma in za čuvanje svetinj tega doma stoji tesno ob strani tudi mladi rod. Ta rod pa mora biti vzgojen po načelih in idealih, ki so tisoč tri sto let dajali kmečkemu ljudstvu dovolj notranje in zunanje sile, da je ohranilo vero, jezik in zemljo. Kmečki stan hoče imeti mladino, ki bo trdno zakoreninjena v zemlji in v kmečkem stanovskem etosu. Ta njegova volja je tako enodušna in močna, da jo mora slišati in upoštevati vsa naša javnost, ki hoče dobro svojemu narodu.

V te tri zahteve in sklepe se je strnila v glavnem volja slovenskega kmeta na letošnjem občnem zboru Kmečke zveze. Naj bi našla povsod odprta ušesa in srca, kajti v sebi nosi kati za boljše dni vsega naroda. Pa tudi zato, ker danes in v bodoče ne bo mogoče iti v našem gospodarskem, socialnem in kulturnem življenju nikomur na dnevni red, ne da bi upošteval organizirano voljo slovenskega kmeta, ki

Konferenca v Kodanju: Severne države bodo branile svojo nevtralnost

Skušale bodo posredovati, da se vojna med Finsko in Sovjeti čimprej konča

Kodanj, 26. februarja. AA. Reuter. Posebni dopisnik agencije Reuter javlja sledeče: Izvedelo se je, da so se Danska, Norveška in Švedska odločile, da bodo razpravljale o možnosti posredovanja v sovjetsko-finskem spopadu. Večerno sporočilo govori o »globoki želji« nordijskih narodov, da bi se mirno rešil sovjetsko-finski spopad, ki bo ohranil popolno neodvisnost Finske.

Še ni mogoče reči, kakšna bo oblika posredovanja, vendar pa tega posredovanja ne bodo prevzele skandinavske države. Posredovanje bi n. pr. mogla prevzeti Nemčija.

Nada »o pravičnem in trajnem miru« med Nemčijo in zavezniki se tukaj ne smatra kot napoved za poskus posredovanja v tej večji vojni. Očividno je, da soglasna akcija, ki jo omenja komunike, zahteva neposredno posvetovanje, čim bi prišlo do kakega pomembnega dogodka. Po medsebojnem sporazumu bi sila, ki je neposredno zainteresirana, dobila pomoč od drugih dveh držav pri vsakem koraku, ki bi ga storil kdorkoli od vojskujočih se držav. Treba je računati, da bodo ta postopek sedaj uporabili pri incidentu v Altmark, pri čemer bi Danska in Švedska podprli Norveško v njenih posvetih tako z Veliko Britanijo kakor z Nemčijo. Napovedujejo, da je eden od teh predmetov, ki ga utedejo pretresati na konferenci, tudi vprašanje pravilne identifikacije nevtralnih ladij, ker obstoji mnenje, da so bile nevtralne ladje pomotoma bombardirane ali torpedirane.

Želja za sporazum med Finsko in Sovjetijo

London, 26. febr. t. Reuter. Angleški diplomatski krogi poudarjajo posebno to dejstvo, da so bili vsi sklepi na konferenci v Kodanju sprejeti v popolni tajnosti in da so se severne države skrbno zaščitile pred vsem takim, kar bi se lahko tolmáčilo tako, da se hočejo v tej vojni jasneje opredeliti.

Značilen je najbolj samo tisti odstavek, ki govori o sklepih severnih držav glede vojne med Finsko in Sovjetsko Rusijo. V tem oziru so severne države bolj podčrtale vzajemnost, ki veže vse severne države. Toda to so vse štiri severne države povedale že v oktobru lanskega leta v Stockholmu, ko Finska še ni bila napadena. Jasno so se o vojni med Finsko in Sovjetsko Rusijo izrazile severne države samo v tem smislu: da so izrazile željo, da naj pride do sporazuma med Finsko in Sovjetsko Rusijo in da naj se vojno stanje čimprej zaključi.

Kodanj, 26. febr. t. Reuter. List »National Tidende« poudarja, da so na konferenci severnih držav v Kodanju največ govorili o dveh dogodkih: o izvršbi nad nemškimi parnikom »Altmark« v norveških vodah in o napadu sovjetskih letal na švedsko obmejno mesto Pajala. List poudarja, da so severne države sklenile ostati nevtralne v vojni med Finsko in Sovjetsko Rusijo, prav tako pa bodo varovale svojo nevtralnost v vojni med Nemčijo in zavezniki. Prav iskreno pa žele severne države, da bi se zopet vpostavil mir v Evropi.

»Politikenc« tudi piše, da severne države žele, da bi se končala vojna med Finsko in Sovjetsko Rusijo. Prav tako se morajo severne države zavrovati pred tem, da bi se kdo napadal njihova ozemlja ali pa si na njihovem ozemlju izbiral bojišča. Če bi se to še nadaljevalo, tedaj bi se kaj lahko vojna raztegnila tudi nad severne države.

Kodanj, 26. februarja. AA. Reuter. Preden je zapustil Kodanj in odpotoval v Stockholm je dal švedski zunanji minister Günther sledečo izjavo: »Bojim se, da s pomen konferencie v neki meri pretiravali, čeprav je naravno točno, da smo mi razpravljali o vprašanjih, ki so življenjskega pomena za naše tri države. Günther je pristavil, da ni mogoče ločiti gospodarskih vprašanj od političnih vprašanj pri razpravi, ker so vsa ta navedena vprašanja med seboj neolčljiva. Stvarno bomo morali biti nepristranski v enaki meri do Velike Britanije kakor tudi Nemčije.

Prelepa manifestacija jugoslovansko-bolgarskega bratstva v Soliji

Jugoslov.-bolgarska trgovinska zbornica v Soliji - ustanovljena

Slovesnosti se je udeležila skupina jugoslov. gospodarstvenikov

Sofija, 26. februarja. Včeraj ob 10.30 dopoldne je bila v veliki koncertni dvorani »Bugarie« svečana otvoritev bolgarsko-jugoslovanske gospodarske zbornice v Soliji. Svečanosti se je udeležil odposlanec kralja Borisa general Tanev, dvorni minister Hadžijev, dvorni inšpektor Krasukanov, jugoslovanski trgovinski minister dr. Andres z delegacijo 45 gospodarstvenikov, ki so prišli iz Jugoslavije na to svečanost in zunanji minister g. dr. Popov, jugoslovanski poslanik Milanović s posladnim osebjem. Prav tako se je svečanosti udeležil bivši predsednik vlade Cankov, bivši ministri Gunev, Obor, Zaharijev, bivši predsednik sobranja in predsednik jugoslovansko-bolgarske lige v Soliji, soljski župan Ivanov, predstavniki bolgarskega gospodarskega življenja in še 1200 drugih oseb. Svečanost se je začela z jugoslovansko in bolgarsko himno, katero je odigral kraljevski simfonični orkester. Dvorana je bila okrašena z jugoslovanskimi in bolgarskimi zastavami. Svečanost je začel predsednik začasnega odbora Veleu. Na koncu govora je vzklíknil, naj bi jugoslovansko-bolgarsko sodelovanje bilo plodonosno. Zivela Jugoslavija! Vsi navzoči so z burnimi vzklíki pozdravili in vzklíkali Živio! V imenu predsednika jugoslovansko-bolgarske zbornice v Belgradu je govoril podpredsednik Petković, ki je dejal, da ustanovitev teh zbornic pomeni prav za prav ostvareitev naše skupne ideje, ki so jo naši rodovi s trdovratnostjo in vztrajnostjo desetletja propovedovali. Prvi temelj za bratsko in sistematično sodelovanje na vseh poljih je sodelovanje na gospodarskem polju. Z ustanovitvijo obeh zbornic se uveljavlja tista ideja, ki je prišla do izraza že o priliki prvega srečanja jugoslovansko-bolgarskih gospodarstvenikov leta 1913. Današnji sestanek in oni pred 14 dnevi v Belgradu sta dokaz, da smo odločeni do skrajnosti uveljaviti naše načrte. Govor Petkovića je bil burno pozdravljen.

Govor bolgarskega trgovinskega ministra

Nato je spregovoril bolgarski trgovinski minister dr. Slavčo Zagorov in med drugim dejal: Minito je samo 15 dni od otvoritve jugoslovansko-bolgarske gospodarske zbornice v Belgradu, kjer smo bili vžičeni gledavci in še danes dojemamo odmev tega svetlega dogodka in odnosih med deema bratskima narodoma. K nam so prišli bratje Jugoslovani na čelu s spoštovanim ministrom dr. Andresom, da bi se udeležili teh naših svečanosti pri ustanavljanju bolgarsko-jugoslovanske trgovinske zbornice v Soliji. Naše delo v Belgradu in v Soliji ima na splošno isti cilj. Prva naloga je v tem, da delamo skupno za ustvaritev gmočnih dobrin za boljši duhovni napredek, druga naloga pa je s Kmečko zvezo energično stopil v naše javno življenje in bo v njem odločilno sodeloval.

resne sfere zajednic, ki so jih prepogosto nepravilno smatrali za divergentne. Da bi te težave mogli odstraniti in da bi odklonili vse predsodke o nasprotovanju interesov posameznih političnih zajednic, zato je treba daljšega izkustva, ki pa se pridobi samo z dolgotrajnim sodelovanjem v posameznih življenjskih popriščih dveh narodov, pa najsi bosta še tako blizu po naravnih bratskih vezeh. Nenavadno sem vesel, da smo mi izbrali to pot za stik in vzajemno sodelovanje na poprišču gospodarskih odnosov tako med seboj kakor tudi s tretjimi državami. Pri gradnji novega gospodarskega reda v Evropi so se pokrajinski sporazumi pojavili kot načelo, ki dobiča čedalje večji pomen. Jugoslavija in Bolgarija, ki sta državi z relativno majhnima gospodarskima področjima, sta navezani pri ohranjanju svojih nacionalno-gospodarskih zajednic na to, da iščeta izhod iz tega v pokrajinskih sporazumih, kateri jima omogočata razširitev temelja za njuno gospodarsko delavnost. Toda v tej smeri morata razmotriti možnosti vzajemne ureditve svojih gospodarskih odnosov na širši osnovi. Vsekakor obstoje v tem pogledu ugodni upi ne samo za bolgarsko-jugoslovansko sodelovanje na poprišču proizvodnje v tretje države, temveč tudi na poprišču medsebojne izmenjave med Bolgarijo in Jugoslavijo. Naša trgovinska pogodba od leta 1937 predvideva ustanovitev skupnega mešanega gospodarskega odbora. Ta odbor more v sodelovanju z že ustanovljenimi skupnimi gospodarskimi institucijami, kakor je bolgarsko-jugoslovanska gospodarska zbornica dosti pomagati h pripravi na pogodbo v najširšem obsegu in k zagotovitvi skupnega dela za gradnjo lepše gospodarske bodočnosti obeh bratskih držav. Z vero v to bodočnost in v veliko vlogo, ki jo lahko gospodarsko sodelovanje med Bolgarijo in Jugoslavijo odigra v korist obeh bratskih narodov vas jaz pozdravljam in želim popoln uspeh pri začetnem delu. Bolgarsko-jugoslovanska zbornica naj živi, raste in cvete!

Govor jugoslovanskega ministra dr. Andresa je bil spontano pozdravljen s ploskanjem in odobravanjem vseh prisotnih, ki so vzklíkali Zivela Jugoslavija! Zivela Bolgarija! Ura!

Minister Andres je po uradnem govoru pristavil še naslednje besede: Dovolite mi bratje Bolgari, da tudi jaz povem nekaj besedi iz srca k sre. Mi Hrvati in Srbi imamo ljudski pregovor, ki pravi, da kri ni voda. In to smo mi obetili včeraj, ko smo prispeli na obmejno postajo Dragoman in ko smo stopili na sveta bolgarska tla. Naj mi bo dovoljeno, da na teh svetih bolgarskih tleh, na katerih se križajo jug, vzhod in zahod, na teh zgodovinskih tleh vaše zgodovinske preteklosti in vaše še večje bodočnosti izrečem zahvalo ne samo v svojem in v imenu jugoslovanske vlade, temveč tudi v imenu 16 milijonov Slovanov iz bratske Jugoslavije. Tedaj je ministra prekinilo navdušeno vzklíkanje vseh navzočih kralju Petru II. in vsaj Jugoslaviji. Dalje je minister Andres rekel: Dovolite mi, da izrečem tudi te besede: Zvestoba za zvestobo in ljubezen za ljubezen. Jaz sem dragi bratje Bolgari prepričan, da bo Bolgarija podala živ dokaz svoje bratske in resnične ljubezni. Zivela Bolgarija!

(Nadaljevanje na 2. strani)

Zemunska vremenska napoved: Ohladilo se bo na severni polovici. Prtežno oblačno bo v vsaj kraljevini, zlasti na severczahodu.

Politični zapiski

Ribnikarjev »Večernik« fantazira

Ribnikarjev »Večernik« je včeraj zagrešil nekaj, kar je na las podobno kakšni »Jutrovi« fantaziji. Poroča namreč, da je dr. Stojadinovič ustanovil svojo stranko, ki se bo imenovala »Srpska radikalna stranka«, kakor tej novici, ki niti ni več nova, prilije nekaj sokov svoje fantazije, ko pravi, da po Belgradu govore, češ da se bo dr. Korošec s svojo stranko združil s Stojadinovičem. In ta »novica« se Večerniku zdi celo »verjetna«, kakor pristavlja. Ker imamo g. Ribnikarja ne le za normalnega, temveč celo za pametnega moža, sodimo, da mu je tisto fantazijo v njegovem listu podtaknil kak protislovski in protiklerikalni fanatik, kakršnih baje tudi v njegovem listu ne manjka.

Pol leta sporazuma

»Hrvatski Dnevnik« prinaša v nedeljski številki uvodnik o polletnem sporazumu. Med drugim navaja zgodovino vseh bojev ter na koncu pravi: »Dr. Maček je želel s tistimi, ki je šel z njimi skupaj na volitve, deliti tudi skrb za državno upravo. Njegovo prizadevanje pa se je razbilo ob nepraktičnosti, in kakor zdaj vidimo, tudi ob ozkostranosti enega dela združene opozicije. Ni kazalo drugega, kakor porabiti tak izhod iz položaja, kakršen je bil sklenjen dne 26. avgusta 1939. Ustanovljena je banovina Hrvatska, s čemer je nastopilo znatno olajšanje, vendar ne še končno pomirjenje, ker Hrvatska je teritorialno le krna in nima še niti svojega sabora niti svoje finančne samostojnosti, kakor je določeno v sporazumu. Banska oblast izdeluje preračun izdatkov, čeprav se še ne ve, kako in koliki bodo njeni dohodki. Vendar pa je v popolni lojalnosti treba priznati, da je pokazala polno skrb za ljudske potrebe. Iz banskih dvorov piha nov veter naše samosvojsosti. Ko Hrvatska dobi svoj naravni obseg, ko se končno in pravično uredi vprašanje njenih financ in ko bo v njeno življenje stopil sabor, takrat bo šele v polni meri čutili sadove dosedanjih bojev hrvatskega naroda ter dosedanjih prizadevanj predsednika dr. Mačka, da dosežemo tisto, česar še nimamo.«

»Potreba uvidevnosti«

Belgrajska »Samouprava« prinaša uvodni članek, kjer med drugim piše: »Vse opozicijske skupine naglašajo, da so za sporazum, zahtevajo pa, naj se ta doseženi sporazum ukine ter naj se z njimi sklene drugi. Mislijo, da bi ta drugi sporazum vsekarj njih privedel na oblast. To jih je toliko zaslepilo, da ne vidijo, kako nevarno je podirati stvar, ki o njej tudi Hrvati verujejo, da so po njej dosegli svoje posebne pravice... Govoriti, da bi bilo treba s silo uničiti ta sporazum, ki je Hrvatom priznal posebne pravice v državi, pomeni načeti nov boj, ki bi rodil popolno nezaupanje. Kam pa bi to privedlo, naj dobro premislijo gospodje iz opozicije. Resnica, nekateri iz opozicije priznavajo, da je tudi ta sporazum dober, le da ga je treba v nekaterih točkah popraviti... Ni pa, treba razvijati šovinističnega boja zaradi napred v tem sporazumu, marveč je treba po tem sporazumu ustvarjati ozračje je polnega zaupanja, da bi bilo tako najlažje mogoče popraviti napake na eni in drugi strani.

Razmere v srbski demokratski stranki

Markovičovo glasilo »Delo« ima članek, kjer piše o razmerah v demokratski stranki po smrti Ljube Davidoviča. Takole pravi poleg drugega: »Kar je značilno za oceno položaja demokratske stranke in njenih pogledov na stvarni uspeh med ljudstvom, je stališče demokratov v današnjem političnem položaju. Tu je vzrok, da ni med demokrati enotnega stališča. Dokler je bil živ Ljubomir Davidović, je njegova veljava pokrivala različna naziranja demokratskih prakov. Danes pa manjka človeka, ki bi s svojo osebnostjo izrazil stratenost in enotnost demokratske stranke. Zato je zdaj dvakrat važno vprašanje enotnosti v političnih vprašanjih med demokrati. Vse pa kaže, da so v tem oziru med demokrati različna mnenja.« Nato list naglašajo, kako se je demokratska stranka borila za sporazum, kako pa je potem, ko je bil sporazum dosežen, sporazuma ni odobrila, kakor je začela v začetku. Nato sledi: »Moramo ugotoviti, da stališče demokratov do sporazuma od 26. avgusta ni v skladu s politiko, ki so jo demokrati vodili zadnja leta in ki še zdaj govore, da je taka politika del demokratskega programa. V tem protislovju je glavni vzrok, zakaj sumimo in dvomimo, da bi bili demokrati enih misli. Brez tega pa ni mogoče uspešno delo demokratske stranke.«

O srbskem patriotizmu

O erbekem patriotizmu je, kakor poroča novosadeški »Dan«, preteklo soboto zvečer v Novem Sadu predaval profesor belgrajske univerze dr. Dragoslav Stojadinovič. Govoril pa ni toliko zaradi patriotizma, kakor se vidi, temveč bolj zaradi politike, ko je dejal, da pravi srbski patriotji navadno molče ter deajo. Kadar pa pridejo najtežji trenutki, takrat srbski patriotje zgrabijo za delo. Nato je dejal: »Naša država je v težavih razmerah. Nevarnost zunaj in prepričanje znotraj. Nikdar ni bilo težjih razmer, ko nimamo pravih ljudi na pravih mestih. Zato je nujno treba, da pravi srbski patriotje spet pregovore, saj so vedno imeli in bodo imeli dovolj poguma, da se spoprimejo z največjimi sovražniki in da na površje spravijo take, ki bodo delali za blagor vsega naroda in domovine. Srbi smo se združili leta 1918. Tako združeni hočemo tudi ostati. Da se obdržimo, je nujno treba, da ostanemo v skupni državi Srbov, Hrvatov in Slovencev ter je zaradi tega naša dolžnost varovati to državo. Zaradi tega ne moremo priznati nobenih narodnostnih meja v državi. Dolžnost vseh patriotov je, da delajo na to, da bi se vsi Srbi zbrali brez ozira na etnike... Kdor je zoper to, ni dober Srb...« — Kakor iz navedenega vidimo, to ni bilo manštevno predavanje univerzitetnega profesorja, marveč bolj govor volivnega agitatorja. Ali pa taki govori Srbov in Jugoslovijci koristijo, je drugo vprašanje.

Princ Livio Borghese umrl

Belgrad, 26. februarja. m. V Atenah je umrl italijanski princ Livio Borghese, ki je vsako leto preživel svoje počitnice v Logavesi ob Vrbskem jezeru v svoji villi »Cap-Worth«. To vilo mu je podarila koroška deželna vlada za zasluge, ki si jih je pridobil za časa koroškega plebiscita kot predsednik italijanske delegacije z mednarodni plebiscitni komisiji.

Politično gibanje v Srbiji

Belgrad, 26. februarja. m. Včerajšnja nedelja je bila v političnem pogledu zopet močno razgibana. V Belgradu in v notranjosti države je bilo vse polno shodov, ki so jih sklicale posamezne politične skupine. Precej zborovanj je imela, kakor navadno, tudi včeraj JRZ. Predsednik vlade in predsednik stranke Dragiša Cvetković se je mudil včeraj v Nišu ter je sprejel več prakov JRZ iz niškega okraja. Z njimi je imel daljši razgovor ter jim je dal potrebna navodila za delovanje na terenu. G. Cvetković je ostal v Nišu tudi danes ter se nocoj vrača v Belgrad. Ministra inž. Beslić in Jevrem Tomić sta imela uspešno zborovanje v Crepaji. V svojih govorih sta oba zborovalcem pojasnjevala politiko narodnega sporazuma. Dopolndne sta imela sestanek z občinskimi svetovlci v Novem Sadu ter sta se tudi udeležila otvoritve zasedanja banskega sveta donavske banovine.

V Skoplju je imel včeraj sestanek banovinski odbor JRZ za vardarsko banovino. Namesto zadržanega predsednika banovinskega odbora Cvetkovića je vodil zborovanje prvi podpredsednik senator Jovan Altiparmaković. Zborovanje je trajalo ves dan. Na njem je bila sprejeta resolucija, v kateri banovinski odbor JRZ za vardarsko banovino odobrava sporazum, ki sta ga napravila predsednik vlade Dragiša Cvetković in podpredsednik dr. Maček 26. avgusta 1939, ter smatrajo, da se je s tem sporazumom udaril temelj novi dobi v življenju naše domovine, osnovane z ljubeznijo Srbov, Hrvatov in Slovencev nasproti državi. Glede končne preureditve države banovinski odbor JRZ prepisuje proste roke vodstvu stranke. Kakor znano, je v tem vprašanju glavni odbor JRZ na svojem zadnjem sestanku že zavzel znano stališče, da je treba pred volitvami izvesti državno preureditev v celoti. Nadalje banovinski odbor v svoji resoluciji izraža kot načelo za normalen razvoj političnega življenja v teh krajih imperativno zahtevo, da mora politično življenje temeljiti na principu absolutnega sodelovanja z narodom brez zablod. V nadaljnjih točkah resolucije banovinski odbor JRZ obravnava lokalna vprašanja vardarske banovine.

Poleg JRZ so včeraj zborovali tudi druge politične skupine. Zemljoradniška skupina, ki jo vodi kmetijski minister dr. Branko Cvetković, je imela včeraj zborovanje v Višini pri Belgradu. Na zborovanje je prišel tudi dr. Cvetković, ki je bil na svatbi v tem kraju pri nekem zemljoradniku.

V Arandjelovcu so zborovali pristaši demokratske leveice za oraški okraj. Zborovanje je vodil odvetnik Čedomir Plečević, ki je bil svoječasno skupno z dr. Ribarjem in Smiljanovcem izključen iz demokratske stranke. V svojem govoru je Plečević zagovarjal sedanji sporazum s Hrvati in politiko nevtralnosti, ki jo vodi sedanja vlada. Med drugim je g. Plečević poudarjal, da demokratska levica nima nobene zveze z akcijo dr. Dragomira Ikonjića in Milovanovića Bene. Kakor znano, je dr. Ikonjića zaradi te akcije izvršilni odbor demokratske stranke izključil iz stranke.

Zborovanje so imeli včeraj tudi radikali. V Sarajevu se je mudil pravosodni minister dr. Laza Marković, ki je časnikiarjem izjavil, da je namen njegovega potovanja predvsem inspekcija sarajevskih sodišč. Vsekakor pa ima

dr. Markovičovo potovanje po Bosni tudi informativni značaj. Na večerji, ki so mu jo priredili sarajevski radikali, je imel dr. Marković daljši govor, v katerem je branil sedanji sporazum s Hrvati. Glede nadaljnjega preureditve države pa je dr. Marković izjavil, da se bo tako, kakor je bila ustanovljena banovina Hrvatska, izvedla tudi celokupna preureditev. Toda o tem odločujejo tisti odgovorni faktorji, ki so po ustavi za to pooblašteni.

Prvaki radikalnega glavnega odbora so pa zborovali v več mestih v Vojvodini. Večje zborovanje je bilo v Veliki Kikindi, kjer so govorili Krsta Miletić, Bobi, Stojan Spadić in bivši poslanec dr. Mirko Kosić. V svojih izjavah je bil posebej oster Spadić, ki je poudarjal, da vsi tisti, ki so se izneverili radikalni stranki, ne bodo dobili v njej nobene funkcije več. Večji krivci se pa v stranko sploh ne bodo mogli povrniti.

Demokratska stranka, ki je še vsa pod vtisom smrti bivšega šefa Ljube Davidovića, včeraj ni imela političnih sestankov.

V Belgradu in v notranjosti države so posamezne organizacije demokratske stranke priredile komemorativne sestanke. Včeraj je imel večje predavanje v Vranjem vseučiliški profesor belgrajske univerze Djordje Tasić in dr. Jovan Djordjević.

Velik shod dr. Kreka v Radovljici

V nedeljo jutraj je prispel z osebnim vlakom iz Kranja gradbeni minister dr. Miha Krek v Radovljico v spremstvu tajnika ing. Slapšaka in bivšega poslanca Miloša Stareta. Na kolodvoru so g. ministra pričakovali mestni župan Resman, okrajni glavar dr. Vrečar in bivši poslanec dr. Šmajd. V dvorani Ljudskega doma je bil ob 11 shod politične organizacije JRZ za radovljiški okraj. Dvorana je bila nabito polna in je sprejela g. ministra z dolgotrajnim vzklkanjem. Na shodu so bili med drugimi mestni župan Resman, dekan g. Fatur, okrajni glavar dr. Vrečar, dr. Šmajd in banski svetnik Jan iz Gorji. Shod je začel in pozdravil g. ministra poslanec dr. Šmajd, ki je dal besedo g. ministru, ki je v 1 in polurnem govoru pojasnjeval notranji in zunanji politični položaj naše države.

G. minister je v svojem govoru najprej zelo ostro odgovoril vsem onim političnim nasprotnikom, zlasti dr. Krameriju, češ, da slovenski narod nima svojega voditelja. Mi pa vsi vemo, je nadaljeval g. minister, da je bil ravno dr. Korošec tisti, ki je imel in ki še ima ogromno večino med Slovenci in da zato ni treba nobenega Slovenca biti sram take politike, kakršno vodi dr. Korošec. V sedanjem času, ko je vsako narodno vodstvo dvakrat potrebno, smatramo izjavo dr. Kramerja za zgolj nepolitično, ki dokazuje čisto malenkostno gledanje, kakršno more diktirati samo strankarsko politična zavist. G. minister je nato poudaril vse okoliščine, ki dokazujejo, kako je dr. Korošec v vseh letih svojega političnega delovanja varoval jasno načelo naše slovenske politike, to je čuvanje Jugoslavije in kako ustvariti, da bo zmogel v Jugoslaviji drugo načelo, ustvarjanje srečnih jugoslovanskih narodov v njej. Kakor smo se za Jugoslavijo žrtvovali in za njo delali, zato, da bi postala Jugoslavija prava narodna država, zaščitnica

djevič. Dr. Tasić je predaval o uredbi o banovini Hrvatski. Poudarjal je, da je on pri izdelavi te uredbe sodeloval samo kot strokovnjak ter da je bila njegova vloga čisto tehnična, to se pravi, da je svoje znanje dal na razpolago politikom. Dr. Tasić je poudarjal, da uredba o banovini Hrvatski predstavlja najvažnejši trenutek v notranji politiki naše države po zedinjenju. Pojasnil je odnos banovine Hrvatske do države kot celote ter je poudarjal, da država suverenost in življenjski interesi države niso prav nič ogroženi, temveč da je nujna stvarnost dobila svojo stvarno in pravično obliko.

Prof. dr. Jovan Djordjević je imel predavanje »Demokracija in federalizem«. Predavatelj smatra, da hodita demokracija in federalizem vzporedno in da si drugega brez drugega ne moremo misliti.

Včeraj je imel v Belgradu zborovanje tudi vodja zemljoradniške leveice dr. Dragoljub Jovanović. Na njegov poziv je prišlo v Belgrad 30 zastopnikov njegovega gibanja iz 25 okrožij. Po daljšem razpravljanju so vsi navzoči zborovalci sklenili, da bo odslej zemljoradniška levica, to je skupina dr. Dragoljuba Jovanovića, v bodoče nastopala samostojno ter bo ustanovila svojo novo politično stranko, s čemer je povzročila razkol v zemljoradniški stranki. Na včerajšnjem zborovanju je bil izvoljen poseben odbor, ki bo v najkrajšem času izdelal program in pravila politične stranke, na kar se bodo najbrže v prvi polovici marca sešli delegati dr. Jovanovičevega pokreta v Belgradu ter sprejeli pravila in program nove stranke.

treh narodov, Slovencev, Srbov in Hrvatov, tako so svobodni narodi v njej edina naravna posledica naše moči in zadovoljstva. Nato je govoril o zunanjem položaju ter dejal: Vojne nevarnosti na jugoslovanskih mejah ni. Politika, ki jo vodimo mi, se je pokazala dobra in kaže, hvala Bogu, da se je oblak nad Balkanom in Jugoslavijo razpolil, da tu ne bo toče. (Viharno odobravanje.) Vodstvo države pa bo storilo vse, da se ohrani mir na mejah.

Izvajanjem g. ministra so sledili vsi navzoči z veliko pozornostjo in ga večkrat prekinili s navdušenim pritrditvami in odobravanjem.

Ob koncu zborovanja je narodni poslanec dr. Šmajd predlagal, da se odpošlata vdanostni brzojavki slovenskemu narodnemu voditelju dr. Korošcu in predsedniku vlade Dragiši Cvetkoviću, kot predsedniku osrednjega odbora JRZ. Brzojavka dr. Korošcu se glasi:

Predsedniku senata dr. Korošcu, Belgrad. Zborovalci JRZ v Radovljici Vas prisrčno pozdravljamo, izrekamo svoje zadovoljstvo za vse Vaše dosedanje delo ter izražamo svojo zvestobo in podporo pri vsem delu za blagor Jugoslavije in srečo naše Slovenije.

Predsedniku vlade Dragiši Cvetkoviću, Belgrad. Z zboru JRZ v Radovljici blagovolite sprejeti naše pozdrave kot predsednik stranke, ki ji pripadamo.

Krasno uspelo zborovanje so zborovalci končali s prepevanjem himne »Hej Slovenci«.

Srbi na Hrvatskem niso zapostavljeni

Zagrebske »Novosti« v članku pišejo, da Srbi na Hrvatskem nikakor niso zapostavljeni, kakor trdijo nekateri srbski listi. V dokaz navaja list, da je Hrvatski ban od prve pošiljke nakazil živeža za pacifne kraje oddal po »Gospodarski Slogi« enake deleže hrvatskim in srbskim krajem. V Zagrebu je ustanovljen od strani Srbov osrednji prehranjevalni odbor za Srbe v banovini Hrvatski. V tem prehranjevalnem odboru so erbeko »Seljaško kolos«, Zveza srbskih kmetijskih združenj »in Banovinska zadruga za kmetijski kredit«. Ban je določil, naj ta odbor za prehrano erbskih pasivnih krajev dobi 25% vseh nakazil, kar jih dobi banovina Hrvatska. List konča: »To je le nekaj vzgledov, ki najbolj dokazujejo, kako neopravičeni so očitki, pa naj prihajajo od katerekoli strani, češ, da so Srbi v banovini Hrvatski zapostavljeni ali pa, da so celo preganjani.«

Zadeve poštne uslužbencev

Belgrad, 26. febr. m. V Belgradu je bila seja širšega odbora združenja uradnikov služiteljev p. t. t. stroke za vso državo. Slovensko sekcijo je zastopal njen predsednik Jože Penko, ki je to priložnost porabil tudi za razne intervencije, predvsem v poštne ministru zaradi zboljšanja prejemkov naših poštne uslužbencev in za pravično rešitev vseh obstoječih vprašanj, ki se tičejo uslužbenstva. G. Penko je posredoval v kmetijskem ministru zaradi tombole, ki jo namerava prirediti mariborski odbor.

Spremembe pri zagrebškem gledališču

Zagreb, 26. februarja. b. V gledaliških krogih so se razširile govorice, da bo velika slovenska umetnica ga. Vika Podgrajska odšla iz Zagreba. Vzrok ni znan.

Zagreb, 26. februarja. b. Kriza v zagrebški drami traja dalje. Po odstopu direktorja drame dr. Grkovića je postal ostavko na svoj položaj tudi tajnik drame Viktor Bek.

Smrt v kamnolomu

Belgrad, 26. febr. m. V Milanovičevem kamnolomu v vasi Kneževac pri Belgradu se je utrgala velika plast kamena, težka nad 10.000 kg in zasula lastnikovega sina in enega delavca.

Osebnosti

Belgrad, 26. februarja. m. Z odlokom pravosodnega ministra je napredoval v 8. skup. Dragotin Šavli na okrajnem sodišču v Mokronogu; z odlokom prosvetnega ministra je preveden dr. Stanko Cajnar, profesor na državni realni gimnaziji v Ptuj v 6. skup.

Myron Taylor v Vatikanu

Vatikan, 26. februarja. AA. Havas: Msgr. Tardini, tajnik za izredne cerkvene misije in msgr. Montini, pomočnik kardinala državnega tajnika, sta obiskala zvečer Myrona Taylorja in mu izročila pozdrave kardinala državnega tajnika Maglionea. Myron Taylor bo še danes stopil v stik z vaticanskimi krogi. Na sestanku s kardinalom Maglionem bo določen dan njegovega svečanega sprejema. Čeprav je Taylor osebni predstavnik Roosevelta in ne prihaja kot diplomatski predstavnik ameriške unije, pa bo vendar užival pravice veleposlanika in bo kot tak tudi sprejet.

Norveški parnik izgubljen

Oslo, 26. februarja. b. Nerazpoloženje na Norveškem proti Veliki Britaniji se je zelo po... zlasti ker je danes bilo sporočeno, da je norveška ladja »Start« (1200 ton) s 16 mož posadke, izgubljena.

Ustanavlja se propagandno ministrstvo ter ministrstvo za vere

Belgrad, 26. febr. m. Kakor smo svoječasno že poročali, misli kraljevska vlada docela preosnovati svoje informativno in propagandno službo, ki jo izvršuje po osrednjem in tiskovnem uradu. Po novi uredbi, ki se pripravlja, bi bila osrednji tiskovni urad ter informativna in propagandna služba združena. Tako preosnovani osrednji tiskovni urad

namerava ustanoviti posebno propag. ministrstvo. Istočasno z ustanovitvijo propagandnega ministrstva se namerava ustanoviti tudi ministrstvo za vere. Osrednji tiskovni urad že išče primerne prostore, kamor bi se vesil. Predvsem se zanimala za prostore v bivšem hotelu »Moskva« na Terazijah, katerega Poštna hranilnica preureja in modernizira.

Smuško tekmovanje na Pokljuki

Ljubljana, 26. februarja. AA. Danes so bile na Pokljuki smuške tekme v patrolnem teku na 30 km s streljanjem za prvenstvo 4. armijske oblasti. Tekme so se pričele ob 8 zjutraj v navzočnosti poveljnika armijskega generala Petra Nedeljkovića, poveljnika dravske divizijske oblasti generala Stefanovića, poveljnika savske divizijske oblasti generala Marka Mihajlovića in več višjih častnikov. Jugoslovansko zimsko športno zvezo je zastopal Josko Gorec, od strani ministrstva za telesno vzgojo pa sta bila navzoča načelnika Milivoje Vuk-Aračić in Drago Ulaga. Tekme je vodil poveljnik 1. planinskega polka, polkovnik Ivan Markulj.

Prvo mesto je zavzela patrola 2. planinskega

polka (poročnik Kranjc Emi, narednik Jazbec Vladimir, kaplar Boltarzar Milan in redov Majnarić Ivan) s časom 3.15,5.

Druga je bila patrola 1. planinskega polka (poročnik Črnogori Drago, podnarednik Kranjc Anton, kaplar Knez Anton in redov Smole Ivan) s časom 3.05,2.

Tretje mesto je zavzela patrola 1. planinskega polka v času 3.19,9 v sestavi podporočnik Franc Primožič, podnarednik Viktor Kropelj, kaplar Ivan Turk in redov Stanislav Melijo.

Četrto mesto je zasedla patrola 2. planinskega polka v času 3.21,6 in peto mesto patrola savske divizijske oblasti v času 4.18,46.

Slovesnosti v Sofiji

(Nadaljevanje s 1. strani)

Po teh besedah je k ministru dr. Andreju pristopil minister dr. Zagorov in ga toplo objel. Prisotni so pozdravili to gesto obeh ministrov s spontanim vzklkanjem in odobravanjem.

Nato je povzel besedo predsednik bolgarsko-jugoslovanske zbornice v Sofiji Dimitrij Valev in predlagal, da se za častnega predsednika zbornice v Sofiji izvoli jugoslovanski poslanik v Sofiji g. Milanović. Predlog je bil z navdušenjem sprejet. Nato pa se je poslanik Milanović zahvalil za svojo izvolitev.

Popoldne ob 13 je bil v hotelu Blgarija svečan banket v čast jugoslovanskih gostov, katerega je priredil trgovinski minister dr. Zagorov.

Minister dr. Andres pri kralju Borisu

Sofija, 26. februarja. AA. Bolgarska telegrafsko agencija: Kralj Boris je sprejel danes v avdienco jugoslovanskega trgovinskega ministra dr. Andresa in ga pri tej priložnosti odlikoval z redom sv. Aleksandra Nevskega pregega reda.

Sofija, 26. februarja. AA. Trgovinski minister dr. Ivan Andres je snoti obiskal zunanjega ministra Ivana Popovića in se pomudil z njim v dvehurnem razgovoru. Okoli 6 je minister dr. Andres obiskal predsednika bolgarske vlade Filipova, malo pozneje pa bolgarskega trgovinskega ministra Zagorova.

Sofija, 26. februarja. AA. Danes ob 10. dopoldne sta se bolgarska in jugoslovanska gospodarska zbornica sestali v prostorih trgovinske zbornice na svojo poslednjo sejo. Bilo je govora o praktičnih ukrepih za pomnožitev vzajemnega prometa in skupnega nastopanja na tujih tržiščih.

Naši časnikiarji pri predsedniku bolgarske vlade

Sofija, 26. februarja. AA. Danes ob 12. je predsednik vlade dr. Bogdan Filov sprejel v svojem kabinetu zastopnike jugoslovanskega tiska in navzočnosti načelnika tiskovnega oddelka Serafimova. Predsednik vlade dr. Filov je izrazil zadovoljstvo, ker je videl zastopnike jugoslovanskega tiska. V razgovoru z jugoslovanskimi časnikiarji je dr. Filov poudaril, da se v bolgarski zunanji politiki ni nič spremenilo glede prijateljstva do Jugoslavije in stremeljenja za čim boljšim razmerjem do ostalih sood. Pri razstanku z jugoslovanskimi časnikiarji jih je dr. Filov prosil, naj jim sporoče njihove prisrčne pozdrave jugoslovanskemu narodu.

Sprejem v našem poslaništvu

Sofija, 26. februarja. AA. Danes ob 17 priredi jugoslovansko poslaništvo v Sofiji sprejem na čast jugoslovanski gospodarski delegaciji. Ob 20.30 se jugoslovanska gospodarska delegacija s trgovinskim ministrom dr. Androsom na čelu vrne v Belgrad.

Sofija, 26. februarja. AA. Danes ob 13.30 je v hotelu »Bulgarij« priredil sofijski župan Ivan Ivanov kosilo na čast jugoslovanski gospodarski delegaciji. Kosila sta se udeležila razen delegatov iz Sofije in jugoslovanskih delegatov z dr. Androsom na čelu tudi jugoslovanski sofijski poslanik Milanović in bolgarski trgovinski minister dr. Zagorov. V svoji zdravici je sofijski župan Ivanov toplo pozdravil jugoslovanske goste. Orkester je zaigral bolgarsko in jugoslovansko himno, potem je pa povzel besedo Steva Popovič, mestni svetnik iz Belgrada, ki je v imenu belgrajske občine povabil sofijskega župana inž. Ivanova in člane občinskega sveta na obisk v Belgrad. Odgovoril mu je sofijski podžupan Stoilov, potem pa je v imenu Gospodarske sloge govoril Viktor Sedmak.

Višek borb na karelijski ožini:

Finci so zapustili otok Kojvisto

Bojišče na Karelijski ožini. Močna črta pomenja prvotno linijo Fincev. Črtkana črta pa nakazuje približne finske položaje po tri tedenski sovjetski ofenzivi.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 26. febr. t. Havas Današnje finsko uradno vojno poročilo pravi, da so finske čete danes na karelijskem bojišču zapustile otok Kojvisto. Sovražnik je ves dan nadaljeval z napadi, ki pa so bili vsi odbiti in so imeli Sovjeti veliko izgube.

V odseku pri Kumi so Finci odvzeli sovjetskimi četam postojanko, ki je bila za nje zelo važna. Ob tej priliki so Finci razkropili vso sovjetsko četo.

Zjutraj je bil v Helsinkiju dan alarm, ker so se bližala sovjetska letala. Sovjetska letala so letela nad mestom zelo visoko in so nato nadaljevala svoj polet proti severu.

Finska pripravljena skleniti časten mir

London, 26. febr. t. Reuter: Zastopnik finskega poslanstva v Londonu je danes izjavil častnikom, da bi bila Finska pripravljena skleniti s Sovjeti časten mir. Nikdo pa ne bi mogel posredovati med nami in Sovjeti, če bi hotel doseči naše ponižanje.

Zastopnik finskega poslanstva je tudi izjavil, da sedanji umik finske vojske na drugo črto obrambnih utrdb ni prav nič odločilen za potek vojne, ker so se finski oddelki sedaj utrdili na še močnejših odsekih.

Finski zastopnik ni maral pojasnjevati borb pri Viipuriju, češ da še nima zadostnih podatkov. Izjavil je, da bodo po zasedbi Viipurija sovjetske čete nekako 12 milj od Helsinkija.

Viipuri popolnoma razrušen

Helsinki, 26. februarja. t. Havasov dopisnik na finskem bojišču poroča, da je mesto Viipuri popolnoma razrušeno. Kar pa je še ostalo od sovjetskega bombardiranja iz topov in iz zraka, sedaj gori. Sovjeti so mesto najhuje razdejali z letalskim bombardiranjem. Lahko se reče, da ni od Viipurija ostalo ničesar drugega kot kup razvalin.

Pri Siskijarviu pa finski oddelki obkoljujejo naprej sovjetske oddelke in jih stalno napadajo. Dozdaj je tam padlo nad 600 rdečih vojakov. Ko so Finci v tem odseku prejšnji teden uničili celo 18. sovjetske divizijo, je v bitki padel tudi poveljnik divizije general Borisov. Njegovo truplo so Finci danes z vsemi vojaškimi častmi pokopali. V borbah v tem odseku so Finci zaplenili Sovjetom 16 tankov, 15 vlačilcev za težke topove, 59 oklopnih avtomobilov. Potrjeno je, da so finski protiletalski topniški oddelki sestrelili 5 sovjetskih letal, dvojce letal pa je tudi najbrž bilo sestreljenih, pa so padla na sovjetski del bojišča.

Stockholm, 26. febr. t. Havas: Poročila iz finskega vira odločno zanikujejo sovjetska obvestila, da bi bili sovjetski oddelki zavzeli utrdbe okoli Björköja, Irinaruja in Piisarija. Finske čete so povsod odbile vse sovjetske oddelke. Finci priznavajo, da so sovjetski oddelki prodrli do Koivista, vendar pa niso mogli preprečiti delovanja finskega topništva v Björkeju.

Helsinki, 26. febr. AA. Reuter: Izve se, da so sovjetske čete podvojile ponos svoje napore, da bi zavzele Viborg, glavno mesto na Mannerheimovi črti. Izve se prav tako, da Sovjeti udarjajo z napadi brez ozira na izgube in da so vrgli nove čete in tanke v borbo, zlasti na odseku med Muolajervijem in Finskem zalivom. Sovjetske čete

O Bogu

V nemški katoliški reviji »Schönere Zukunft«, ki izhaja na Dunaju, beremo v neki anketi o tem, kaj mislijo izobraženi krogi o krščanskem osebnem Bogu, izjavo nekega zdravnika, ki pravi: »Kadar umiramo, mislim, da se sam Bog s posebno močjo predstavlja kot oseba, to je kot duhovno bitje, ki človeka neskončno ljubi, ki s svojim umom in modrostjo vse obsega in ki je obenem neizprosno pravičen. In to bitje nam nikakor ni nekaj tujega. Čutimo tako rekoč, da je naš neskončno dobri Oče, ki kateremu bi radi z vsemi vlakni svojega srca poleteli, da v njem najdemo svoj pravi in končni mir. Seveda nas njegovo neizrečno veličanstvo prešinja tudi s svetnim strahom. Kljub temu pa nam ostane pravi oče, ki nas je vse ustvaril in nas bo zopet vzel k sebi. Ali potem Bog ni oseba? Vem, da nekateri sodobni modrijani to zanikujejo, toda zdrava pamet jih zavrača. Jaz sem kot zdravnik na deželi mnogim kmetom zatislil oči in sem bil začuden nad njihovo globoko vernostjo. Bolj so mi imponirali, kakor vsa razna duhovita predavanja, ki sem jih slišal o Bogu. Vsi ti kmetje dobro vedo, da je Bog neskončno popolna oseba. To, česar smo se že naučili kot otroci, kako je namreč Bog rekel: »Naredimo človeka po svoji podobi« — to smatram za največjo modrost.« (18. februarja 1940, št. 21-22.)

bombardirajo brez prenehanja Viborg, ki je popolnoma izpraznjen.

Sovjeti skušajo obiti Mannerheimovo črto

London, 26. februarja. AA. Reuter: Zahodni del Karelijske ožine je sedaj središčno pozornosti vsega sveta. Sovjetske sile, ki so dobile znatna ojačenja, ponovno napadajo in pritiskajo proti Viipuriju. Očitno streme za tem, da bi na tem mestu prebile Mannerheimovo črto za vsako ceno. Po vestih, ki prihajajo z bojišča, je položaj na tem odseku popolnoma negotov. Velika važnost se pripisuje padcu utrjenega kraja Kojvisto na podlagi vesti, da je glavno poveljstvo sovjetskih čet premeščeno proti Kojvistu. Sklepa se, da skušajo sovjetske čete obiti Mannerheimovo črto ob obali Finskega zaliva, kjer so dosedaj imele nekaj uspehov. Vsaka ped zemlja na tem odseku je za Fince važna in zato se Finci tudi ogroženo bore.

Ameriško orožje prišlo na Finsko

Washington, 26. febr. t. Reuter: Danes je bilo objavljeno, da je te dni prispelo na Finsko mnogo ameriških pošiljk orožja. Tako so te dni dostavili Finci 50 milijonov nabojev za puške. Ta pošiljka je stala 2 miliona dolarjev. Prav tako je bilo dostavljenih mnogo streljav za topove, oklopnih avtomobilov in topov na motornih vozilih. Podrobnosti se iz vojaških razlogov ne morejo objaviti.

Finski glavni štab, 26. febr. b. »Exchange Telegraph« poroča: Navzlic ostremu mrazu in snežnim viharjem so hoteli Sovjeti v teku večrajšega dne z vsemi razpoložljivimi sredstvi zavzeti Viipuri in priložiti uspeh. Že navsezgodaj so napadli trdišavo Konjivisto, katere topovi in strojnice so napadalcu povzročile ogromne izgube. Častniki in moštvo, ki se borijo v teh trdnjavah proti številni sovražni premoči, so se enkrat v svojem poročilu poudarili, da je vsaka tujca izključena in da se

Sumner Welles v Rimu

»Im, 26. febr. t. Reuter: Državni podtajnik v ameriškem zunanjem ministrstvu Sumner Welles je danes začel s svojim delom v Evropi. Prišel je najprej v Rim in sicer je v Italijo dopotoval na italijanskem veljarniku »Rexus«. V Gibraltarju se je moral ustaviti, ker so angleške kontrolne oblasti preiskale parnik.

Za bivanje Sumnerja Wellesa v Rimu se vsi mednarodni krogi zelo zanimajo. Seveda ga spremlja povsod cela četa častnikov, med njimi pa je največ ameriških dopisnikov, ki hočejo sproti obveščati ameriško javno mnenje o vsakem koraku ameriškega državnika v Evropi. Danes dopoldne ob 10 se je Sumner Welles odpeljal v palačo Chigi, kjer ga je takoj sprejel italijanski zunanji minister grof Ciano. Oba državnika sta se pogovarjala skoraj eno uro. O vsebini razgovora seveda ni bilo mogoče izvedeti nobenih podrobnosti, vendar pa je Sumner Welles sam izjavil častnikom na njihova vprašanja:

»Izredno sem zadovoljen s sestankom, ki sem ga imel z grofom Ciano. Poudariti moram, da so se najtnejši razgovori razvijali v silno pristrnem okviru.«

Takoj nato je grof Ciano ob 11 sprejel Mirona Taylorja, osebnega zastopnika predsednika Roosevelta pri av. očetu Piju XII.

Pariz, 26. febr. b. Ob prihodu Rooseveltovega odposlanca g. Sumner Wellesa v Evropo poudarja jo francoski listi, da je zavezniško stališče jasno izraženo v zadnjem Chamberlainovem govoru, v katerem je poudaril, da je obnovitev poljske in češke države najmanjša zahteva zaveznikov za vzpostavitev mira. Ako prihaja Sumner Welles v Evropo s kakšnimi drugimi idejami, potem se lahko mirno vrne nazaj v Ameriko. Prepričevanje iz Washingtona, da ima Wellesov obisk le poučni namen, je v redu, vendar so v francoskih krogih

bodo borili do zadnjega naboja in do zadnjega moža. V gozdovih vzhodno od jezera Mole je ponovno prišlo do ogroženih borb na nož. Pozno popoldne so finske čete zopet zavzele svoje položaje, Sovjeti pa so pretrpeli krvav poraz.

Glavna kolektura Drž. razr. loterije

VRELEC SREČE

Alojzij Planinšek

Ljubljana, Beethovnova ulica 14

javlja izid žrebanja z dne 26. t. m.

V. razreda 39. kola:

80.000 din št. 23293,
40.000 din št. 91026,
30.000 din št. 51222,
20.000 din št. 1533, 82116,
16.000 din št. 78817,
12.000 din št. 709, 30843, 64800,
10.000 din št. 19435, 21067, 27644, 39269, 44361,
65192, 67973, 68479, 88541, 98474,
8.000 din št. 3323, 8119, 20600, 24550, 29073,
30352, 53535, 56546, 58356, 64763, 70413, 87002,
6.000 din št. 2747, 33329, 34884, 43776, 46242,
60037, 60271, 61119, 78882, 89508, 97049,
5.000 din št. 11201, 17870, 25351, 27457, 33789,
40618, 42719, 57568, 72275, 77505, 82811, 95754,
99389,
4.000 din št. 1615, 4372, 5445, 10823, 13460,
15082, 23083, 25986, 31987, 32615, 34257, 42108,
42878, 53647, 55682, 56732, 58880, 60880, 61998,
63523, 71596, 74919, 77441, 85287, 89996, 92919.

Nadalje je bilo izžrebanih še veliko število dobitkov po 1000 din.

Ker so bili dobitki javljeni telefonično, eventualna pomota ni izključena.

Srečke so še na razpolago.

Prihodnje žrebanje bo v torek 27. februarja.

trdno prepričani, da bo skušal Welles utreti razne poti za poznejše posredovanje samega g. Roosevelta. Zaradi tega francosko časopisje že sedaj poudarja, da ne more sprejeti nobenega kompromisa.

V Parizu bodo Sumner Wellesa sprejeli tako, kakor to zasluži Rooseveltov odposlanec. Po mnenju francoskih merodajnih krogov bo prišla vloga Združenih držav do izraza šele po vojni, ko bo šlo za obnovitev Evrope in sveta. V Franciji dobro vedo, da je trajni mir nemogoč brez sodelovanja Amerike.

Po govorih Chamberlaina in Hitlerja je položaj bolj jasn kakor je bil kdajkoli prej. Ni slučaj, da sta bila ta govora izrečena ravno ob prihodu Sumnerja Wellesa. Najmanjše francoske zahteve za vzpostavitev mira so:

1. Vzpostavitev Poljske v njene prejšnje meje.
2. vzpostavitev Češkoslovaške,
3. povrnitev škode, ki jo je Nemčija povzročila z vojnimi uničenjem.

Sumner Welles pri Mussoliniju

Rim, 26. febr. t. Reuter. Danes popoldne je bil Sumner Welles sprejet pri Mussoliniju. Sestanek se je vršil v palači Venezia. Sumner Welles odpotuje iz Rima zvečer v torek in sicer naravnost v Berlin.

Popolna brezbržnost v Rimu

Rim, 26. febr. t. Reuter. Po obisku pri Mussoliniju je v Rimu zavladala popolna brezbržnost za obisk Sumnerja Wellesa. Tako vsaj je bilo jasno opaziti takoj, ko je popoldne Sumner Welles zapustil palačo Venezia.

Po dopoldanskem razgovoru se je grof Ciano takoj odpeljal k Mussoliniju in pol ure poročal o razgovoru z ameriškim državnikom.

Mnenje nemškega generala:

»Nemčija mora kmalu nastopiti«

Berlin, 26. febr. t. Reuter: Povsod je vzbudil izredno pozornost članek, ki ga je napisal general von Mettsch v glasilu »Deutsches Handelsblatt«.

V tem pomembnem članku pravi general, da bo Nemčija izgubila svojo prvo veliko bitko in mogoče vojno, če bo še čakala, da se bodo medtem zavezniški lahko popolnoma pripravili za svoj protinapad. Nemčija mora namreč posebno računati z vsem tistim, kar zavezniški dovažajo iz kolonij. Ta presežek, ki ga mi ne moremo več dovolj točno preračunavati, bi lahko bil odločilen v borbi proti nam. Nemčija mora torej na vsak način preprečiti zaveznikom nadaljnje njihove priprave; če bi se zavezniški prvi poglani v napad, tedaj se lahko zgodi, da bi odločili prve spopade v svojo korist. Zato mora Nemčija odločno kmalu nastopiti proti temu in izsiliti odločitev v svojo korist.

V svojem članku pa svari general vse Nemce tudi pred prevelikim optimizmom. Prav gotovo pa ne sme biti ta optimizem tak, da bi slepo prezrli

razne okoliščine zaupajoč preveč svojim sijajno izpolnjenim vojnim sredstvom.

Prav tako poudarja von Mettsch v svojem članku, da trgovinska pogodba med Nemčijo in Sovjetsko Rusijo ne bo mogla koristno vplivati na nemško gospodarstvo poprej kot še nekaj mesecev. Vsekakor drži, da bodo še poprej morali Nemci izpolniti ogromno in težko nalogo.

Podmornica ujela nemški parnik

Pariz, 26. februarja. b. Nemčija na podmornica je ustavila nemško ladjo »Chemnitz« na odprtem morju in jo prisilila, da odpluje v francosko luko. Prvič v tej vojni se je zgodilo, da se je francoski podmornici posrečilo ladjo zapleniti. Ladja »Chemnitz« bo v najkrajšem času uporabljena v francoski službi, velik tovor, ki je bil namenjen Nemčiji, pa bo Francija sama uporabila.

Dva govora

Istea dne, ko sta dospela v Neapelj Sumner Welles in Myron Taylor, sta imela angleški ministri predsednik Chamberlain in nemški vodja Hitler govor, v katerih sta odkrila nekoliko bolj točno kakor dozdaj, kakšni so vojni cilji oziroma pod kakšnimi pogoji bi pristali na mir na eni strani Anglija, na drugi Nemčija. Zveza med obema političnima dogodoma je očitno ta, da sta hotela zastopnika obeh vojskujočih se taborov pojasniti svetu tisto načelno stališče, od katerega ne moreta odstopiti ne Anglija, ne Nemčija, da ne bi kdo precenjal, kaj bi mogel odposlanec predsednika Roosevelta doseči, da se pripravijo tla za trajen mir in nov red v Evropi.

Ne bomo se spuščali v prikazovanje ali razglabljanje ideoloških smernic, ki vodijo eden in drugi tabor. V tem oziru nista ne Chamberlain, ne Hitler povzela, niti mogla povedati ničesar, česar ne bi bili že opetovano ališali. Sedanja vojaka v Evropi je prav tako kakor minula, pa eploh vse, ki so pretrpeli našo celino, na kateri menda nikoli ni minulo več kot 20 let, da se ne bi spoprijela v krvavem sporu dva naroda ali več, v svojem bistvu borba za politično moč ali nadmoč enega nad drugim in je v tem oziru položaj od samega začetka popolnoma jasen. Vprašanje je le, ali bosta oba nasprotnika šla do zadnjega, tako da bo uničen eden ali drugi, ali pa bo mogoče doseči kakšen kompromis in na kakšni podlagi bi to bilo mogoče. In drugo vprašanje je, ali bi po tej poti prišli do trajnega mira, ki bi v resnici ustvaril nov red na naši celini, ali pa bo ta mir eamo večji ali manjši premor v zgodovini najbolj nemirnega in bojažljivega, pa obenem najbolj omikanega dela sveta, ki se imenuje Evropa.

Ministrski predsednik Anglije, kateremu pripisujejo ali podtikajo, da hoče nemški narod uničiti, oziroma Nemčijo razkosati podobno, kakor je bila razkosana pred 292 leti v Westfalskem miru, je izjavil, da to ni res, ampak da se Anglija bori samo proti nemški nadvladi na svetu. Ta nadvlada, ki ogroža, kakor se je pokazalo, vse manjše in male narode — je dejal Chamberlain — se mora streti, da bodo vsi narodi v Evropi odselej lahko živeli rešeni nevarnosti, da bi jih kdo podjarmil. Najprej se morajo popraviti krivice, ki so v tem oziru bile storjene in zato Anglija zahteva konkretno: 1. da se obnovi neodvisnost Poljakov in Čehoslovakov in 2. da se to stanje jamči tako, da ne bo nikoli več ogrožena svoboda kateregakoli naroda in države v Evropi. Ta jamstva bo mogoče doseči le, če Anglija in Francija ostaneta solidarni ne samo do konca vojske, ampak tudi za naprej, da ustanovita tak trden položaj v Evropi, da se bo dosegel resnični mir in red, ki je potreben za varnost in svobodo vsakogar na evropski celini. Nemčiji pa je dana svoboda, da sodeluje pri tem, toda ona mora opustiti načelo, da je moč nad pravico in se tako preusmeriti, da bo vpostavljenozapiranje med narodi. To pa ni drugače mogoče, kakor če Nemčija sebi postavi drugo vladno, zakaj njenemu sedanjemu režimu ni na noben način mogoče verjeti. Na Nemčiji je torej, da napravi prvi korak na poti k miru, na kar ji bosta Anglija in Francija gotovo pomagali gospodarsko, da se iz vojnega stanja porodi stalni mir, v katerem bi bilo predvsem treba, da se države razorožijo.

Izjava Chamberlaina je torej zadosti jasna. Anglija in Francija bosta vsekakor, ako se zameš Chamberlaina uresniti, državi, ki bosta imeli vodilno vlogo pri ustanovitvi tistega stabilnega položaja z namenom varnosti Evrope in svobode njenih narodov, katerega je omeil ministrski predsednik Velike Britanije. Nemčija pa je po njegovih besedah lahko prepričana, da nemškega naroda nihče ne bo razkosal, če si izbere popolnoma drug režim, kakor je Hitlerjev in če stopijo na njeno čelo elementi, ki jih je narodni socializem potlačil. V tem slučaju se lahko zanesa na gospodarsko pomoč zaveznikov za prehod iz vojnega stanja k miru. Če to, kar je Chamberlain izjavil, etoji, potem bi se Nemčija morala odpovedati osvojitvi Poljske in Čehoslovaške, oziroma — ako je treba polagati važnost na to, da angleški ministrski predsednik ni rekel »Poljske in Čehoslovaške«, ampak »Poljakov in Čehoslovakov« — bi se vpostavila neodvisnost poljskega in češkoslovaškega naroda, kar je sveda razlika. Avstrijo Angliji očitno mislijo pustiti Nemčiji, ako se sme to sklepati iz dejstva, da je Chamberlain sploh ni omenil.

Istočasno, ko je predsednik angleške vlade razložil svoj bojovni oziroma mirovni program, pa je vodja nemške države Hitler izjavil, da ima Nemčija zelo skromne zahteve, namreč, da ji pripada vodstvo v nemškem življenjskem prostoru, ki je vsa Srzdnja Evropa. Nemški življenjski prostor je namreč vse to, česar niso oplo dili s svojo krvjo in civilizacijo Angleži, ampak Nemci. Vse to je nekaj bila nemška zemlja in ostane tudi danes njen življenjski prostor, kjer ni bilo nikoli kakšnega angleškega vpliva in ga tudi poslej ne sme biti. V tem prostoru hoče Nemčija živeti in se razvijati in se tu ne dá od nikogar izpodrinuti. V tem prostoru je ne sme nihče ogrožati in tukaj ne sme biti nobenih političnih kombinacij, ki bi bile naperjene proti Nemčiji. Seveda zahteva Nemčija tudi, da se ji vrnejo vse kolonije, katere ji je bil vzel versajski mir.

Toliko moramo ugotoviti zaenkrat, ko še nimamo pred seboj besedila Hitlerjevega govora, ampak eamo izveček. Nejasno je, kaj si predstavlja nemški vodja pod življenjskim prostorom Nemčije, ali namreč smatra, da mora ta življenjski prostor biti ozemlje pod popolno nemško suvereniteto in kako daleč se ta prostor »Srednje Evrope« razteza, ali pa meni sodobna Nemčija, da je v Srednji Evropi prostor, na katerem mora biti ona v vsakem oziru suverenska, drugi del tega prostora pa je po njenem mnenju tako bitno zvezan z njo, da mora na njem imeti pretežni politični in gospodarski vpliv. Ker nemški vodja pravi, da na tem prostoru ne dovoli Nemčija nobane politične kombinacije, ki bi bila naperjena proti njej, bi se dalo sklepati, da so taki prostori, kjer Nemčija ne zahteva naravnost suvereniteto, pač pa vodilno in odločilno besedo v vseh zadevah, o katerih misli, da se tičejo njenih interesov na prostoru, ki ga smatra potrebnega za svoj obetoi in nadaljnji razvoj.

Pravzaprav tudi to, kar je vodja nemške države povedal v tem svojem govoru o nemškem življenjskem prostoru, ni novo. Toda položaj je danes v Evropi tak, da se bo moralo točneje opredeliti, kaj Nemčija razume z besedo »evropejskega življenjskega prostora«, do kam ta prostor sega, oziroma čez katera druga narodna ozemlja se razteza in do kam smatra, da segajo bodisi njene suverene pravice, bodisi to, kar misli, da je območje njenega političnega in gospodarskega vpliva. Zakaj očitno je, da pritiče v tem oziru beseda evobodnim narodom, ki ga tem prostoru živijo, ga smatrajo za svojega in so si na njem zagotovili svojo svojo svobodo za ceno neizmernih žrtv. Sodimo, da tako mislijo tudi Združene države Severne Amerike, čijih zastopnik se bo sedaj mudil v Evropi in se bo poučil tudi pri nevtralnih državah, kakšno stališče zavzemajo v edanji krvavi razpravi v Evropi. Zato bomo gotovo še v kratkem izvedeli bolj točno, kaj je in kaj ni »življenjski prostor« Nemčije, ker točna opredelitev tega je nujno potrebna, da se zavzame točno in končno stališče vseh, ki so kot svobodni narodi na tem interesirani.

Gospodarstvo

Dvoje zborovanj proti ukinitvi obrtniških združenj

Celje, 26. febr.

V Narodnem domu v Celju je bil v nedeljo občni zbor Zveze mesarskih društev Slovenije. Občni zbor je bil izredno dobro obiskan, pravijo, da tako lepo obiskanega zborovanja Zveza še dolgo ni imela. Zborovanje je vodil g. Dimnik iz Ljubljane, udeležili pa so se ga tudi štirje delegati iz Zagreba in zbornični svetnik, podpredsednik obrtnega odseka zbornice za TOI, g. Hohnjec Miloš iz Celja.

Pred obravnavanjem posameznih točk dnevnega reda je predsednik prebral vdanostno brzojavko banu g. dr. Marku Natlačenu, katerega prosijo, da zaščiti interese mesarskega obrtništva. Tajniško poročilo je podal g. Žan. Po predlogu nadzornega odbora je dobila uprava Zveze razrešnico. Nato je bil sprejet preračun, ki predvideva 13.100 dinarjev izdatkov.

K besedi se je oglašil predsednik Saveza hrvatskih mesara i klobasničara g. Werner Ivan iz Zagreba, ki je uvidoma pozdravil zborovalce, se zahvalil za povabilo, nato pa poudaril, da se je zagrebška delegacija za ta občni zbor še posebej pripravila zaradi preteče davčne obveznosti in bližajoče se reorganizacije obrtnih združenj. Poudaril je, da so hrvatski mesarji in klobasničarji v delu složni in povsem samostojni, vendar so vprašanja, ki so potrebna slovnosti bratov Slovencev in Srbov. Tako vprašanje je zlasti izguba pavšalizacije pri mesarskih obrtnih. 80% obrtnikov je pavšaliziranih, neupravičeno so izvedli le mesarji ter še nekateri stroke. Pridobivna in davek na poslovni promet ubija danes malega obrtnika. Davki so previsoko odmerjeni, tako da jih mali obrtnik ne zmora. Davčni odbori so po večini sestavljeni iz ljudi, ki niso strokovnjaki ali pravi zagovorniki obrti, zaradi česar se obdavčenje vrši po mili volji. Nepravilne ocene so že dokaj obrtnikov spravile v resne položaje in jih tudi uničile. Vsestranska kontrola davkarje je danes presegla že meje. V Zagrebu ima celo pogled v tako imenovano »stočico«
»blagajno«. S to blagajno se okorišča okoli 75

obrnitov in je na ta način država podvzela korake, da do skrajnosti pregleda vsako poslovanje malega obrtnika.

Tajnik g. Pirc je nato v kratkih točkah podal resolucijo, v kateri zahtevajo, da se zakon o davkih spremeni tako, da istočasno izvrševanje več obrti ne poudarja obdavčenju višje stopnje. Čisti dohodek naj se oceni na podlagi konkretnih činjenic. Pavšalna obdavčitev naj se uvede ponovno za mesarje in klobasničarje. V davčni odbor naj se pritegne tudi mesar-strokovnjak. Občinski doklade in trošarine naj se znižajo, skupni davek naj se ukine.

Nato je govoril drugi delegat iz Zagreba g. Čoh. Ta je podal sliko skupnega davka na promet.

Zbornični svetnik g. Hohnjec Miloš je podal kratko pojasnilo o reorganizaciji združenj. Izrazil je upanje, da bodo mesarji in še nekatera močna strokovna združenja vendarle uspela, da ne bodo ukinjena. Izvajanje g. Hohnjeca je na razburjenje delegate zelo pomirljivo vplivalo in je g. Hohnjec zato žel veliko odobravanje.

Zbornični svetnik g. Iglič se je dotaknil vprašanja OUZD, ki nastopa mnogokrat protizakonito. Pravilnik bo spremenjen v toliko, da prvih šest dni boleznih ne plača OUZD nikake hranarine, marveč le mojster.

Vsi delegati so soglasno protestirali proti razpustu združenja in prosili, da se pošlejo protestne izjave na merodajna mesta.

Združenje čevljarjev v Celju je imelo svoje zborovanje v hotelu »Pošta«. Vodil ga je g. Jager Anton, udeležilo pa se ga je okrog 100 članov. Zborovalci so protestirali proti razpustu združenja, ki obstoja kot samostojno društvo že od leta 1904, ko se je zaradi nesporazuma med čevljarji in krojači, ki so bili skupaj že od leta 1855., ločili in nato uspešno delovali. Čevljarji so razpravljali med drugim tudi o davčnih zadevah.

Stanje živine v Sloveniji

V zadnje čase je bilo zaključeno uradno štetje živine v Sloveniji. Iz teh podatkov je razvidno, da smo v letu 1939 številčno nazadovali pri govedoreh, ovčarjih, kozarjih, perutinarstvu in čebelarstvu. V naslednjem navajamo podrobne podatke o številčnem stanju naše živine po stanju konec leta 1939 s primerjavo z letom 1938.

Vrsta živine	Število glav	
I. konji:	1.1939	1.1938
1. Zrebita pod 3 leti	4.222	3.976
2. Kobile nad 3 leta	27.425	28.094
3. Zrebiti nad 3 leta	505	520
4. Konji nad 3 leta	19.822	20.176
Skupno konj	51.974	52.766
II. Oslj	181	178
III. Mezge in mule	48	66
IV. Goveda:		
1. Teleta pod 1 letom	56.255	57.962
2. Junci in telice od 1 leta do 2 let	62.482	62.800
3. Telice in krave nad 2 leti	200.428	203.619
4. Biki nad 2 leti	2.819	3.160
5. Voli nad 2 leti	52.851	54.187
Skupno goved	374.835	381.728
V. Bivolji	—	—
VI. Prašiči:		
1. Prašički pod 1 let.	174.032	176.179
2. Mrjasci za plemo	1.950	1.988
3. Svinje za plemo	74.710	75.912
4. Ostali prašiči n. 1 l.	61.130	60.629
Skupno prašičev	311.822	314.708
VII. Ovce:		
1. Jagnjeta do 1 leta	9.096	9.245
2. Ovce za plemo	18.092	18.883
3. Ovni za plemo	2.198	2.083
4. Ostali ovni	2.063	1.952
5. Ostale ovce	2.512	2.179
Kkupno ovce	33.956	34.342
VIII. Koze:		
1. Kozlički pod 1 letom	2.621	2.491
2. Koze in kozli n. 1 let.	7.783	8.098
Skupno koz	10.404	10.529
IX. Perutnina:		
1. Kokoši	1.155.375	1.168.066
2. Race	17.049	17.813
3. Gosi	14.598	14.884
4. Purani	14.004	14.412
Skupno perutnine	1.201.026	1.215.175
X. Čebelni panji:		
1. Panji z nepremakljivim satjem	80.598	29.444
2. Panji s premakljivim satjem	52.902	55.867
Skupaj panjev	89.500	85.311

Osrednje tajništvo delavskih zbornic

V četrtek, 22. febr. se je končalo zasedanje odbora osrednjega tajništva delavskih zbornic v Banja Luki. Dnevni red je obsegal važne točke. Nekatero točko so bile izpuščene, ker ni bilo navzočih hrvatskih delegatov. Pri obravnavi raznih zadev so posegali v debato Mitič iz Belgrada, Jaški iz Novog Sada, Preželj iz Ljubljane. Bačirovič iz Sarajeva, Hafner iz Ljubljane itd. Seja je obravnavala tudi poslovne zadeve. Ugotovilo se je, da sedanja pravila osrednjega tajništva niso sodobna. Zaradi tega je bil sprejet sklep, da se skliče kongres delavskih zbornic, na katerem se bodo spremenila pravila. Ker zbornice iz Splita in Zagreba niso sodelovale kljub temu, da sta še članici, je bila izvoljena petčlanska komisija, ki ima nalog, da se pogaja s Hrvati. O rezultatih pogajanj bo govoril v marcu na seji v Belgradu, na kateri bo dokončno določeno stališče delavskih zbornic zaradi medsebojnega sodelovanja, zaradi delitve SUZOR-ja, zaradi cestne zakonodaje in podobno.

Omenimo naj, da Hrvati želijo sodelovati v Belgradu, vendar hočejo spremeniti načela sodelovanja in urediti točno plačilo prispevkov za osrednjo tajništvo.

Stanje Narodne banke

Stanje Narodne banke za 22. februar t. l. je bilo sledeče (v milij. din, v oklepajih podatki v primeri s predzadnjim stanjem):

Aktiva: zlato v blagajni 2.016,3 (+7,5), zlato v inozemstvu 10,8, devize izven podlage 838,9 (+42,7), kovani denar 482,9 (+39,8), posojila: mešična 1.814,2 (-12,8), lombardna 74,1 (-0,6), eskont bonov državne obrambe 1.544,0 (+21,0), razna aktiva 2.339,0 (-13,8).

Pasiva: Bankovci v obtoku 9.911,9 (-10,2), obveznosti na vpogled: terjatve države 66,0 (+6,7), živorni računi 1.065,1 (+188,2), razni računi 1.098,2 (-11,6), skupaj obveznosti po vpogledu 2.229,4 (+79,3).

Obtok bankovcev in obveznosti po vpogledu znašajo 12.141,3 (+69,0), skupna podlaga po dejanski vrednosti pa 3.243,4 (+12,1). Zlato v blagajni je po dejanski vrednosti znašalo 3.226,2 (+12,2). Kritje bankovcev je znašalo v primeri s celokupno podlago 26,71% (26,76%), kritje v primeri z zlato podlago pa 26,57% (26,62%).

Stanje naših kliringov

Stanje naših kliringov je imelo 22. f. m. v primeri z zadnjim stanjem sledeče spremembe:

Med aktivnimi kliringi so narasle naše kliringe terjatve proti Nemčiji, češko-moravskemu protektoratu, Franciji in Turčiji. Saldo naše terjatve proti Nemčiji je narasel za 1,3 milij. mark na 11,6 milij., saldo terjatve proti protektoratu je narasel za 8,9 milij. na 75,6 milij. kš. proti Franciji za 0,2 na 1 milij. frankov in Turčiji za 0,9 na 1,2 milij. din.

Naši kliringi dolgovi so se po povečali in sicer proti Italiji za 4,6 na 45,3 milij. din, proti Madžarski za 4,3 na 25,4 milij. din, proti Romuniji za 1,6 na 14,9 milij. din in proti Slovaški za 0,8 na 2,7 milij. din.

Važnejše posestne spremembe v Ljubljani

Zemljiškoknjižni urad ljubljanskega okrajnega sodišča je do 24. t. m. zaznamoval že 126 kupnih pogodb za celotno kupno vrednost 15.157.600 din. Letošnji februar odnese napram prejšnjim letom svoj rekord, kajti lani je bilo vpisanih v zemljiški knjigi februarja 61 kupnih za vrednost okoli 5.000.000 din. V naslednjem navajamo le važnejše in večje kupne transakcije, tako:

Tvrda I. Knez, komanditna družba v Ljubljani je prodala Pokojniškemu skladu nameščenecv Mestne hranilnice ljubljanske v Ljubljani dve vrtni parceli št. 130/5 in 132 k. o. Kapucinskih predmestje (ležeči v bližini evangelijske cerkve na vogalu Puharjeve in Gledališke ulice) za 3.750.000 din. Prenos lastninske pravice je bil v soboto izvršen v zemljiški knjigi.

Kirbiš Josip, posestnik v Celju je prodal Tonetu Verbiču, tovarnarju in posestniku in soprogi Ivani Verbičevi, tovarnarjevi soprogi, oba Sinja gorica št. 29 pri Vrhniki hišo z vrtom št. 9 na Cesti v Rožno dolino, spadajočo pod vlož. št. 394 k. o. Gradiško predmestje za 300.000 din.

Mestna hranilnica ljubljanske je prodala mag. pharm. Robertu Murmayer-ju in soprogi Malki, lekarnarju na Sv. Petra cesti št. 78 nepremičnino vl. št. 944 k. o. Petersko predmestje I. del, obstoječe iz stavbe in dvorišča za 450.000 din.

Jelenič Jernej, posestnik, Ljubljana, Stara pot št. 1 je prodal Borisu Globočniku, železniki parc. št. 37 k. o. Brinje nji v izmeri 8315 m² za 120.000 din. Poznamovanih je še več drugih prenosov. O teh pozneje.

Vpis v trgovinski register: Imprex, d. z. o. z., Ribnica, nakup drogov, impregniranje ter prodaja itd., glavnica 200.000 din, poslovodji: dr. inž. Herman Gewecke, inženir v Berlinu, Rudež Marko, industrijec v Ribnici.

Občni zbori: Saturnus, d. d. za industrijo pločevinastih izdelkov v Ljubljani 16. marca 1940, Kolinska tovarna hranil, d. d. v Ljubljani 12. marca ob 10.30 v Kreditnem združenju.

Nova zadruga. V zadrugi register je bila vpisana Kletarska zadruga v Lutomeru, z. z. o. jamstvom, prvi član uprave Dunaj Alojz.

Ukinjenje uvozne carine na staro železo. Da se olajša preskrba naše železarske industrije s starim železom, je ministrski svet sklenil, da se ukine uvozna carina na staro železo

ter odpadke bele jeklene pločevine. Nadalje ostaja v veljavi zmanjšana carina 0,50 dinarja za uvoz sivga livniškega železa, kadar ga uvažajo livnice, do 1. julija 1940.

Minimalna mezza v Belgradu. Upravnik mesta Belgrada objavlja naredbo, s katerim ugotavlja mezza v Belgradu za nekvificirano delavstvo 3 din na uro, za nekvificirano delavstvo izpod 18 let starosti pa 2,25 din.

Zakup soli in tobaka. Samostojna monopolna uprava razpisuje za 1. marca že tretjo ofertalno licitacijo za nakup veleprodaje tobaka in izdelkov in cigaretnega papirja za 1. marca. Nadalje je razpisana že druga licitacija za nakup veleprodaje soli za 6. marec.

Srbsko zadrugaštvu dviga ceno živine. Belgrad, 24. februarja. AA. Zaradi vojnih razmer in zaradi ugodne konjunktore se je povečal izvoz naše živine. Kar pa je najvažnejše, je to, da prihaja za izvoz sedaj v poštev tudi živina slabše kakovosti, katere do sedaj v tujino ni bilo mogoče prodati. Živino pošiljajo živo in zaklano. Navzlic velikemu povpraševanju je velika tudi ponudba zaradi pomanjkanja živinske krme. Položaj živinorejcev pa je postal še težji zaradi nizkih cen živine v državi, katere ne odgovarjajo, cena, ki jih dobe v tujini. Glavna zveza srbskih kmetičkih zadrug je z glavno kmetko živinorejsko zadrugo in industrijo mesnih proizvodov v Zaprješću sklenila, da bo od svojih zadrugnikov kupovala živino na javnih trgih zaradi povečanja cen novih in da bi na ta način prisilila tudi ostale kupce, da bi plačevali boljše cene kmetom za njihovo živino. Glavna kmetka živinorejska zadruga je začela pred 10 dnevi z odkupom na trgih v Pomoravju, nakaar bo začela odkupovati živino tudi v ostalih krajih, in sicer še ta teden v Resavi in Lepenici, nato pa okrog Kruševca, Aleksinca in Požarevca, 24. t. m. pa bo odkupovala v Svilajncu, Zaječaru, Paraćinu in Ljubi, 26. t. m. pa v Dobrljnu. Nato bo kupovala 2. marca v Negotinu, 5. marca pa v Knjaževcu. Glavna živinorejska zadruga bo nadaljevala z nakupom živine tudi v drugih krajih, Bosne, Sandžaka in povsod drugod, kjer so nizke cene. S to akcijo zadrugaštvu se je doseglo ne samo organizirano vnovčevanje živine, temveč tudi višje odkupne cene, ki so se dvignile za 0,25 do 0,50 din pri kilogramu. Akcija glavne zveze se bo načrtno razširila tudi na druge kraje naše države in bo postopno zajela vse vrste živine in živinskih proizvodov.

Borze

Dne 26. februarja 1940.

Denar

Ameriški dolar 55.—

Nemška marka 14,70—14,90

Devizni promet je znašal na zagrebški borzi 7,68 milij. din, na belgrajski borzi pa 5,5 milij. din. Promet v vrednostnih papirjih na belgrajski borzi je znašal 120.000 din.

Curih. Belgrad 10, Pariz 9,985, London 17,62, Newyork 446, Bruselj 75,30, Milan 22,52, Amsterdam 237,15, Berlin 178,80, Stockholm 106,20, Oslo 101,35, Kopenhagen 86,125, Sofija 5,50 pon., Budimpešta 79,5 pon., Atene 3,30 pon., Carigrad 3,55 pon., Bukarešta 3,35 pon., Helsingfors 7,50 pon., Buenos Aires 104,125 pon.

Ljubljana — Uradni tečaj:

London 1 funt 174,77 — 177,97
Pariz 100 frankov 98,80 — 101,10
Newyork 100 dolarjev 4425,00 — 4485,00
Zeneva 100 frankov 995,00 — 1005,00
Amsterdam 100 gold. 2353,25 — 2391,25
Bruselj 100 belg 747,75 — 759,75

Ljubljana — Svobodno tržišče:

London 1 funt 215,90 — 219,10
Pariz 100 frankov 122,10 — 124,40
Newyork 100 dolarjev 5480,00 — 5520,00
Zeneva 100 frankov 1228,18 — 1238,18
Amsterdam 100 gold. 2906,41 — 2944,41
Bruselj 100 belg 923,50 — 935,50

Ljubljana — Zasebni kliring:

Berlin 1 marka 14,70 — 14,90

Zagreb — Zasebni kliring:

Grški boni 31,65 — 32,35

Belgrad — Zasebni kliring:

Grški boni 31,15 — 31,85
Bolgarski čeki 92,20 — 93,80

Vrednostni papirji

Volna škoda:

v Ljubljani 427,50—429

v Zagrebu 428 —430

v Belgradu 429,50—430,50

Ljubljana. Drž. papirji: 7% inv. posojilo 98,25 do 99,25, agrarji 51—53, vojna škoda promptna 427,50—429, begl. obveznice 77—78, dalm. agrarji 71—72, 8% Blerovo posojilo 98—99, 7% Blerovo posojilo 89,50—91,50, 7% posojilo Drž. hip. banke 100—101, 7% stab. posojilo 95—97. — Delnice: Narodna banka 7600—7800, Trboveljska 245—255.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. posojilo 98 den., agrarji 52 bel., vojna škoda promptna 428—430, šumske obveznice 68 den., begluške obveznice 77 do 78, dalm. agrarji 71,50 bel., 4% sev. agrarji 50 do 52, 8% Blerovo posojilo 98—99, 7% Blerovo posojilo 89,50 den., 7% posojilo Drž. hip. banke 100 den., 7% stab. posojilo 95 den. — Delnice: Narodna banka 7600 den., Priv. agrarna banka 198 den., Trboveljska 243—245 (245), Gutman 55—60, Sladk. tov. Osijek 170 den., Isis 25—30.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. posojilo 98—99, agrarji 53 den., vojna škoda promptna 429,50 do 430,50 (430), begluške obveznice 76,75—77, dalm. agrarji 70,75—71,50 (71), 4% sev. agrarji 50,75 do 51,50 (50,75), 8% Blerovo posojilo 97,50 den., 7% Blerovo posojilo 89,50 den., 7% posojilo Drž. hip. banke 100,50 den., 7% stab. posojilo 97,50 den., šumske obveznice 69,50—70,50. — Delnice: Narodna banka 7800 den., Priv. agrar. banka 207,50 den.

Žitni trg

Pšenica bač. okol. Novi Sad 204/06, srem. 201/03, slav. 202/04, gornja ban. gornja bač. 204/06, bač. ladja Tisa 208/10. — Oves bač. srem., slav. 160/62. — Koruza bač., bač. pariteta Indija 135/36, bač. parit. Vršac 133/34. — Moka bač., ban. 810—820, 290—300, 270—280, 250—260, 220 do 230, 142,5—147,5, srem., slav. 305—315, 285 do 295, 265—275, 245—255, 215—225, 142,5—147,50. — Otrubi bač., srem. 132,5—135, ban. 130—132,5. — Tendence čvrsta. Promet srednji.

Prenehanje veljavnosti nemških mark. Kakor smo že poročali, so bili vzeti iz prometa v Nemčiji kovanci po 2 marki, ki imajo na eni strani hrastov vvenec in številko 2, na drugi strani pa državno orla. Te kovance, ki so bili v Nemčiji vzeti z 31. decembrom iz prometa, je mogoče, v kolikor se nahajajo v inozemstvu, zamenjati pri nemških konzulatih do 31. marca t. l. za nemške kovance, ki so še v veljavi. Kovanci dveh mark, ki imajo na eni strani lik feldmaršala Hindenburga, na drugi strani pa državno orla s kljukastim križem, pa ostanejo še naprej v veljavi.

Živinski sejmi

Živinski sejem v Semiču dne 19. febr. 1940. Dogon: 386 volov, 80 krav in 114 juncev. Prodanih je bilo domačih kupcem 74 volov in 2 kravi. Cene: volji od 4,50 do 5 din, junici od 4 do 5 din in krave 2,50 do 3 din za kg žive teže.

Živinski sejem v Šmartnem pri Litiji dne 20. febr. 1940. Cene: volji 5,50 do 6,50 din, teleta 7 din, klavni biki 4,75 din, klavne telice 6 din, klavne krave 5 din do 6,25 din, krave za pleme 5 din in telice za pleme 5,50 din za kg žive teže. Ovce 120 din do 160 din za glavo.

Cene živine in kmetijskih pridelkov

Cene kmetijskim pridelkom v Mariboru dne 24. februarja 1940. Pšenična moka št. 0 in 00 3,40 din do 3,75 din. Črna pšenična moka št. 6 2,50 din do 3 din, govedina 6 do 12 din, teletina 10 do 12 din, svinjina domačih prašičev 15 do 18 din, svinjina hrvaških prašičev 12 do 14 din, svinjska mast 18 do 20 din, sveža slanina hrvaških prašičev 14 do 15 din, prekajena slanina 15 din do 25 din, fižol 6 do 7 din, suh grah 8 do 14 din, leča 14 din, krompir 1,50 din do 2 din, sladko seno 1,35 do 1,40 din in pšenična slama 0,65 d'n za 1 kg. Sladko mleko 2 din do 2,50 din in jajca 10 komadov 10 din do 17,50 din.

Cene kmetijskim pridelkom v Ptuj dne 24. febr. 1940. Črna pšenina moka 2,75 do 3 din, bela pšenična moka 0 3,75 din do 4 din, govedina 7 do 11 din, teletina 9 do 12 din, svinjina 5 do 12 din, svinjska mast 22 din, sveža domača slanina 14 do 15 din, prekajena slanina 25 din, fižol 6 din, leča 12 din, krompir 1,25 do 1,50 din, seno 1 do 1,25 din, slama 0,35 do 0,45 din, ječmen 2 din za 1 kg. Mleko 2 din za liter in jajca 10 din do 12,50 din za 10 komadov.

Cena surovih svinjskih kož. V naših zadnjih tržnih poročilih smo prinesli, da znaša cena surovih evinjskih kož 16 din za en kilogram. Po prejetih informacijah je pa cena, ki jo kupci evinjskih surovih kož plačujejo za 1 kg, sedaj nižja. Cena 16 din je bila nekaj časa ob višku sezone, od tedaj pa je padla in se trgujejo sedaj 1. evinjske kože na bazi 12 din za 1 kg.

ŠPORT

Skakalne tekme v Mojstrani

(Glej poročila na 8 strani.)

Mojstrana, 26. febr.

Krasen zimski dan in ostre napovedane borbe med našimi elitnimi skakalci so privabile v Mojstrano celo vrsto gledalcev in mnogo skakalcev. Zastopani so bili klubi: Bohinj, Bratstvo, Celje, Ilirija in domači klub. Tekmovalcev je bilo 43, med temi 8 seniorjev, 13 juniorjev in 22 mladine. Da bo boj za prvo mesto hud, se je videlo že pri poskusnih skokih. Vodstvo je imel v rokah znani športni delavec, častni predsednik mojstranskega kluba Josip Zupan. Skoke sta sodila upravitelji šole Serajnik in učitelj Mazi, nadzornik skakalnice pa je bil Lah Gregor. Čutil se je jug in skoki so bili težki. Po dokončanem žrebanju je prvi startal Novšak, nato seniorji, juniorji in mladina. V konkurenci sta bila dva skoka. Tehnični rezultati:

1. Pribovšek Franc (Ilirija) 28,5, 28 m (151,4 t.);
2. Novšak Albin (Bohinj) 28, 28 m (151,3 t.);
3. Jakopič Al. (Mojstrana) 26, 26,5 m (144,8 t.);
4. Klančnik Gr. (Mojstrana) 23,5, 24,5 m (136,9 t

Naš kmet zahteva slovensko samoupravo

Lepo uspelo zborovanje Kmečke zveze v Celju

V Celju so se preteklo nedeljo v velikem številu zbrali zastopniki slovenskega kmečkega ljudstva, organiziranega v močnejši Kmečki zvezi, ki so do zadnjega kotička napolnili veliko dvorano Ljudske posojilnice. Redni letni občni zbor Kmečke zveze je začel predsednik g. Brodar, ki je pozdravil vse delegate in prijatelje slovenskega kmečkega stanu, posebno gg. senatorje dr. Kulovca, Smodeja, dr. Schaubacha in Mihečiča, zastopnika g. bana, načelnika kmetijskega oddelka banske uprave g. inž. Podgornika, okraj. načelnika g. dr. Zobca, celjskega župana g. dr. Voršiča, predsednika Kmetijske zbornice g. Steblovnika, inž. Murija in druge. Z velikim navdušenjem so zborovalci sprejeli pozdravno brzojavko našega voditelja dr. Korošca, kmetijskega ministra Čubriloviča in gradbenega ministra dr. Kreka. Val navdušenja je zajel dvorano, ko je bila predlagana udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II. in Nj. kralj. Vis. knezu namestniku Pavlu. Zborovalci so navdušeno vzklikali kralju in kraljevskemu domu. Pozdravne brzojavke so bile poslone predsedniku senata dr. Antonu Korošču, kmetijskemu ministru Čubriloviču in banu dr. Natlačenu.

Predsednik g. Brodar je v svojem govoru omenil posledice gospodarskega prevrata v nevtralnih državah, ki jih čuti tudi slovenski kmet. Upravičeno so pritožbe o propadanju kmečkih gospodarstev, kmečka mladina beži od doma, kjer vidi le delo brez zaslužka. Treba bo naše kmetijstvo načrtno pospeševati in to vse panoge, ki so pri nas važne. Agrarna reforma se mora izpeljati do konca. Ogromne površine zemlje leže v naši deželi neizkoriščene, ker jih slovenski kmet ne sme obdelati, zakaj last tujeve so. Nad 50.000 novih kmetij bi bilo potrebno ustvariti za slovensko kmečko mladino. Spremeniti bo treba vse zakone, ki škodujejo kmečkemu stanu, predvsem pa naš davčni sistem, po katerem je kmet s številno družino najbolj obdavčen sloj naroda, kar potrebuje največ življenjskih potrebščin. Govornik je prosil oblast, da priskoči kmetu pri njegovih težnjah na pomoč, saj je slovenski kmet v zgodovini mnogo žrtvoval za naš narod in bo ostal še nadalje temelj naroda in države.

Od svoje zahteve po avtonomiji ne odstopimo!

Navdušeno pozdravljen je nato govoril senator g. Smodej, ki je obširno razpravljal o problemih naše države v zadnjem času. Zborovalci so z viharjem in dolgotrajnim vzklikanjem in odobravanjem pokazali popolno soglasnost z njegovimi izjavami. To odobravanje se je še stopnjevalo, ko je govornik izjavil, da od svoje zahteve po slovenski avtonomiji ne bomo nikdar odstopili in da zahtevamo takojšnje uresničenje svoje že dvajsetletne zahteve. Govornik je potem poudarjal, da moramo zaupati treznemu in preudarnemu vodstvu dr. Antonu Korošču, ki je v vseh, tudi najtežjih časih, znal varno krmariti naš narodni čolnček v dobro ne samo Slovencev, ampak tudi Srbov in Hrvatov in vse naše države. (Velikostne manifestacije našemu voditelju dr. Korošču.)

V imenu g. bana dr. Marka Natlačena je pozdravil občni zbor g. načelnik kmetijskega oddelka inž. Podgornik, v imenu mesta Celja pa župan g. dr. Alojzij Voršič.

Tajniško poročilo

Zoročilo o delovanju Kmečke zveze je podal tajnik g. Finc. V preteklem letu se je Kmečka zveza vsestransko razmahnila in razširila. Število krajevnih edinic se je povečalo, po vseh okrajih delujejo sedaj tudi okrajne Kmečke zveze. Novi člani stalno pristopajo. V minulem poslovnem letu je KZ priredila lepo število odborniških tečajev, v nekaterih krajih jih pa bo še priredila. Organizirala je velike kmečke tabore, posebno v Celju ob 90 letnici osvoboditve kmečkega stanu, blagoslovitve praporov Mladinske kmečke zveze in druge prireditve krajevnih edinic in odsekov. Vodstvo Kmečke zveze je imelo v preteklem letu 16 sej. Predvsem pa se je v preteklem letu Kmečka zveza posvetila delu za splošne koristi. Nešteto krat je posredovala za uveljavljanje zahtev in nujnih potreb slovenskega kmečkega stanu.

O strokovnem listu »Orač« je poročal g. P. uš. »Orač« se je preosnoval in razširil v strokovni stanovski list slovenskega kmeta. Kmečka zveza se je dolgo časa prizadevala, da bi našla pot in način, kako ustreči vedno pogostejšim željam po dobrem

strokovnem listu. Ker je nekaj podobnega želela tudi Kmetijska zbornica, kjer zastopajo slovenskega kmeta itak člani in zaupniki Kmečke zveze, je prišlo meseca oktobra 1939 do skupnega posvetoovanja, ki so se ga udeležili zastopniki Kmečke zveze, Kmetijske zbornice, Zadrugne zveze in ZAKS-a. Kmečka zveza si je zagotovila v listu stalno prilogo na štirih straneh. »Orač« se tiska sedaj v 17.000 izvodih.

Gosp. Puš je nato govoril o potrebi organiziranja kmečke mladine v Kmečki zvezi. Poudaril je, naj vsak delegat smatra za svojo dolžnost, da v svojem kraju ustanovi mladinski odsek.

O ženski kmečki zvezi je bilo prebrano poročilo predsednice g. Brodarjeve. Zaradi raznih zaprek ženska kmečka zveza doslej še ni mogla začeti s svojim delovanjem. Dne 3. marca pa bo občni zbor, na katerem se bo vse potrebno uredilo, nakar bo ZKZ začela delovati.

Po poročilih se je razvila debata, v katero je poseglo več članov. Gosp. Senegačnik iz Vojnika je poudaril, da je Kmečka zveza že vse premalo udarna in preveč popustljiva. Gosp. Al. Novačan iz Vojnika je izrazil željo, naj bi »Orač« prinašal bolj udarne članke o zahtevah kmečkega stanu, kakor to delata »Domoljub« in »Slovenski gospodar«. Gosp. Glinšek iz Kozlega je poudarjal, da bi bilo našemu kmetu potrebnih več kmetijskih šol. Predsednik Brodar je omenil, da je »Orač« strokovno glasilo, ki ne more biti tako udarno kakor kak političen list. Šef kmetijskega oddelka g. inž. Muri je ugotovil, da banska uprava rada sprejema kmečke sinove v kmetijske šole, če se le prilase.

Član nadzorstva g. Alojzij Rigler je predlagal odboru razrešnico, ki je bila soglasno sprejeta.

Volitve odbora

Pri volitvah je bil soglasno izvoljen naslednji odbor: načelnik Brodar Janez, Hrašče pri Kranju; I. podnačelnik Špindler Jože, Sv. Ana v Slovenskih gorah; II. podnačelnik Strcin Janez, Kaplja vas, p. Komenda; III. podnačelnik Prelog Franc, Zagorje, p. Sv. Marjeta pri Ptuj; blaginjak inž. Muri Lambert, Ljubljana; tajnik dr. Voršič Josip, Ljubljana; vodja MKZ Puš Ludovik, Ljubljana; voditeljica ZKZ Brodar Frančiška, Hrašče pri Kranju; odborniki: Bogovič Alojz, Loče 10, p. Dobova; Nemanič Jožef, Zelenbej, p. Metlika, Kavaš Jurij, Odranci, Steblovnik Martin, Šmartno ob Paki, Novak Nande, Nevle 25, p. Kamnik, Prijatelj Alojz, Vince, p. Sodražica, Kuk Anton, Pristava 1, p. Kojncje, Cencelj Ivan, Tremerje pri Celju, Starman Alojz, Šmartno pri Litiji, Stubeč Alojz, Križevci pri Ljutomeru, dr. Kulovec Franc, minister v p., Ljubljana, dr. Lavrič Joža, Ljubljana, Munda Martin, Ormož, Potočnik Ivan, Dobračevo, p. Ziri, Simenc Anton, Podgora 18, p. Dol pri Ljubljani, Koban Franc, Zg. Poljskava, p. Pragersko, Novak Ivan, Martjanci, Brule Franc, Hrušica 11, p. Šmihel-Stopiče, Sinkovec Ivan, Ambrus, p. Zagradec, Praprotnik Jakob, Prezrenje, p. Podnart, Cas Ivan, Turška vas, Sevnčanik Stanko, Zabrd, p. Velenje, dr. Kocjan Leo, živinovozdravnik, Škofja Loka, Turk Ivan, Lešje, p. Šmarja pri Jelšah, Peterlin Anton, Hrašno 10, p. Št. Rupert na Dolenjskem. — Namestniki: Šifer Janez, Zabnica, p. Stara Loka, Rajh Jakob, Ljutomer, Jerovšek Ivan, Stara Nova vas, Šketa Joško, Jarenina, Sušnik Jože, Brod 1, p. Radovljica, Pere Stanko, Kozje, Lepšina Jože, Cundrovec, p. Brežice, Marinček Anton, Župeča vas, p. Cerklje na Dolenjskem, Stare Anton, pom. okr. kmet. ref., Črnomelj, Malešič Janko, šolski upravitelj, Mekinje, Stritar Jože, Velike Lašče, Burger Joža, Smlednik, Deželak Matevž, Lože, Rimske Toplice, Rebav Martin, Čret, p. Celje, Kolenko Ivan, Črenšovci. — Preglednika računov: dr. Valenčič Vlado, bančni uradnik, Ljubljana, Rigler Alojz, mag. svetnik, Ljubljana.

Po živahni debati, v katero so posegli številni delegati, je bila soglasno sprejeta naslednja

Resolucija

Na današnji glavni skupščini delegatov 330 slovenskih krajevnih kmečkih zvez dne 25. februarja zbrani zastopniki kmečkega stanu zahtevamo:

Takojšnje ustanovitve banovine Slovenije. Država mora biti tako urejena, da poslovanje ne trpi zaradi pretiranega, z ničemer utemeljenega centralizma in da se Slovenci, Hrvati in Srbi čutijo v tej državi popolnoma enakopravni, na svoji zemlji svoji gospodarji.

Zemlja naj bo last tistega, ki jo obdeluje!

Državna in samoupravna oblastva morajo posvečati življenjskim koristim kmečkega stanu vso pozornost in v sodelovanju z njim storiti vse, da kmečki stan na slovenski, tisoč tristo let z njegovim znojem in žulji ohranjeni zemlji, ne bo ogrožen v svojem obstanku, ampak da se bo mogel kulturno, socialno in gospodarsko razvijati in napredovati.

Nadalje zahtevamo, da se naslednje važne zahteve slovenskega kmeta takoj upoštevajo, izvedejo, oz. pričnejo reševati:

1. Zemlja mora biti last tistega, ki jo obdelava. Zato naj se takoj onemogoči prebijanje kmečke zemlje v nekmečke roke.
2. Na zemljo, ki ni v lasti kmečkega, delavskega ali maloobrtniškega stanu, naj se naloži posebna davščina, ki naj se uporablja za ustanavljanje novih kmečkih domov.
3. Ukinejo naj se prenosne, zlasti dedne takse za manjša kmečka posestva, zaostala pa znižajo.
4. Agrarna reforma naj se dokončno izvede.
5. Zaščitijo naj se kmečki domovi z zakonitvijo stalnih dednih kmetij.

Za načrtno izobrazbo kmečkega stanu

Zahtevamo, da oblastva začno po načrtu in temeljito pospeševati splošno in strokovno izobrazbo kmečkega ljudstva:

1. Ljudska šola naj nudi kmečki mladini čim največ temeljne izobrazbe.
2. V vseh šolah (ljudskih, srednjih in visokih) naj temelji izobrazba na pristni slovenski narodni kulturi, ki je kmečka. Na ta način se bo doraščajoči rod seznanjal z vrednotami, ki jih ohranja kmečki stan in spoznaval pomen tega stanu v narodnem obstvu. V vseh šolah naj se goji več socialne in zadrugne zavesti.
3. Na ljudske šole v kmečkih krajih naj se pošiljajo le učitelji, ki bodo na posebnem tečaju pridobili potrebno znanje o kmečkem stanu, njegovem življenju ter kulturi in o njegovem pomenu za narod in državo.
4. Vpeljejo naj se obvezne dvoletne kmetijske in kmetijsko-gospodinske nadaljevalne šole za vso kmečko mladino.
5. S podporo oblastev naj se za nadaljevalno šolo izdajajo poljudne, kmetijsko-strokovne knjižice o vseh panogah kmetijstva in o vseh vprašanjih, katerih poznavanje je kmečki mladini potrebno.
6. Da se omogoči poslušanje radia tudi kmečkemu ljudstvu, naj pristojni činitelji poskrbijo za cene ljudske radijske sprejemnike, naročnina za te aparate pa naj se zniža.
7. V čim večjem številu naj se organizirajo kmetijski strokovni in kmetijski gospodinski tečaji.

Socialne in zdravstvene razmere naj se izboljšajo

Prehranjevalne in zdravstvene razmere med slovenskim kmečkim ljudstvom so potrebne znatnega izboljšanja. Zato smatramo za nujno, da se pospeši gradnja vodovodov in sploh preskrbi podožele s pitno vodo, ker je to za mnoge predele slovenskega podeželja življenjske važnosti. V tej zvezi je tudi podpreti asanacijo kmečke vasi in hiše in gradnjo zdravstvenih domov na podeželju. Kmečki stan ima sam voljo, da pri teh delih v prvi vrsti sam po svojih močeh sodeluje, zahteva pa najodločnejše in od tega ne bo odnehal, da se mu da v to svrhu cenejši cement in odpravi državna trošarina nanj.

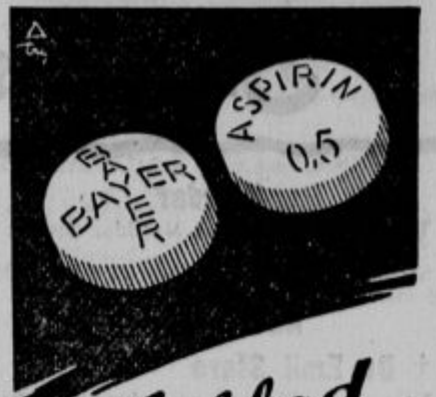
Nadalje zahtevamo, da se takoj prične s pripravi za socialno zavarovanje kmečkega ljudstva, posebno kmečkih poslov.

Trošarine na sladkor in življenjske potrebščine naj se znižajo.

Uredijo naj se cene za kmetijske pridelke

Cene naših kmečkih pridelkov naj se spravijo v sklad s cenami industrijskih in obrtnih proizvodov. V tem pravcu je treba usmeriti vso našo industrijsko in agrarno politiko.

Posebej naj oblast po načrtu podpira in pospešuje proizvajalno in blagovno zadrugništvo, ki bo skrbelo za ceno dobavo kmetijskih potreb-

Zoper prehlad in glavobol

vzemite 1-2 ASPIRIN tablete

Ni drugega zdravila po imenu »Aspirin«, temveč edino-le »Bayer«-jev Aspirin.

Opl. rep. pod 5 br. 37672 od 22. XII. 1938.

ščin in ugodno vnovčevanje kmetijskih pridelkov. Poostri naj se kontrola nad gibanjem cen, važnih življenjskih potrebščin in prepreči verižništvo in špekulacija z njimi. Brezpojno naj se uvrsti tudi galica med predmete, katerih cene se kontrolirajo.

Za izboljšanje kmetijskih pridelkov

Zahtevamo učinkovitih ukrepov za povečanje in izboljšanje naših kmetijskih pridelkov.

1. Oblastva naj podpirajo izboljšanje kmečkih zemljišč (melioracije, zložbo itd.), ter obdelavo do sedaj neobdelane zemlje.
2. Enako naj se poskrbi, da bodo kmetom na razpolago prvovrstna semena; zato naj se trgovine s semeni strogo nadzorujejo.
3. Takoj naj se uvedejo tečaji za izobrazbo živinovozdravniških pomočnikov, ki bodo nudili prvo pomoč pri obolenju in nesrečah domačih živali. Za ubohe in male kmečke posetnike naj bo živinovozdravniška pomoč brezplačna.
4. Ne odnehamo od zahteve po spremembi lovskega zakona, da se zavarujejo koristi kmeta. Končno prosimo oblastva pomoči še v naslednjih zadevah:
1. Vojska oblastva prosimo, da pri vpoklicih obveznikov in živine na orožne vaje upoštevajo, da je za redno obdelovanje kmetij potrebno gotovo število za delo sposobnih ljudi in vprežne živine.
2. Kraljevsko bansko upravo prosimo, naj z vsemi silami pospeši elektrifikacijo vsega kmečkega podeželja.
3. Pri plačevanju obrok Privilegirani agrarni banki naj se upošteva dolžnikovo gospodarsko stanje.
4. Uvedejo naj se spet obvezna občinska razsodišča in z njimi onemogočijo nepotrebne pravde, ki uničujejo naše kmetije.
5. Davščine na male kmečke žage in mline naj se ukinejo; davščin naj bodo prosta tudi kolesa, ki so važno prometno sredstvo.

Predlagajoč te resolucije merodajnim činiteljem izjavljamo trdno voljo kmečkega stanu, da od naših zahtev ne bomo odstopili. Občni zbor je končno sklenil, da se spomladi priredi velik kmečki tabor v Prekmurju. Pri slučajnostih so se oglašali številni delegati in je trajal občni zbor do 3. popoldne.

Vse je že bilo nekoč...

Da se živila razdelijo na izkaznice, ni nobena iznajdba te dobe. Ze Babilonci so razdelili živila po merah, če so imeli slabo letino. Nakaznice so bile iz opeke, v katerih je bilo zabeležena količina živil. V davnem Rimu so slehernemu leto razdelili 20.000 revežem uvoženo pšenico; a ker so začeli nekateri z njo kupčevati, je vlada dala žito zmleti in odteji so vratarji bogatih hiš delili revežem hlebec kruha.

Celo bogato mesto Florenca je v dobi najbujnejšega razcvita poznala krušne karte, kakor poročata v zapiskih Leonardo da Vinci in Michelangelo. Francija je imela prve krušne karte v dobi revolucije l. 1794. Navzlic krušnim kartam je tedaj Francija vendarle zmagovala.

Vozili so z veliko hitrostjo. Čez eno uro so bili že v bližnjem mestecu. Ustavili so se na glavnem trgu. Polkovnik je šel iskat župana, da bi preskrbel zalogo bencina, polkovnikova služabnica in vse tri gospe pa so šle kupovat hrane. Stachowiak je šel za njimi. Tedaj se je spomnil na ono žensko, ki je z otroci potovala v Brest. Kmalu se je ločila, da poišče prenočišče. Stachowiaku je bilo kar mrzlo, ko je pomislil na njen daljen cilj in pot.

V vsaki ulici je srečal koga od družbe: ali majorovo ženo, kateri se še ni predstavil, ali polkovnikovo ali kapitanovo, ali pa polkovnikovo služkinjo. Marta in kapitanova gospa sta iskali cigarete. Stachowiak je kupil dva majhna krožnika želatine in ponesel v avto.

»To naj bo za otroke,« je rekel in začel pripravljati zanje sandviče. Potem pa ga je bilo sram, ker bi kdo mislil, da si hoče na ta način pridobiti njihovo ljubezen.

»Samo čas tratimo,« je rekel. »Polkovnik. Župana ni ni verjetno tudi ne bo prišel.«

Nekaj časa so še počakali, potem pa je polkovnik odločil. »Napreje!«

Se parkirali so se ustavili, ko so prileteli nadnje aeroplani. Ljudje so sicer stali na sredi ceste in dvigali roke. Toda polkovnik je ni več dajal pozornosti takim prošnjam. Samo ko sta dva častnika stoječa pri avtu, dajala znamenja, je ustavil avto. Bila sta dva strelca.

»Ali je morda pri vas kakšen mehanik?« sta vprašala.

»Imamo ga,« je rekel polkovnik. »Kaj se je zgodilo?«

»Avto se nama je pokvaril,« je rekel častnik in pokazal na svoj Fiat. »Rezervoar.«

Temu se ni dalo pomoči. Počakali so trenutek. Sofer se je z njima spustil v pogovor.

»Gospod polkovnik,« je rekel. Ta dva imata bencin.«

»Dostij?«

»Sto litrov.«

Boguslav Kuczynski:

25

Beg iz Varšave

»Hudič naj vzame tak red!« je rekel rezervist. Klet je in si izmisljal. »Nože sem si polomil. Nikjer ne dobim zdravniške pomoči, v bolnišnico me ne vzamejo.«

Pa to še ni bilo vse. To je bilo samo za začetek.

»Čez Vislo smo prišli!« je govoril čez hip že vsemu avtomobilu. »In biti bi se morali pod Maciejovicami. Toda gotovo so naši zbežali. Lublin je že zaseden in Sokolow tudi. Predmestja Varšave so že vsa zasedena.«

»Kaj govorite,« ga je opozorila gospa polkovnica. »Čez Vislo sploh se niso prišli. Tudi Lublin še ni vzet in ne Varšava. Most hočejo graditi čez Vislo, to je res, toda čez ne bodo prišli.«

Tiho in nežno je govorila, kakor da govori sami sebi. »Odkod jo poznam?« je pomislil Stachowiak, glasno pa je rekel:

»Prosim vas, gospod, nikar ne razburjajte ljudi in ne delajte panike.«

»Eh, kaj!« je zopet začel. »Čez pet minut bodo zavzeli že Lukow. Vsak hip lahko butnimo v sovražne čete, vi pa vame s svojo paniko!«

»Prosim vas, ne razburjajte nas!« je nejevoljno ponovil Stachowiak. Govoril je tako čustveno, da je sam zapadel v paniko. Tega vojaka pa je skušal opravičevati sam pri sebi: »Moja je bolan, padel je v neurejene zadeve, zapuščen je in zato je tak...« Oni pa se je tiho pogovarjal z napol vojaško žensko in damo, ki je sedela ob nji. Ta je nemirno gledala po avtu, sprejemala vse poglede, jih vračala in se vsakemu nasmihala. Tako: ti dva, ta napol vojaška ženska in ženska z vojaškim

plaščem, so bili novi v avtomobilu. Čutili so se še negotove.

Soferjeva žena, debela in velika ženska pa dobrodušna in preprosta, je rekla polkovniku:

»Z Grojca so mi poklicali moža. Avto je moral vzeti s seboj in zato je nas malo potegnil s sabo. Ranjenec je vozil v Lukow. Ker pa mu je zmanjkalo bencina, je moral ostati tu.«

Polkovnica se ji je nasmešnila z željo, da bo že vse dobro. Soferjeva žena pa je končala: »Tedad nas je srečal gospod polkovnik in nas povabil, da se peljemo skupaj. Kam?«

Ti dve visoki in slabotni deklici, ki sta sedeli na sprednjih sedežih, sta njeni hčerki. Lahko je bilo to dognati že zaradi poudarnosti, ki je bila resnično velika. Sedeli sta tesno skupaj in kazali spodnjo obleko iz nepristne svile.

»Dobro se nam je godilo,« je začela zopet soferka. »Mož je imel svoj lastni avtomobil, stanovanje smo imeli lepo in otroci so se dobro učili v šoli.«

Dekleti sta obračali glavi, ki je mati govorila o njima. Mati pa je bila vesela nad vsakim gibom, ki sta ga storili deklici. Očetu sta govorili »papa«. Ta papa pa je bil ves zaposlen pri volanu in pazil samo na to, da vozi lepo in se kam ne zaleti. Molčal je in delal. Zdi se pa, da je bil poln skrbi samo o tem, kdaj mu poide bencin in olje. Razen tega je mislil še na družino, kje jo bo spravil pod streho, še bolj pa ga grizla skrb, če ga morda ne bodo vojaške oblasti smatrale za begunca, dezerterja, ker se ni javil pri polku. Tolžil se je s tem, da ga je povabil drug polkovnik s seboj.

Seveda, bilo mu je milo, da je polkovnik v avtu. Na ta način je odgovornost vrgel s sebe. Bencina bo tudi imel še za nekaj časa, družino pa bo že kako prenočil, čeprav je prav dobro vedel, da v vsej Poljski in tem hipu ni noben prostor zagotovo varen.

»Zdaj se vozimo proti severu,« je rekel polkovnik svoji ženi. »Čez Bjalo, Brest in Kobryn.«

To, da se jim je posrečilo dobiti avto, bencin, je povzročalo veselo razpoloženje. Res da bencina ni bilo veliko, toda sreča jim je gre na roko. In če je šla enkrat, bo šla tudi drugič.

»Tu ustavimo!« je rekel polkovnik in sofer je ustavil avto.

Šli so precej vstran od avta in se malo oddaljili hoditi po bližnjih stezicah. Čutili so se, da še niso naleteli na noben zračni napad. Dan se je lepo začel in obetalo je biti mirno. Res da je ura šele deset, pa vendar — dozdaj je bilo še vse kar najboljšje. Počakali so še malo, se zopet oddaljili po cesti ter kmalu zavozili na stransko pot skozi gozdiček in majhno vasico, kjer so se ustavili.

»Ali bomo dolgo čakali?« je vprašala polkovnica.

»Toliko, da minejo prvi napadi. In tudi nekaj hrane moramo dobiti.«

Videti je bilo, da polkovnik res ni bil bogve kaj spreten in odločen, kajti po nekaj minutah je že spremenil odločitev.

»Poženite!« je rekel. Sofer je že sedel pri volanu.

Ni pomislil, da še niso niti vsi v avtomobilu. Da še ni debelega rezervista in ne tiste ženske v vojaški munduri brez oznakov. Oddajal je sedela samo ženska v vojaškem plašču. Ni niti stopila iz avta. Doslej še ni povedala, kako je prišla sem. Šele sedaj je rekla: »Vozila sem se z motorjem, pa se mi je pokvaril. Ni bilo časa za popravilo. Ker me je gošpod polkovnik povabil, sem pustila motor na cesti in šla v avto.«

In ničesar drugega ni več rekla. Samo pogled je skušala po svoje vzbujati in sprejemati ter se vsakemu samo smejala, da bi vzbujala v njem simpatijo.

Droblne novice

Koledar

Torek, 27. februarja: Matilda, devica; Viktor (Zmagoslav).

Sreda, 28. februarja: Gabriel od Zal. M. b.; Baldomir.

Novi grobovi

† Dr. Emil Stare

Včeraj popoldne so na pokopališču pri Sv. Križu pokopali odvetnika in posesnika v Ljubljani dr. Emila Stareta, ki je v soboto nedavno umrl, star 63 let. Rajni se je rodil v Dobu pri Domžalah. Po končanih študijah je bil nekaj časa v sodni praksi, nato pa se je posvetil odvetništvu. Bil je znan kot odličen pravnik in ljubezniv družabnik. Zapušča šest otrok, tri sine in tri hčere. Naj počiva v miru! Zaljubljen naše iskreno sožalje!

† Ivan Vrančič

Podpredsednik stola sedmorice v pokoju g. Ivan Vrančič je šel v nedeljo s svojim sinom na izlet na Polzevo. Med potjo od Višnje gore proti Polzevi pa mu je nenadoma postalo slabo in se je zgrudil na tla. Zadel ga je srčna kap in je kmalu izdihnil. Truplo so prepeležali z avtofurgonom v Ljubljano, kjer bo pogreb danes ob pol petih popoldne. Rajni Ivan Vrančič se je rodil v Ljubljani leta 1875. Po končanih študijah je leta 1900 stopil v sodno službo. Služboval je v Kamniku, v Kostanjevici in Ilirski Bistrici, kjer je bil predstojnik sodišča. Po prevratu je postal svetnik deželne sodišča v Ljubljani. Leta 1932 je bil imenovan za predsednika višjega deželnega sodišča v Ljubljani, čez dve leti pa za podpredsednika stola sedmorice v Zagrebu. Rajni zapušča soprogo in dva sinova. Naj mu sveti večna luč! Zaljubljen naše iskreno sožalje!

† V Ljubljani je v 85. letu starosti mirno v Gospodu zaspal gospod Ivan Magister. Pogreb bo danes ob 2 popoldne izpred mrtvašnice Zavetišča sv. Jožefa na pokopališču k Sv. Križu.

† V Ljubljani je umrl gospod inž. Matko Kolarič, višji svetnik poštnega ravnanstva v pokoju. Truplo so prepeležali v Poljčane, kjer bo pogreb danes ob 4 popoldne.

† V Šmarati pri Starem trgu pri Rakeku je umrl gospod Matevž Kočevar, nadlovce grasišne Snežnik v pokoju. Pokopali so ga včeraj popoldne na pokopališču v Viševku.

Naj jim sveti večna luč! Zaljubljen naše iskreno sožalje!

Osebnosti

== Duhovniške vesti iz lavantinske škofije. Po stavljani je za provizorja župnije Galicija g. Stenad Janez, kaplan v Novi cerkvi. Prestavljena sta gg. kaplana: Klančnik Ernest od Sv. Marka niše Ptuj na Muto; Zolnir Alojzij od Mute v Novo cerkev. Začasno nezasedeno ostanje kaplansko mesto pri Sv. Marku niše Ptuj.

Lepo priznanje begunjski fari

Čeprav je fara Begunje nad Cerknico razmeroma majhna, saj šteje le okrog 1300 duš, se vendar lahko ponašajo družine, ki tam žive v trdem delu in v hudi borbi z nevarnostjo kraške zemlje, z velikim številom otrok. Najbolj navarna in tudi najbolj žalostna bolezen modernega časa se ni zašla v te kraje in družinski očetje in matere gledajo, kako se jim množijo družina in v zaupanju na božjo pomoč vzgajajo svoje otroke, ne da bi se bali, da jih ne bo mogoče spraviti do kruha. Tako živi v tej fari 23 družin, od katerih ima vsaka nad deset živih otrok, 12 pa je takih družin, ki imajo nad 11 živih otrok. Zato tudi župan in član banjskega sveta za logaški okraj Jakob Kranjc ni hotel zaostati za svojimi občani. Njegova vrla in pridna žena Angela je pohitela, da mu je pred nedavnim časom povila zdrava dvojčka — devetega in desetega otroka. G. ban dr. Marko Natlačen je prav zaradi tega, da bi dal priznanje vsem tistim družinam, ki se ne boje otrok, prevzel botrovstvo nad dvojčkoma in je v nedeljo ob 4 popoldne v farni cerkvi v Begunjah osebno botroval otrokoma. Č. g. župnik Viktor Turk je opravil v farni cerkvi in ob kmetnem kamnu krstni obred ob navzočnosti botre Škerlj Terezije in babice Antonije Rode. G. ban dr. Marko Natlačen pa je držal malčke, ki sta dobila pri krstu ime Marko in Antonija. Bila sta namreč fantek in punčka, kaj ljubek parček in sta tudi med kretom sicer po svoje, a korajžno prepevala. Zanimivo je, da ima župan sedaj pet sinov in pet hčera in da je njegov najstarejši otrok dvanašletni sinko. Najmlajša farana sta dobila od botra po krstu lep dar, verna in poštna družina g. Kranjca pa je najlepši porok, da mali Marko in Antonija tudi potem, ko bosta odrasla, ne bosta delala sramote svojemu visokemu gostu.

Kaj je meningitis?

Posebno hrvatsko časopisje v zadnjem času opozarja na meningitis, nalezljivo bolezen, tudi pri nas so nekatere že po nepotrebnem ustrašile, da nam grozi ta epidemija. Da ne bo strah prevelik, prinašamo nekaj pojasnil o tej bolezni. Nalezljivi meningitis ali vnetje možganske mrene povzročujejo mikrobi, ki jih je znanost kratila meningokoki. Prvotni sedež teh klice je skuznica zgornjih dihalnih organov, tako nosa, grla in požiralnika. Klice se širijo največ po zraku na ta način, da bolniki pri kašljanju izmetavajo drobne kapljice sluzi, v katerih je vse polno meningokokov. Prav tako bolniki trošijo klice, kadar govorijo, se smejejo, kihajo itd. Drobne sluzi s klicami lahko ostanejo v zraku eno uro in če jih v tem času udihne zdrav človek, lahko nalezje s tem bolezen. Treba pa je poudariti, da je človek v splošnem precej odporen proti meningokokom, tako da si tako hitro bolezen ne nalezje. Po dosežanih izkustvih se od 500 ljudi, ki so vdihavali meningokoke, loti bolezen le enega. Vsi drugi večinoma sploh ne zapazijo, da so si nalezili bolezen, vendar pa raznašajo bolezenske klice. Zanje velja, da so navidezno zdravi. Zbolijo kvečjemu tako, da imajo hud nahod, ali angino, torej na kratko, prehlajeni so, ali kar je sedaj moderno, imajo ne preveč hudo gripo. Posebno mnogo takih zdravih bolnikov je v neposredni bližini človeka, ki je v resnici zbolel na meningitisu.

Če je pa pri človeku zaradi daljšega prehlada, telesnega ali duševnega napora, nezgode ali prevelikega uživanja alkohola odporna moč telesa popustila, pa je mogoče, da bolezenske klice, ki

so se naselile v grlu ali v nosu navidez zdravega človeka, začno prodirati naprej v telo. Ko meningokoki pridejo v krvni obkrog, jim je odprta pot tudi v možgansko mreno, kjer povzročijo gnojno vnetje, ki ga zdravniki veda imenuje meningitis. To se zgodi, kakor smo videli, le v redkih primerih in zato moramo smatrati meningitis kot izredno redko komplikacijo vnetij v grlu ali v nosu. Prav zaradi tega se meningitis tudi prav redko pojavi kot epidemija. Značilno za meningitis je tudi to, da nastopa sedaj tu, sedaj tam v redkih posameznih primerih. Največkrat se še pojavi proti koncu zime, ali v prvih pomladanskih mesecih. Ti nastopi meningitisa so skoraj vsako leto redni in zato tudi letos ne moremo govoriti o neki epidemiji, ampak le o sezonskem nastopu te bolezni. Je pa resnica, da meningitis v zadnjih letih pri nas sicer počasi, a redno narašča. Kljub temu pa je bolezen ne smemo smatrati kot kakšne velike nevarnosti in bo meningitis med nalezljivimi boleznimi vedno imel podrejeno vlogo.

Pred to boleznijo se človek enostavno lahko zavaruje na ta način, da se v času, ko bolezen bolj pogosto nastopa, varuje vseh tistih ljudi, ki trpe na kakršnem koli prehladu, gripi ali kašlju. Za primer bolezni je velikega pomena, da čimprej pokličemo zdravnika ugotoviti bolezen, ker so dana številna sredstva, tako tudi serum za cepljenje. Kot preventivno sredstvo pa priporočajo zdravniki izplakovanje grla s 3% vodikovim preoksidom. Za podrobnejše zdravljenje pa je seveda potreben zdravnikov nasvet.

Artin

Zaprlost, lenivost črev sta vzrok mnogih bolezni. 1-2 Artin dražeje dr. Wandaerja vzete zvečer, omogočajo jutraj lahko izpraznenje

2 kom. Din 1.50, 12 kom. Din 8.—, 60 kom. Din 27.—

Reg. S. br. 7734/34.

— Slovenski železničarji zapuščajo Čakovce. Med premostitvami, ki so se začele takoj, ko je zagrebško žel. ravnateljstvo prevzelo postajo Čakovce in njene proge, je sedaj nenadoma prišla premostitev našega dolgoletnega prijatelja in tovariša, prometnega uradnika Seibitza Viljema, ki je že odšel na svoje novo službeno mesto v Zidani most. Tukajšnji Slovenci, predvsem pa njegovi stanovski tovariši ga bodo zelo pogrešali, ker je bil najbolj vztrajen in neustrašen borec za pravice železničarjev, zlasti nižjega osebja, ki se je največ zatekalo k njemu kot vodji poverjenosti železničarjev JRZ. Kot Slovenec in pristaš JRZ je imel široko polje dela, ki ga je obvladal kljub težki in naporni železniški službi. Celotno njegovo politično nasprotje iz hrvatskih in lastnih vrst so ga zaradi njegove delavnosti in neustrašnosti spoštovali. Bil je in ostane vedno trden in dosleden katoliški Slovenec. V imenu vseh v Čakovcu ostalih Slovencev, zlasti železničarjev, se tovarišu Seibitzu za njegov trud in nesebično delo iskreno zahvaljujemo. Morda ni odveč, če trdimo, da je bil prav on tista vez med nami, ki nam je bila potrebna, da slovenska skupnost pride do izraza; saj je bil on tisti, ki je bodril, podžigal in tudi drugi vsakogar, če ni bilo kaj v redu. Saj se ni ustrašil nikogar, čeprav je bilo treba naenjati težka vprašanja pri merodajnih gospodih, pa bodisi zaradi tebe službe, nastavitve, razsvetle, številna osebja, zboljanja voznega reda, stanovanj, snega in reda na postaji itd. Zelimu mu na njegovem novem službenem mestu še nadaljnjih uspehov ne samo v službi, marveč tudi na kulturno prosvetnem polju, za katerega so njegove sposobnosti že dobro znane. Kakor smo izvedeli, bodo v kratkem tudi drugi slovenski železničarji zapuščali Čakovce. Do sedaj je od 38 slovenskih uslužbencev prišlo 26 za povratek v Slovenijo. Ostali bodo do junija t. l. sledili. — Seibitzu in njegovi zvesti družici, ki ga spremlja na novo službeno mesto, želimo mnogo sreče in uspeha. — Slovenci iz Čakovca.

— Vreme v Sloveniji. Sv. Matija je, tako so vremenarji prepričani, odgnal iz naših krajev mraz. Jutranja temperatura se počasi vedno bolj bliža ničli ter je v nedeljo odnosno včeraj ponekod že jutraj dosegla najnižje stanje je nad ničlo. Tako je imel Rakek v nedeljo jutraj na postaji +3°C, včeraj 0°C. Kamnik je imel v nedeljo še —3°, včeraj pa že +1°C. Splošno je bila včeraj jutranja temperatura v Sloveniji od 0° do —6°C. Najnižjo temperaturo so zaznamovali ti-le kraji: Kranjska gora (—6), Ljutomer (—6) in Brežice (—6). Bled je v nedeljo še imel —10, včeraj jutraj pa —5°C.

— Na Posavju je bilo včeraj 18°C. Od preteklega petka naprej, ko je se mraz pritiskal in se je zima še trdo držala, je nastalo toplejšje valovanje in so bili dnevi prav topli in sončni. Sončni žarki dobivajo iz dneva v dan večjo moč. Sneg se dokaj naglo taja. Podnevi toplota naglo narašča in dosega prav znatne višine. Transformatorska postaja pri Črnučah je včeraj jutraj zaznamovala najnižjo temperaturo —7°C, v Ljubljani na glavnem kolodvoru je bilo —2°. Opoldne je toplota pri transformatorski postaji dosegel +18°C. Bilo je zelo toplo na sončnih straneh.

— Zajci napravili velikansko škodo po sadovnjakih. V letošnji hudi zimi so napravili zajci po vseh sadovnjakih in drevesnicah v ljubljanski okolici velikansko škodo. Vse mlado dreve je močno objedeno. Sadjarji šele sedaj vidijo, kakšno škodo jim je napravil divji zajec. Ko je bil visok sneg, so zajci, ki so se približevali sadovnjakom in drevesnicam, ogledali mlado dreve visoko nad koreninami. Nekatero dreve je za več cm na debelo povsem ogledano. Kdo bo sadjarjem povrnil škodo? Kmetijski strokovnjaki sedaj ocenjujejo škodo, ki jo je napravil zajec v tej hudi zimi in mrazu sadnemu drevu. Škoda presega več deset-tisoč dinarjev samo v ljubljanski okolici.

— Zadeva »Intercomex« rešena. G. Vilko Heger, šef reklame instituta »Intercomex« v Parizu nam sporoča, da je tvrdki uspešno pred sodiščem dokazati korektno poslovanje te tvrdke in je državno tožilstvo v Beogradu umaknilo obtožbo. Oni, ki so doslej uporabljali izdelke te tvrdke, se obveščajo, da se bo izvršila revizija vseh zdraviljenj. Vsi klienti in klientinje, ki so prekinili negovanje ali kako drugače niso bili zadovoljni z uspehom preparatov, bodo brezplačno negovani in jim je na razpolago toliko preparatov, kolikor jih bo po-

trebnih za popoln uspeh. Pismo pravi, da noben odjemalec v Jugoslaviji ne sme ostati nezadovoljen iz katerega koli razloga, razen ako se ni ravnal po navodilih ali pa ni uporabljal pravilno predpisanih preparatov. Pisma naj se pošiljajo zaenkrat na naslov: Vilko Heger, Beograd, Krunska ulica 4/V.

— Pri saprtju, motnji v prebavi, vzemite jutraj še na prazen želodec en kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

— Nemška industrija avtomobilov in motornih koles razstavlja na Dunajskem pomladnem velesejmu. Zveza nemške avtomobilske industrije je sklenila, da dovoli nemški industriji avtomobilov in motornih koles razstavo na Dunajskem pomladanskem velesejmu 1940. Ta sklep je storjen z ozirom na posebne potrebe jugovzh. drža, za katere nemotena proizvodnja moč nemške avtomob. industrije znači predpogoj za nadaljevanje njihove motorizacije. Posebnemu položaju Dunaja v prometu z jugovzhodom in pomembnosti Dunajskega velesejma odgovarja, da nemška industrija avtomobilov in motornih koles razstavlja na Dunajskem pomladanskem velesejmu v posebno velikem obsegu. Sklep »Zveze nemške avtomobilske industrije« bo zatorej ravno v inozemstvu našel veliko zanimanje za obisk tega velikega nemškega eksportnega velesejma.

Po državi

* V vodnjaku, ki ga je sam izkopal, je našel smrti. 30-letni kmet Nikola Vidaković iz Tovarnika pri Sidu v Slavoniji je na pristavi svojega sosedu izkopal precej globok vodnjak. Pretekli petek je poklical k sebi hlapca Jovana Vuksića, hoteč mu pokazati izkopani vodnjak. Pri tem sta bila navzoča še dva druga kmeta, ki sta spustila Vidakovića in Vuksića po vrvi v globino vodnjaka. Ko sta si le-ta ogledala vodnjak, sta dala znamenje onima gori, naj ju potegneta kvišku. Ta dva sama pa nista bila dovolj močna, da bi potegnala tolikšno težo kvišku in sta poklicala na pomoč še tretjega. Ko so privlekli Vidakovića in Vuksića še do štiri metre pod površino zemlje, se je Vidaković, ki se je dotle držal Vuksića z rokama, nenadoma spustil in telebil v globino, kjer je obležal nezavesten. Brž so spustili v vodnjak Vuksića, ki je spravil nezavestnega ven. Toda bilo je že prepozno. Čez deset minut je nesrečni Vidaković izdihnil.

* Ziva bakla. V prostovoljskem naselju Nova Gradina v okolici Virovitice se je v družini kolonista Vase Borkovića pripetila huda nezgoda. 6-letna domača hčerka Milica je sedela v kuhinji in se grela pri štedilniku, medtem ko sta oče in mati delala na dvorišču. Ko je dekletce opazilo, da je v štedilniku zmanjkalo goriva, je naložilo drva na ogenj. Pri tem pa se je plamen prijel njene obleke. V nekaj trenutkih se je deklica spreminila v živo baklo. Na njene krike sta prihitela z dvorišča oče in mati, ki sta pogasila ogenj na dekletcu. Milico so prepeležali v virovitiško bolnišnico, kjer pa je že naslednjega dne podlegla hudim opeklinam.

* Brata sta se zadušila v dimu. V šestinskem Kraljevcu v okolici Zagreba sta se v soboto popoldne zadušila v dimu brata Ivica in Marko Šumiga, prvi tri, drugi šest let star. Oče in mati sta jutraj, ko sta dečka še ležala v postelji, odšla, oče na delo, mati pa v trgovino. Ko se je mati vrnila in odprla vrata kuhinje, je udaril v obraz gost dim. Stekla je brž k postelji, kjer sta ležala dečka, toda le-ta sta bila že mrtva. Oblasti so napravile preiskavo, ki je ugotovila, da je iz štedilnika padlo goreče poleno, ki je zažgalo tla, tako da se je kuhinja napolnila z dimom. Dečka, ki sta medtem še spala, se nista mogla rešiti.

* Vlom, ki se je izplačal. V znano tovarno kandidov in čokolade Ruff v Subotici so v eni preteklih noči vlomili neznaní lopovi in odnesli iz pisarne veliko Wertheimovo blagajno, v kateri je bilo 300.000 din gotovine in 12 vložnih knjižic v vrednosti 1.200.000 din. Vlomilci so morali dobro poznati prošle pisarne in so delali tako tiho, da jih ni čul nočni čuvaj. Na dvorišče tovarne, ki so ga poprej posuli s snegom, so pripeljali sani, na katerih so odpeljali težko blagajno. Biti jih je moralo precej, ker sicer ne bi mogli odnesti blagajne. Policija, ki so jo jutraj alarmirali, je pričela zasliševati nameščence podjetja, ker sumijo, da so morali biti nekateri od njih v zvezi z vlomilci. Polovico vseh nameščencev je policija vlatnila pod ključ, dokler se preiskava ne zaključi.

* Angleži ustavljajo jugoslovanske ladje. Zev tork, 20. t. m. bi moral prispeti v splitsko pristanišče jugoslovanski tovorni parnik »Vardar«, ki je last Jadranske plovnice, toda še do ponedeljka ni prispel, niti nihče ne ve, kje je in kaj je z njim. Zelo verjetno je, da so ga na poti iz Grčije ustavile angleške boje ladje in ga odpeljale na Malto, kjer je angleška kontrolna postaja za blokado na Sredozemskem morju. »Vardar« je 11. febr. odpulil s Splita v Grčijo, da bi zamenjal parnik »Beograd«, katerega je na povratku iz Grčije zadržala angleška bojna ladja in ga odpeljala na Malto.

* Razburljiv lov na nevarnega razbojnika. V Bjelovaru so v soboto zvečer doživeli razburljiv lov policije na nevarnega razbojnika Zdeljara Bolta, ki je, dasi že mlad, že zločinec velikega kalibra. Bil je že večkrat obsojen, v zadnjem času pa se je njegova kriminalna kronika spet povečala za nove zločine. Pred tremi tedni je vlomil v neko trgovino v Bjelovaru, v svoji hiši je poskusil zabosti trgovskega nameščeno Dragico Cunko, naker je pobegnil in se nekaj dni potepal po vaseh, kjer je zagrešil nove zločine. Bjelovarska policija pa je v soboto zvedela, da se je za zvečer zmenil za sestanek s svojim očetom in še z nekaterimi drugimi osebami v gostilni »Amerikac«. Osem stražnikov in defektivov mu je postavilo pri gostilni zasado. Ko se je pripeljal na saneh, so planili nadenj od vseh strani, toda zločinec se je posrečilo, da je prebil kordon in prišel bežati. Policisti so vdrli za njim, toda ker se je zdelo, da ga ne bodo mogli ujeti, so pričeli streljati. Bežečega razbojnika je strel zadel v glavo in ga smrtnonevarno ranil. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer pa menijo, da mu ni več rešitve.

* V krstnih knjigah se ne smejo popravljati imena. Pred sodiščem v Štipu sta bila obsojena pravoslavni duhovnik in oče otroka, ker sta spreminila otrokovo ime v krstnih knjigah. Kmetu Džorčeviću se je rodil sin. Pri krstu mu je boter izbral ime Branko, čeprav je oče zahteval, naj bo otroku ime Simjon. Boter se je izgovarjal, da sme po stari navadi dajati ime otroku, ki mu botruje, oče pa je ostal nezadovoljen in je stalno nagovarjal pravoslavnega duhovnika, naj v krstnih knjigah ime spremeni. Duhovnik se je nazadnje dal pregovoriti in je v krstni knjigi po očetovi želji spremenil Banka v Simjona. Stvar pa je prišla pred sodišče, kjer sta bila oba kaznovana, ker se je sodišče postavilo na stališče, da v krstnih knjigah nima nihče pravice samovoljno izvrševati popravkov.

Ljubljana, 27. februarja

Gledališče

Drama: Petek, 27. februarja: Zaprti. — Sreda, 28. februarja: »Asmodej«. Red Sreda. — Četrtek, 29. februarja: »Praznik cvetočih češenj«. Red B. — Petek, 1. marca: Zaprti. — Sobota, 2. marca: »Strahopetec«. Premiera. Premierski abonma.

Opera: Torek, 27. februarja: Zaprti. Sreda, 28. februarja: »Loka«. Plesni venček Pie in Pina Mlakarja. Izven. — Četrtek, 29. februarja: »Jolanta«. Balet Hrestač. Red Četrtek. — Petek, 1. marca ob 15: »Nižava«. Dijaška predstava. Globoko znižane cene.

Radio Ljubljana

Torek, 27. februar: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 11 Šolska ura: Kaj pridelava severna Bolgarija (g. Vekoslav Bučar) — 12 Bolgarska glasba (plošče) — 12.30 Poročila objave — 13 Napovedi — 13.02 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14 Poročila — 18 Operetni venčki (plošče) — 18.40 Socialna vzgoja v družini (g. dr. Stanko Gogala) — 19 Napovedi, poročila — 19.20 Nac. ura: Ideja carstva v srednjeveški Srbiji (dr. Vladimir Mošin, Belgrad — 19.40 Objave — 19.50 Gospodarska poročila in nasveti (g. urednik Drago Potočnik) — 20 Simfonična glasba (plošče) — 20.20 Tri enodejanke: Seja — Zaljujoci potnik — Pes. Priredil Emil Kralj, igrajo člani Nar. gledališča v Ljubljani — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Koncert Radijskega orkestra.

Prireditve in zabave

APZ — 11. marca koncert v Unioni ob 20. Dirigent France Marolt. Vstopnice so v predprodaji na univerzi v vratarjevi loži vsak dan ob 8 do 13 in od 16 do 19. Tisti, ki nameravajo priti iz oddaljenih krajev, naj si vstopnice preskrbijo že zdaj.

Krožek S. D. Z. II. drž. deške meščanske šole za Bežigradom priredil dne 3. marca ob 20 v samostanski dvorani v Spodnji Šiški igro »Luč z gora« v treh dejanjih. Vljudno vabljeni.

Na ponedeljkovem simfoničnem jubilejnem koncertu Orkestralnega društva bo poleg društvenega godalnega orkestra nastopil tudi pihalni in trobilni korpus Ljubljanske Filharmonije, tega našega najodličnejšega simfoničnega združenja, čigar koncerti so vedno privlačna točka v našem koncertnem življenju. Tako predstavlja jubilejni koncert ob 20-letnici Orkestralnega društva pravzaprav simfoničen koncert največjega stila, kar ga premore naše mesto. Vstopnice so v predprodaji v knjižarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu.

Ljubljanski kvartet bo izvajal na svojem koncertu v petek, dne 1. marca t. l. med drugim tudi kvartet, ki ga je komponiral g. Zika, znani primarij istoimenskega češkega kvarteta. Poleg Zikovega kvarteta bodo igrali še en Mozartov in en Dabussyjev godalni kvartet. Koncert bo v petek, 1. marca ob 20 v veliki Filharmonični dvorani. Vstopnice v knjižarni Glasbene Matice.

Predavanja

Pri Sadržarski in vrtnarski podružnici v Ljubljani mesto, bo v sredo, dne 28. t. m. ob 19 v kemijski dvorani na I. drž. realni gimnaziji v Vgovi ulici (realni) predaval g. univ. asistent Tomažič Gabriel o »Spremenljivih in dednih lastnostih rastlin ter njihovem pomenu pri gojenju in izbiranju kulturnih rastlin«. Člani in gostje vabljeni. Vstop prost.

Predavanje v društvu »Pravnik«. V sredo, dne 28. t. m. ob 18 bo predaval banjski svetnik g. dr. Vladimir Kukman o temi »Ničnost upravnih aktov (§ 135 zup)« v dvorani št. 79 justične palače.

Sestanki

F. O. šiška. Ima drevi ob 20.15 svoj redni sestanek v samostanski dvorani. Na sporedu predavanje g. prof. Fajdige. Obvezno za članke, vabljeni ostali!

Vse člane Prosvetnega društva Ljubljana mesto pozivamo na skupen sestanek, ki bo drevi ob 8 v Bernardovi sobi franciškanskega konvikta. Na programu je predavanje g. Iva Peršuha. Novinke vabljen!

Poizvedovanja

Najdena je bila pred cerkvijo sv. Cirila in Metoda v ponedeljek dopoldne škatlica fotografskih negativov (steklo) in se dobi v naši upravi.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Anekdota

Bančnik, ki mu je bilo veliko na tem, da pravočasno zve novice, ki bi lahko vplivale na padanje ali dvigovanje tečajev, je prišel nekoč k Metternichu, da bi se pri njem informiral, če je resnična vest o smrti angleškega kralja Jurija, ki je takrat krožila.

»Prav veselo me bo,« je dejal državnik, »če vam bo poročilo, ki vam ga lahko dam, koristilo. Nekateri pravijo, da je angleški kralj mrtev, drugi pa trdijo, da še živi. Kar se mene tiče, ne verjamem niti prvimi niti drugim. To vam pa povem strogo zaupno in vas prosim, da me ne kompromitirate.« Bankir ni nato ničesar več vprašal Metternicha.

Poljski čuvaj: »Slišite, gospod, ali ne znate brati. Tu je vendar napisano: »Po travi hoditi je prepovedano!«

Sanje o svobodi

Zelo zabaven francoski film posnet v zasneženih Alpah. Kako izredno dobro se publika zabava pri tem filmu, dokazuje nepretrgan smeh v dvorani
KINO MATICA tel. 21-24 Ob 16 in 21

Samo še danes ob 16., 19. in 21. uri zabavna in smehapolna burka. V glavni vlogi **MICKEY ROONEY**, ljubljene našega občinstva.
Andy Hardy milijonar **KINO MATICA, telefon štev. 27-30**

Danes poslednji
ob 16, 19 in 21
v **KINO UNIONU**
Telefon 21 21

GOSLI VABIJO...

Krasen češki film po Čapkovem romanu in po motivih Dvořakove »Humoreske«.
Glasba B. Smetana - A. Dvořak

LJUBLJANA

Iz sveta dejavne krščanske ljubezni

Poučen pogled v ta svet je podal vsem udeležencem lepo uspešni občini zbor Družbe sv. Elizabete, ki je bil preteklo nedeljo (25. februarja) v Marijanišču v Ljubljani. Po tajniškem poročilu je imela družba v l. 1939 15 konferenc; na novo se je ustanovila konferenca za akademičarke v Ljubljani, nekaj konferenc na deželi pa še ni pridruženih centrali. Vse te konference brez akademske so imele v l. 1939 prejemkov nad din 241.628,57, pa din 226.342.— izdatkov. Ti za naše razmere veliki zneski prav nič ne zaostajajo za lanskimi (229.543,35 din). Sad so nešteti potov, prošelj, posredovanj, osebnih žrtv, ki so nazadnje sad dejavne ljubezni. In nabrale so se podpore v dnehi, ko gine misel za bližnjega. Podpirala pa je družba po teh konferencah: 494 družin, 244 samskih oseb, 15 zakoncev brez otrok, 10 dijakov, raznih 120. O božiču je bilo obdarovanih 605 otrok, 159 družin, 468 drugih oseb.

Obračun centrale je pokazal še posebej din 10.000 prejemkov in prav toliko izdatkov. Poročilo je izreklo tudi dolžno zahvalo vsem dobrotnikom, predvsem g. banu dr. M. Natlačenu za 1. december rezevzem naklonjen velikodušni dar. Članice so temu poročilu dodale zanimive črtice iz svojih obiskov iz sveta, ki skrivajo le preprosto toliko tragike. Iznova se je poudarila važnost hišnih obiskov, ki so velik blagoslov podpirancem, katerim prinašajo poleg gnotne pomoči tolažbe, nasvete, pa tudi blaginjo obiskovalcem. Obravnaval se je tudi odnos zasebne dobroteljske do javne pomoči; ta pri vsej velikopoteznosti pač ne more pogrešati zasebnega sodelovanja. Težko je podpreti vse tu di zares potrebne prosilce; v poštev pridejo predvsem ubožne družine s številnimi otroki, ubožni bolniki, skriti ubožci, stari ubožni ljudje. Občni zbor je nudil vsem navzočim obilo pobude; članice so se razšle z novim pogumom nt delo po geslu, ki ga je dala članica neke karitativne združbe: »Če tudi viharji besne preko sveta, vztrajati hočemo, delati, se žrtvovati.«

MLADINSKA AKADEMIJA ZFO 3. MARCA OB 11 V »UNIONU«

1 Slovesna maša zadušnica za dr. Alojzija Pollaka bo jutri, v sredo, ob 7 zjutraj v mestni župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani.

1 Karitativno predavanje. Drevi ob 8 bo v beli dvorani hotela Union predaval g. prelat univ. prof. dr. Ks. Lukman o temi: Sv. Hieronim o bogastvu in dobroteljski. Karitativna zveza vabi vse člane karitativnih organizacij in vse prijatelje karitativne gibanja, da se predavanja udeležijo. Vstopnine ni.

Kino Kodeljevo tel. 41-64

Danes ob 8. uri dva sijajna vefilma

Banditi divjega zapada

DICK FORAN pojoči cowboy

Demonske simfonije

Jutri in v četrtek: BANDITI - znižane cene

1 V spomin blagopokojnega vladnega svetnika Emiliana Lileka. Klub koroških Slovencev v Ljubljani obvešča vse svoje člane in prijatelje, da bo maša zadušnica (črna peta maša omica) za blagopokojnega klubovega dobrotnika in častnega člana vladnega svetnika Emiliana Lileka jutri v sredo ob 7 pri glavnem oltarju franč. cerkve v Ljubljani. Klubova žalna seja bo v soboto, dne 2. marca 1940. Za sejo bodo razposlana še posebna vabila.

1 Tvrdba »Bayer« bo predvajala dne 27. t. m. ob 18 v šolski polikliniki (Aškerčeva ulica) nov

zvočni kulturno-zdravstveni film »Sifilis«. Vabljeni so zdravniki in pomožno strokovno osebje. Vstopnine ni.

Primarij dr. Merčun zopet redno ordinira

1 Popravek. V članku nedeljskega »Slovenca«: »Kako ga je škodal«, ki ga je napisal J. Jagodic (ne Jagodic), beri v 4. vrstici 3. odstavek: slovesi od domačije (ne Nemčije), ker beseda ni v nobeni zvezi s smislom stavka in bi imela, če bi obveljala, neroden prizvok. Druge napake tiskarskega škrtata je čitatelj lahko že sam uganil in popravil. Uredništvo.

Igrati s seboj
se pravi s slabovidnimi
očmi in skazi življenja.
Zato raje nosite
takoj očala od

Ljubljana PASAŽA NEBOČNIKA

1 Tekstilni ostanki vseh različnih vrst, za obleke in perilo se dobijo po starih cenah v Goričarjevi trgovini za Ljubljano Sv. Petra

Nainovejša poročila

Ob odhodu iz Sofije:

Izjava ministra Andresa

Sofija, 26. febr. AA. Danes ob 17 je jugoslovanski poslanik v Sofiji Vladimir Milanović priredil v prostorih poslaništva svečan sprejem na čast jugoslovanske gospodarske delegacije, ki je včeraj prisostvovala svečani ustanovitvi bolgarsko-jugoslovanske trgovinske zbornice v Sofiji. Sprejemu so prisostvovali minister dvora general Grujev, dvorski svetnik Stamenov, jugoslovanski minister za industrijo in trgovino dr. Andres, predsednik bolgarske vlade dr. Filov, bolgarski zun. minister Ivan Popov, bolgarski minister za trgovino in industrijo Slavčo Zagorov, finančni minister Božilov, poljedelski minister Bagrijanov, člani predsedništva gospodarske zbornice v Sofiji na čelu s predsednikom Valevom, člani delegacije jugoslov. gospodarskih zbornic na čelu z Vojom Petkovičem in dr. Markom Žužičem i. dr. Ko se je srečal bolgarski zunanji minister Popov z jugoslovanskimi novinarji, je izrazil svoje veselje, da bo lahko z njimi še nadalje sodeloval. Naglasil je svoje zadovoljstvo, ko vidi, kako se delo na gospodarskem zblizanju nadaljuje. Zaprošil je novinarje, naj v njegovem imenu pozdravijo jugoslovanski narod ter njegove številne prijatelje širom Jugoslavije. Nato je jugoslov. minister za trgovino in industrijo dr. Andres sprejel v posebnem salonu predstavnike bolgarskega in jugoslovanskega tiska ter ostal z njimi v daljšem razgovoru. Ob tej priliki jim je dal sledečo izjavo:

Smatram za najprijetnejšo dolžnost zaprošiti vas, da izjavite mojo najtoplejšo zahvalo bratom bolgarskim gospodarstvenikom ter vsem drugim prijateljem jugoslovansko-bolgarskega zblizanja, ki so napravili naš obisk v Sofiji nepozaben. Čutim potrebo naglasiti tudi to, da ono navdušenje, ki ste ga vi, bratje Bolgari, doživeli v Beogradu in kateremu odgovarja ta sprejem v Sofiji stoddotno, če ga celo ne presegam, izhaja iz iskrenih želja za skupnim sodelovanjem za zavarovanje gospodarskega in političnega sodelovanja ter miru na Balkanu. To je, kar smo videli in kar je na obeh straneh prišlo do izraza, ker je to enodušna želja

nasip 29, Ljubljana. Najboljši rožasti krepdišini v ostankih meter din 15. Pohitite dokler traja zaloga!

30. Dražba kož

divjadi na velesojmu 4. marca 1940

Blago pošljite na naslov: **Ljubljana, »Olja koža«, Velesojem**

1 Ker je odredila oblast izpraznitev podstrešij in ima marsikdo tam spravljeno staro pohištvo, slike, les, dele oprave in drugo, se obrača uprava Narodnega gledališča na lastnike takih predmetov s prošnjo, naj jih ponudijo gledališču ter z dopisnico ali telefonično obvestijo upravo kdaj, kje in pri kom si jih njen zastopnik lahko ogleda.

Iz Julijske Krajine

Batuje na Vipavskem. Zapustil nas je za vedno naš dolgoletni cerkveni ključar g. Anton Vetrh. Dočkal je 73 let. Bil je vzgleden krščanski oče in trden gospodar, prava vipavska korenina. S svojo značajnostjo si je pridobil velik ugled in spoštovanje. Kot cerkveni ključar je vneto in nesebično skrbel za župno cerkev in je bil zlasti desna roka pokojnega nepozabnega župnika gosp. Ignacija Lebana. Naj mu sveti večna luč! — V Selu je umrl odlični kmetovalec Jožef Mrmolja, ki se je rodil leta 1851. Bil je priden gospodar, ki je s svojo delavnostjo ustvaril lep dom. Pokoj njegovi duši!

Kozana v Brdih. Poročil se je tukajšnji posestnik J. Peršolja z gđ. Angelo Sirk iz znane Blažev družine na Višnjem. Obilo srečel Pretepen in okraden. Kakor posnemamo po italijanskih listih, je g. Rafael Kobal iz Idrije javil karabinierjem, da so ga, ko se je vračal proti domu, napadli trije neznanci. Grozili so mu z revolverji, ga suvali in mu odnesli listino z 270 lirami. Po izvršenem ropu so lopovi zbežali. Orožništvo jih sedaj pridno zasleduje.

Sedem mladeničev oproščenih. Pred dnevi je stalo pred goriškimi okrožnim sodiščem sedem slovenskih mladeničev, starih okrog 20 let, ki prebivajo v Pevni in v goriškem predmestju ob obrežju Soče. Obtoženi so bili tatvine, ter da so na območju goriške občine pobirali staro vojno železje in s tem oškodovali mesto. Ker ni bilo dokazov, so bili fantje oproščeni.

16 kokoši in en puran. Kokošnjak Avgusta Terula v St. Petru pri Gorici so v temni noči obiskali nepovabljeni prijatelji okusne perutnine. V ograjni zid so izkopali luknjo, s silo zlomili vrata in odnesli 16 kokoši in enega purana. Preplašena žival je dvignila velik hruš in zbudila gospodarja, toda preden je slednji pritekel do kokošnjaka, so tatinski zlikovci že zbežali v temno noč.

tako vašega kakor našega naroda. To pomembno ugotovitev sem si dovolil sporočiti Nj. Vel. kralju Borisu, ki me je izvolil sprejeti danes v avdienco. Ne morem si, da ne bi omenil, da sem odšel z avdience pri vašem suverenu prežet z najglobljimi in nepozabnimi vtisi. Naj nam božja Previdnost nakloni, da se po ustanovitvi jugoslovansko-bolgarske gospodarske zbornice poglobe tudi ostali naši gospodarski ter tudi politični odnošaji med bolgarskim in jugoslovanskim narodom. Pogoji zato so že dani, je končal svojo izjavo dr. Andres ter se prisrčno poslovil od novinarjev.

Odlikovanja

Sofija, 26. febr. AA. Ob priliki današnjega sprejema, ki ga je priredil jugoslovanski poslanik Milanović, jugoslovanski minister za trgovino in industrijo dr. Andres, je predal jugoslovanska odlikovanja bolgarskim gospodarstvenikom. Ob tej priliki je dr. Andres dejal:

Zelo sem srečen, da lahko objavim ukaz Nj. Vel. kralja Petra II. o odlikovanju bolgarskih gospodarstvenikov. Naj bo tudi to dejanje, ki je bilo storjeno na predlog kr. vlade, dokaz iskrenih čustev. Nato je minister dr. Iv. Andres naglasil svojo željo, naj se delo za zblizanje nadaljuje ter naglasil svoje zadovoljstvo, da lahko preda odlikovanja gospodarstvenikom, ki so sodelovali pri ustanovitvi gospodarskih zbornic v Beogradu in Sofiji. Ko je odlikovancem čestital, je minister dr. Andres izrazil prepričanje, da bo začeto delo rodilo plodove, ker se je začelo z verno in navdušenjem. V imenu odlikovancev se je zahvalil za počastitev častni predsednik sofijske industrijske zbornice Sava Dasov, ki je zaprosil trgovinskega ministra, naj bo tolmač hvaležnosti bolgarskih gospodarstvenikov pri Nj. Vel. kralju Petru II. kr. namestnikom in jugoslovanski vladi. Prav tako se je dr. Andresu zahvalil tudi bolgarski trgovinski minister Slavčo Zagorov. Odlikovanih je bilo 20 bolgarskih gospodarstvenikov.

Slovo na kolodvoru

Sofija, 26. febr. AA. Nocoj ob 20.30 po bolgarskem času je zapustil Sofijo minister za trgovino in industrijo dr. Ivan Andres skupno z jugoslovansko-bolgarsko delegacijo, ki je prisostvovala svečani otvoritvi jugoslovansko-bolgarske trgovinske zbornice v Sofiji. V imenu kralja Borisa se je od ministra dr. Andresa poslovil na postaji svetnik dvorske pisarne Stamenov. Slovesu na postaji so prisostvovali tudi jugoslov. poslanik v Sofiji Vladimir Milanović, svetnik poslaništva Dragutinović, vojni ataše polkovnik Dunič ter osebje poslaništva. Dalje so bili prisotni bolgarski zunanji minister Popov, bolgarski trgovinski minister Zagorov, člani odbora jugoslovansko-bolgarske zbornice, člani odbora jugoslovansko-bolgarske lige, predsednik »Junak« Rasto Atanasov ter mnoge druge ugledne osebnosti. Minister dr. Andres se je od vseh prisrčno poslovil. Ko je vlak odhajal s postaje, so priredili Bolgari navdušene manifestacije Jugoslaviji in Jugoslovanom.

Imenovanje

Sofija, 26. febr. AA. BTA: Georgij Seretimov je imenovan za tajnika ministrskega sveta. Seretimov bo vršil istočasno funkcijo šefa kabineta predsednika vlade.

Maribor

m Prof. Janko Mlakar predava v Mariboru. Tokrat bo izjemoma posvetil večer že v sredo, 28. febr. ob osmih zvečer v dvorani Zadržne gospodarske banke na Aleksandrovi cesti 6. Predaval bo priljubljeni planinec prof. Mlakar. Naslov njegovega predavanja je: »Iz molega nahrbtnika«.

m Tekma za šahovsko klubsko prvenstvo se je v nedeljo dopoldne nadaljevala. V II. kolu sta se srečala dva mlada, pa močna mariborska šahovska kluba »Vidmar« in šahovska sekcija SK Železnica. Borba se je končala neodločeno 4:4. Vršla se je v kavarni Bristol pod vodstvom Fischeja ter je trajala nepretrgoma od 9—16.

m Ljudska univerza. V petek, dne 1. marca predava prof. Ivan Bogovič o deželni razstavi v Curihu l. 1939, ki jo je obiskala skupina Mariborčanov na svojem družabnem potovanju. Lepe skioptične slike ter mnoge zanimive fotografije bodo ponazorjevale potovanje po slikovitih alpskih pokrajinah in najlepših čevčarskih mestih. Morebitni čisti dobiček je namenjen Podpornemu društvu za revne dijake.

m Čuvajmo naše zdravje za zdravo potomstvo. O tej temi bo v sredo, dne 28. febr. v okviru Materinskega tečaja predaval specialist za ženske bolezni in poročništvo dr. Bogo Skalicky. Predavanje se bo vršilo ob osmih zvečer v prostorih Ljudske univerze na Slomškovem trgu.

m Dvodnevni tečaj za zasajanje, oskrbo, gnojenje in precepjanje sadnega drevja se vrši 4. in 5. marca na Vinarški in sadijski šoli v Mariboru. Tečaj je teoretičen in praktičen ter traja vsak dan od 8. do 12. in 14. do 18. Za hrano in prenočišče skrbje udeleženci sami.

m Brez komentarija. »Spoznali boste šele pravo življenje samo tedaj, ako prečitata roman »Dora«, ki opisuje pikantno sedanje družbo. Ta stavek beremo v oglaš, ki ga je »Večernik« objavil v svoji sobotno-nedeljski številki.

m Epidemija primer meningitisa se je pojavila v St. Janžu na Vinski gori. Zbolela je 13 letna učenka, katere mati je ni hotela potem pustiti v bolnišnico, tako da so morali ob asistenci orožnikov priti po malo bolnico ter jo odpeljati od doma. Zdravniške oblasti so zaradi tega odredile, da se pouk na šoli, v katero je dekletce zahajalo, začasno ukine.

Gledališče

Torek, 27. febr. ob 20: »Kovarnost in ljubezen«. Red C.

Sreda, 28. febr. — Zaprt.

Četrtek, 29. febr. ob 20: »Via Mala«. Zadnjič. Globoko znižane cene.

Celjske novice

c O kmečkih nporih na Slovenskem bo drevi ob 8 govoril v veliki dvorani Ljudske posojilnice g. insp. Silvo Kranjc.

c 14.000 litrov petroleja je bilo včeraj dopoldne razdeljenega med številne trgovce iz celjskega okraja. Tudi dni prideta v Celje še dve cisterni. Kljub dobavam petroleja ga bo še vedno primanjkovalo.

Dr. Tomiňsek Viktor

specialist za očesne bolezni, zopet redno ordinira, Celje, Cankarjeva 9.

c Pohitite z nakupom srečk. Zrebanje efektne loterije poštinih nameščencev v Celju bo nepreklicno v nedeljo 3. marca ob 3 popoldne v Narodnem domu. Glavni dobiček štiridesedni avto »Opel«, ostali glavni dobitki v celjskih izložbah. Poleg tega še 200 drugih lepih dobitkov.

Danes bo Myron Taylor sprejet pri papežu

Vatikansko mesto, 26. februarja. AA. Havas. Osební predstavnik Roosevelta pri sv. stolici Myron Taylor je imel danes sestanek s kardinalom državnim tajnikom Maglionjem. Sestanek je trajal pol ure.

Vatikansko mesto, 26. februarja. AA. Stefani: Myron Taylor bo jutri sprejet v svečano avdienco pri papežu.

Spopad med angleškimi in sovjetskimi letali

Rim, 26. februarja. b. Dopisnik »Giornale d'Italia« poroča iz Hensinki, da sta dve britanski vodni letali, ki sta se dvignili z neke angleške bojne ladje v pomorski coni pri Petsamu, bili napadeni od štirih sovjetskih letal. Razvila se je borba 12 milj od Murmansk. Za časa spopada je eno britansko letalo padlo v vodo. Protiletalske baterije z britanskih ladij so nato prisilile sovjetsko letalsko eskadro, da se umakne.

V zvezi s tem dogodkom je italijanski dopisnik sporočil, da je dobil sledeče podatke o sovjetskem in britanskem brodogradu: v zalivu polotoka Kola med Murmanskom in Onego je vsidrana sovjetska križarka tipa »Kirov«, ki je bila zgrajena l. 1915, popolnoma modernizirana pa l. 1938. Dalje sta tam dva rušilca po 1350 ton, dve oklopni manjši obalni križarki po 3385 ton, dve pomožni vojni ladji in ena oborožena ladja za prevoz bencina, nekaj podmornic ter en ledolomelec. Število britanskih vojnihi ladij, ki so zbrane v arktičnem oceanu, ni znano, ker je vsako poročanje o britanskem brodogradu prepovedano.

Kanadski letalci v Angliji

London, 26. februarja. AA. (Havas.) Včeraj so prispeli v Veliko Britanijo prve ekipe kanadskega vojnega letalstva. Ti oddelki so se tajno izkrcali v pristaniščih na severozahodu, nato pa so s posebnim vlakom odšli v središče letalskih sil v južni Veliki Britaniji. Kanadski piloti so doma iz 146 različnih krajev in predstavljajo tako vse kanadske province. Vsi do zadnjega so kanadski Francozi.

Ladje tonejo

Oslo, 26. februarja. AA. (Reuter.) Po poročilih iz Hammerfesta je severno od Skjerveja nasedel nemški parnik »Orisabac« (4854 ton). Poročila javljajo, da se je ladja potopila. Ta nemški parnik je ena izmed nemških ladij, ki so pred kratkim skušale odpluti iz španske luke Vigo, da se prethotapijo v Nemčijo. Ko se je vojna začela, je bil parnik Orisabac namenjen v Zahodno Indijo; mislilo, da je bil natočen za britanskim blagom.

London, 26. februarja. t. (Reuter.) Švedski parnik »Santosa« (3840 ton) je bil danes potopljen v Severnem morju. Na parniku je bilo čez 30 mož posadke, rešilo pa se jih je dosedaj samo 12.

Ker v Nemčiji jako varčujejo z vsemi kovinami, so začeli iz obrabljenega papirja izdelovati posode za olje in bencin, ki ga potrebujejo avtomobili.

KULTURNI OBZORNİK

Čajkovski: Suita iz baleta Hrestač. Jolanta

V spomin stoletnice rojstva Petra Iljiča Čajkovskega je uprizorila naša opera dve krajši odski deli tega slavnega ruskega skladatelja, suito iz baleta »Hrestač« (Sčeljkunčik) in enodejansko lirsko opero »Jolanta«. Obe deli sta po svoji krajši obliki in preprostosti uvrščeni v operni program kot nekaj intermezzo med večjimi opusnimi deli. — V baletni glasbi »Hrestač« muzicira Čajkovski nepriljeno in lahkolno z vsa ritmično bujno in prav razkošno in barvno pestrostjo svoje fantazije, ki tvori posebno in značilno plat njegovega umetniškega obraza. (Saj se ta živa, neproblematična, skoro bi rekli salonska lahkotnost včasih vrine celo v otožno, tragično vzdušje njegovih simfonij.) Pisana razkošnost glasbe v »Hrestaču« skoro zahteva tudi razkošja na odru. Tega seveda naš oder in naš dokaj maloštevilni baletni zbor ne premore. Pa tudi še v kakem drugem pogledu naš baletni zbor, ki se z izjemo »Punčke« in »Vraga« na vasi, pod Ponom Mlakarjem vsa zadnja leta ni povzpela do kakšnega večjega napora, brzokone ne bi zmogel »Hrestač« v popolni, celotni baletni obliki. Zato je baletni mojster in koreograf g. Golovin združil le nekaj plesov in oblike brez tesnejše vsebinske povezanosti. Golovinova umetnost je preprosta, večkrat nekoliko banalna, skromna in fantazijska, glasbe same se razen izrazitih ritmičnih mest le prav malo drži (kar je bilo posebno očitno n. pr. v Plesu pred pakovo mrežo). Morda najde tudi taka baletna umetnost svoje občudovalce, človek z nekoliko razvijenim estetskim okusom ne bo našel v njej

ničesar. — Iz celote so ugodno izstopale sposobnosti posameznih plesalk (Mohorjeva, Bravničarjeva, Remškarjeva itd.), prav tako pa okusna in lepa ornamentalna inescenacija g. ing. E. Franza.

»Jolanta« je izraz mehke operne lirike Čajkovskega, ki je dosegla višek v »Oneginu«. Zunanja zgradba »Jolante« nima tiste dramatske napetosti kot »Onegin«, je bolj epizodna, a vendar daje Čajkovskemu dovolj prilike, da prepoji vse dejanje z nežnim lirskim občutjem melodioznih arij in mojestreko zgrajenih ensemblov. — Naslovno vlogo je izdelala gđc. Vidaličeva igralka spretno, deloma v prav sugestivno močjo, v petju nekoliko preveč zadržano. Tenorsko partijo grofa Vandemonta je a pristno občutno muzikalnostjo oblikoval g. Franci, ki je z lahkoto in polno zvočnostjo svojega glasu obvladoval številne višine te precej težavne vloge. Močan in razru je bil g. J. Betetto kot kralj René, g. Lupša je kot vedno tudi to pot (v vlogi Bertrama) s svojim krasnim mehkim basom udil poslušalcu prav poseben užitek. Lepo izdelani sta bili vloge Roberta (g. Janko) in zdravnika Ebn-Jahia (g. Dolničar); slednji je pokazal v tej večji vlogi prav lep napredek. V ensemblih so se lepo spojili v celoto glasovi g. Spanove (Marta), gđc. Heybalove (Brigita), g. Poličeve (Laura) in g. Rusa (Almerih). Celotni okvir dejanja in detajle je sretno izdelal režiser g. D. Zupan. Dirigent g. A. Neffat pa je v »Hrestaču« in »Jolanti« znal izvesti iz orkestra bogastvo izraza in mehki čar Čajkovskega glasbe.

Jugoslavica med Madžari

Pravkar je izšla prva dvojna številka domoznanske revije »Dunajski zvezek« (Obzornik Prekdonavja), katere novo ime označuje samo razširjeno področje doseganja »Vasi zvezek«. Kakor je štetelnic pod starim naslovom prineslo mnogo gradiva o Slovencih in Slovanih, tako je tudi nova revija pod istim glavnim urednikom dr. Avgustom Pavlom ostala zvesta temu zanimanju in delu za medsebojno spoznavanje sosednih narodov. Tako prinaša prvi zvezek malone stran dolgo poročilo dr. A. Pavla o Novakovih »Slovencah med Madžari« v Domu in svetu 1939. Povzema glavne ugotovitve in zaključuje poročilo z željo, naj bi se že oglašila nad planino Peco zlata plica, da bi zbudila Kralja Matjaža. »Ljudje dobre volje na obeh straneh meje že davno zadržanim dihom pričakujejo klic čarobne zlate ptice.«

Dr. Pavel poroča tudi o podobni publikaciji, ki jo je v madžarski tiskalnici Balas-Piri Aladár »Madžarsko-srbske književne vezi« (1937). Avtor obravnava v prvem delu o madžarskih vplivih na novejšo srbsko literaturo (n. pr. ustanovitve Maticice), v drugem pa o madžarskih vplivih na srbsko narodno pesem. Dr. Pavel ugotavlja površnost v obravnavi obširnega gradiva, popravila nekatere napake, v splošnem pa pozdravlja nujno in zato zaslužno delo.

V zvezku je še nekaj gradiva, ki se nanaša na južnoslovansko ozemlje. Tako razpravlja T. A. Horvath o čehu kovinarjev 1614. l. v Szombathelyu, ki so proslili od zagrebških obrtnikov pravila njih čeha. Ta latinska pravila so tu objavljena. — V posebni razpravi o čutari išče dr. Nagy L. tuje vezi z madžarskimi izdelovalci čutar. Med prebogatom ilustrativnim gradivom je reproducirana tudi stran balkanskih čutar (4 iz solifkega narodopisnega muzeja), primeri bolgarskega orodja za izdelovanje čutar, bolgarska delavnica za čutare in več akic o njih izdelovanju. Obširno govori o bolgarskih čutarah in njih izdelovanju; saj so jih Madžari dobili v XVII. stol. z Balkana. V ostalem pa je ostala ta ugledna revija vzor vnetega etnografskega in jezikoslovnega zbiranja gradiva ter raziskavanja domačega življenja. **Mk.**

Hrvatski književni večer

Društvo slovenskih književnikov v Ljubljani bo priredilo 8. marca t. l. literarni večer, pri katerem bodo sodelovali s čitanjem svojih del naslednji hrvaški pesniki in pisatelji: Dobriša Cesarić, Olinko Delorko, Ivan Goran-Kovačić, Ivo Kozarčanin, Vjekoslav Majer, Luka Perković in Dragutin Tadijanović. Uvedel bo književnike predsednik društva hrvaških književnikov dr. Ilija Jakovljević, urednik »Hrvaškega dnevnika« v Zagrebu.

Hrvaški književniki pridejo v Ljubljano na povabilo DSK in bodo nastopili v dramskem gledališču. Obeta se nam lepa, zanimiva prireditev, ki naj poglobi stike med nami in hrvaškim hrvaškim narodom.

Senjor čeških jezikoslovcev prof. Pastrnek umrl

Dne 17. t. m. je umrl v Pragi slavni jezikoslovec dr. František Pastrnek v 86. letu svoje starosti. Rodil se je l. 1853 v Kelci na Moravskem ter je študiral gimnazijo v Olomucu in Uherškem Hradištvu, univerzo pa na Dunaju, kjer je bil učenec našega Miklošiča in pozneje Jagiča. Po znanstvenem potovanju po Rusiji se je habilitiral na dunajskem vsučilišču že l. 1888. Od l. 1895 pa do l. 1924 je deloval na praški univerzi, kjer je predaval staroslovansko, za katere največji poznavalec je veljal v znanstvenem svetu. Iz tega znanstvenega področja je tudi največ njegovih znanstvenih del. Posebno se je zanimal za problem svetih bratov Cirila in Metoda, ter je o njima napisal dolgo časa najboljša dela. Napisal je slovnico staroslovanskega jezika, izdal bibliografijo slovanske filologije ter več dialektoloških razprav. Bil je član češke, ruske in bolgarske akademije znanosti. V pokoj je stopil l. 1924, nasledil ga je tudi že pokojni prof. Miloš Weingert. S prof. Pastrnekom odhaja v večnost senjor čeških jezikoslovcev. Veliko naših profesorjev je bilo njegovih učencev, tako tudi podpisani, ki bo vedno ohranili spomin na drobnega slavista, filologa in jezikoslovca itd.

Pred letom dni je bilo v Skoplju ustanovljeno »Etnološko društvo«, ki je prvo te vrste v naši državi. Namen društva je proučevanje narodnega življenja in navad Srbov in Hrvatov. Kot prvi javni nastop potrebnega društva je treba omeniti znanstveno revijo »Etnologija«, ki jo izdaja društvo in katere prva številka je izšla te dni. Urejuje jo univ. prof. dr. Milenko Filipović. Let bo tromesečni. Prva številka prinaša med drugim razpravo prof. Tihomirja Djordjevića »Sedmostrata Žiča«, docim dr. Filipović razpravlja o mobi (prostovoljnem skupnem delu) pri težkih prenosih v narodu, Danica Janković o narodnih plesih v debareki okolici, drobnih poročil pa je več. Urednik dr. Filipović je obenem tudi predsednik društva. Ker je srbski jug še v marsičem neraziskan, je več kot prav, da se je to potrebno društvo ustanovilo. (Revija stane 60 din na leto.)

Miodrag Stanić je izdal drugo knjigo kratkih razprav in člankov z naslovom »Marginalije«. Med drugim govori o Borislavu Stankoviću, o stilu Jovana Dudića, o pokojnem Pavlu Popoviću itd.

Srbska književna zadruga je izdala te dni svojo

31. knjigo »Zabavnik«, ki prinaša srbski prevod (prevela Bojana Drašković-Bojović) znanega romana Aldousa Huxleya »Kontrapunkt življenja«. Predgovor je napisal dr. Vladeta Popović. Knjiga obsega 600 strani in stane 50 din.

Izšla je druga serija »Svetovnih pisateljev« v založbi profsorske zadruge. Prinaša Jordana Jovkova (Cifluk kraj granice, prevel Siniša Pauronović), Karla Čapka (romana Hordubal, Meteor v prevodu Jaroslava Malija), Hermannsa Hesseja (romana Peter Camerzind, Damian v prevodu Pavline Lebl-Albale), Françoisa Moriaca (Zmisljeni splet, prev. Pavle Aničić) in Edouarda Estonierja (roman Klice v prevodu Jelišavete Marković). Zadnji čas se med Srbi sploh čuti močna težnja za tujimi literarnimi deli. Tako se pripravljata tudi trilogija znane Pearl Back (Dobra zemlja, Sinovi, Razrušeni dom) v založbi »Edicija a. d.«

Rade Drainac, nekdanj tako znan po svojem ekstremizmu in bohemstvu, zadnji čas pa pogosti sotrduknik Srbekega knj. glasnika, je napovedal Zbrana dela v petih knjigah (Perspektive, Moja putovanja, roman Janče han, Poezija, U vrlogu veka). Izda založba »Hipnos« v Beogradu.

V šesti seriji »Luče« Profsorskega društva sta izšli med drugim tudi dve zanimivi knjigi: A. Petrovića »Klasična metrika u hrvatskoj i srpskoj književnosti« in Božidarja Kovačevića »Prvi ustanak po kazivanju savremenika«.

Kolarčeva narodna univerza v Beogradu je začela izdajati priročne brošure o posameznih književnih delih. Tako so izšli: Alfonse Daudet in Provansa (Raško Dimitrijević), Montaigne: Eseji (Paulina Lebl-Albala), Stopama Hristovim (o Tomažu Kempčanu, napisala Isidora Sekulić), Euripides: Medea (dr. Miloš Djurić), Alfred de Vigny (dr. Miodrag Brovack), Macchiavelli: Mandragola (dr. Stanko Škerlj), Shiller: Marija Stuart (dr. Miloš Djordjević) in O. Čapku (o trilogiji: Hordubal, Meteor. Vsakdanje življenje, napisal dr. Krešimir Georgijević).

V Pančevu je izšel obsežen roman Ljubishe Jocića »Polomljena kola«, v katerem pisatelj prikazuje podeželsko življenje v predvojni Srbiji. Pisatelj je pokazal precej talenta v svojem prvem vsčejem tekstu.

V najnovejši številki »Srbekega knj. glasnika« (16. II.) je začel objavljati njegov urednik Božidar Kovačević zanimivo razpravo o vprašanju, v koliko so Srbi zastopani v bolgarski kulturi. Članek se bo nadaljeval.

— Korpulentnim in mišičastim, pri katerih se pokazujejo znaki raznih težav vsled nezadostnega izločevanja sokov, izobno pomaga večtedensko pitje naravne »Franz-Joseflove« grenke vode. Taki ljudje se morejo tudi doma — seveda pod nadzorom zdravnika — zdraviti za slušanje Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485. 25. V. 35

Veliki čas vegeterijancev

Malo je ljudi, ki bi se v bojujočih se državah razveselili skrčenja mesnih dni; a ti maloštevilni so: vegeterijanci. V Angliji je njih glavnih besednik: G. B. S. — to je slavni in jedki irski pisatelj George Bernard Shaw. Shaw je nekemu angleškemu časnika izjavil, da je prepoved mesa velika korist za narod. Pravi, da bi bil vesel, če bi v vsej Veliki Britaniji in Irski sploh prepovedali uživanje mesa. Ko ga je časnika zavrnili, da je Anglija postala velika in mogočna, dasi Angleži toliko mesa pojedjo, ga je prekinil Shaw, češ, kako velika in mogočna bi bila pa šele, če Angleži mesa ne bi jedli — »kar mene pogledajte!«

Holandski parnik »Burgerdijk« na vožnji iz USA v Anglijo. Nemška podmornica je parnik ustavila in ga potopila zaradi propagande proti Nemčiji.

ŠPORT

Šport zadnje nedelje

Preteklo nedeljo pa je bil bel šport že precej močno pomešan z zelenim. Poleg smučarjev so že precej številčno nastopali nogometaši v svojih prvenstvenih tekmah. Najprej si oglejmo smučarske tekme, potem pa še nogometne.

Drž. žensko prvenstvo v alpski kombinaciji

Rezultati smuka: 1. Pernuš Poldka, »Ljubljana«, 1:49,3 min.; 2. Heim Erika, Skala, 1:50,8; 3. Praček Lojzka, Gorenjec, 2:16,2.

Tekme v skokih na Mostecu

Seniorji:

1. Nedok Jože, »Ljubljana«, 310,3 točk, skoki: 23, 22, 25 m.
2. Vidic Andrej, »Ljubljana«, 292,3 točke, skoki: 22, 21, 50, 24 m.
3. Pogačnik Tone, »Bratstvo«, 274,5 točk, skoki: 22, 21, 22,5 m.

Juniorji:

1. Bukovnik Leo, »Bratstvo«, 323,9 točk, skoki: 22,5, 21,5, 24 m.
2. Javornik Ivo, »Ljubljana«, 322 točk, skoki: 22,5, 22,5, 25 m.
3. Lokar, »Ljubljana«, 311,8 točk, skoki: 21,5, 20,5, 22,5 m.

Subjuniorji:

1. Dornič Boris, »Mojstrana«, 214,5 točk, skoki: 19, 19, 18,5 m.
2. Jenko Jože, »Ljubljana«, 266,4 točk, skoki: 16, 17, 17 m.
3. Nagelj, »Ljubljana«, 253,9 točk, skoki: 12, 13, 16,5 m.

Prvenstvo v alpski kombinaciji LZSP

1. Mulej Tinček, Ilirija, 554,6 točk.
2. Voler, Ljubljana, 566 točk.
3. Magušar, Ljubljana, 587 točk.

Patrolne tekme SK Železničarja

Tehnični rezultati so:

1. ISSK Maribor (Fanedl, Šubic, Legvart) 1:11,29.
2. Bratstvo, Jesenice (Stana, Pogačnik, Ranzinger) 1:16,53.
3. SK Železničar (Cernec, Kramerski, Babič) 1:26,31.
4. ISSK Maribor (Stante, Škrget, Sivčič) 1:30,25.

Prvenstvo MZSP v alpski kombinaciji

Celje, 25. februarja.

Ob lepem vremenu so bile danes smučarske tekme pri Celjski koči za prvenstvo zimskošportne podzveze v alpski kombinaciji. Nastopilo je 25 tekmovalcev.

Podrobni rezultati so sledeči: Breznik Joško, SPD, 194,5; Dvoršak Friderik, SPD, 191,6; Krajnc Franc, SPD, 188,45; Skoberne, SK Celje, 184; Gajšek Božo, SPD, 182,4. V slalomu je imel najboljši čas Skoberne Friderik.

Tekme v srbski ligi

Slavija (Sarajevo) : Jedinstvo 6:1, Bata : Jugoslavija 2:1, BSK : Vojvodina 5:0, Bask : Gradjanski (Skopje) 3:0, Zak (Subotica) : Zemun 1:0.

Tekme v hrvaško-slovenski ligi

Slavija (Osijek) : Hajduk 0:0, Concordija : Hašk 4:0 (1:0), Gradjanski : Bačka 5:0 (2:0), Sašk : Ljubljana 5:0 (3:0).

Tabela Hrvatsko-slovenske lige.

Gradjanski	12	11	1	0	59:4	23	(1)
Sašk	12	7	2	3	26:19	16	(8)
Hašk	12	7	2	3	31:24	16	(8)
Hajduk	12	6	2	4	27:21	14	(10)
Concordia	12	5	1	6	26:28	11	(13)
Slavija (Osijek)	11	3	3	5	19:26	9	(13)
Split	11	3	1	7	13:25	7	(15)
Ljubljana	12	2	3	7	22:54	7	(17)
Bačka	12	3	1	8	15:34	7	(17)
Slavija (Varaždin)	12	2	2	8	12:24	6	(18)

Angleška križarka, ki je 21 Nemcev z japonske ladje »Osama-Maru« odpeljala v Hongkong.

ZFO

Orodne tekme Kamniškega fant. okrožja

Zadnjo nedeljo je imelo kamniško fantovsko okrožje v Dobu svoje prve orodne tekme za okrožno prvenstvo posameznikov, ki so v vsakem pogledu lepo uspele. Prav posebno pa velja to za število tekmovalcev, saj je bilo na tekmah 20 članov in 4 mladci.

Tekmovalci so merili svoje sposobnosti v lepi orodni telovadbi in obveznih in poljubnih vajah in sicer na drugo, bradlji, konju na šir z ročaji in v poljubni prosti vaji. Za prve orodne tekme, ki jih je organiziralo okrožje v lastnem delokrogu, je bil uspeh prav dober, četudi so tekmovali v lahkih obveznih vajah (nižji oddelek tekem za leto 1940-41). S temi tekmami je napravilo okrožje velik korak naprej na polju orodne telovadbe in mu moramo samo čestitati.

V naslednjem prinašamo prve tri rezultate:

1. Jeraj Franc, FO Vodice, 125,75 očk;
2. Aleš Leon, FO Dob, 113,05 točk;
3. Štrukelj Miha, FO Dob, 102,35 točk.

Alpska kombinacija Triglavskega fant. okr.

Rezultati nedeljskega tekmovanja triglavskega fantovskega okrožja v alpski kombinaciji, ki se je izvedlo na priznanem Črnem vrhu nad Jesenicami, izgledajo takole:

- Člani I. razred: 1. Praček Ciril, FO Jesenice, 1:46; 2. Bertoncelj Jože, FO Jesenice, 1:47,4; 3. Znidar Emil, FO Jesenice, 1:52.

- Člani II. razred: 1. Košir Jože, FO Jesenice, 2:25,4; 2. Zalokar Franc, FO Hrušica, 2:30,3; 3. Zakar Jože, FO Koroška Bela, 2:39,2.

- MLADCI: 1. Stare Marjan, FO Jesenice, 1:25; 2. Puc Franc, FO Hrušica, 1:36,6; 3. Vidic Ivan, FO Jesenice, 2:11,6.

Smuške tekme Zasavskega okrožja

V nedeljo je bil drugi del smuških tekem v teku posameznikov in za možna na 12 km v okolici Dola. To pot je startalo le 10 tekmovalcev in sicer oni, ki so se merili na zveznih tekmah v Mojstrani z žilavimi Gorenjci.

Proga je bila dobro izbrana ter je »zahtevala« mnogo truda, volje ter vztrajnosti. Med tekmovalci smo videli oba br. Jermana, Jožeta in Franceta. Slednji je imel smolo v mazažni smuči ter se tokrat ni mogel izkazati. Nadalje br. Vrbine, Dolinar, Puntar, Vidmar in Pavčnik. V bratih Jermanu Jožetu in Francetu ima naše okrožje dva dozorala smučarja-tekmovalca.

V možnih sta tekmovala FO Sv. Peter in FO Dol, drugi pa so izostali.

Rezultati tekmovanja v teku na 12 km posameznikov so sledeči: 1. Jerman Jože, FO Dol, v času 1:12,34; 2. Dolinar Tone, FO Sv. Peter, 1:28,25; 3. Pavčnik Tone, FO Dol, 1:30,40; 4. Vidmar Franc, FO Dol, 1:34,07.

V teku možtev pa si je priborilo prvo mesto možstvo FO v Dolu v času 4:17,06. Bratje iz Dola so pokazali, da imajo smisel za zimski šport. Za tekme je bilo veliko zanimanje tudi med gledalci. Tekmovanje je trajalo dve uri. Z. F. O. je zastopal zvezni smuški sodnik br. Reja.

Smuške tekme Radovljanskega okrožja

V soboto 24. februarja in nedeljo 25. febr. 1940 so se vršile v Radovljici II. okrožne tekme radovljanskega okrožja.

S članski tekmo na 12 km za kombinacijo so bile v soboto ob 3 popoldne otvorene tekme. Startalo je 22 članov in teklo po lepo izpeljani, zaradi slabega snega, precej težki progi. Prvi je prispel na cilj v lepem času 54,06 min. **Kordež Matevž FO Kropa.**

2. Finžgar Rudi FO Kropa v času 1:01,03.
 3. Jurkovič Franc FO Radovljica v času 1:05,12.
- Obenem so štartali tudi mladci v teku na 6 km. Tako se je udeležilo 34 mladcev od katerih so bili najboljši naslednji:
1. Pangre Gabrijel FO Ribno v času 23,20.
 2. Ravnik Jože FO Radovljica v času 23,35.
 3. Cvenkel Alojz FO Brezje v času 23,40.
- V nedeljo ob 9 se je vršil veleslalom čigar dolžina je znašala okrog 2000 m z višinsko razliko 400 m. Proga je bila zledenela in zato jako težka ter je zahtevala velikih sposobnosti od tekmovalca, ki jih je bilo 14. Zlasti se je odlikoval Finžgar Rudi FO Kropa, ki je prevozil progo brez padca v krasnem času 2:59,1.

2. Kavčič Filip FO Kropa v času 3:42,4.
 3. Kordež Matevž FO Kropa v času 4:02,2.
- Popoldne ob 3. uri so se vršili na skakalnici v Lancovem skoki za kombinacijo in samostojni skoki. Uspeh kombinacije je naslednji:

1. Kordež Matevž FO Kropa 230 točk.
 2. Finžgar Rudi FO Kropa 193,9 točk.
 3. Kavčič Filip FO Kropa 155,6 točk.
- Za samostojne skoke se je prijavilo 13 tekmovalcev, ki so pokazali naslednji uspeh:
1. Finžgar Rudi FO Kropa 70 točk (22½, 23).
 2. Kordež M. FO Kropa 63,1 točk (25,25½ p).
 3. Janša J. FO Radovljica 62,5 točk (18½, 22½ p).
 4. Kavčič Filip FO Kropa 61,7 točk (23½, 18 p).
 5. Mulej Vinko FO Radovljica 54,5 točk (23, 24 p).

MLADCI FO Ljubljana-mesto pozivamo, da se udeležijo redne telovadbe, ki bo danes ob 18 v telovadnici II. drž. realne gimn. na Poljanah.

Ker je telovadba radi nastopa na akademiji 3. marca zelo važna, pozivamo vse mladce, da se telovadbe sigurno udeležijo.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

ASK. Vse odbornike »Akademskega športnega kluba« pozivamo, da se brezpogojno udeležijo seje, ki je danes ob 13 v AK domu. Nenadoma smo spet postavljene pred državno akademsko prvenstvo, ki bo ob 20. febr. ob 3. marca.

Obenem opozarjamo vse tekmovalce ASK-a, ki nameravajo tekmovali, da se takoj javijo tov. Plinčinu v AK domu. Člani univerzitetnih moštev bodo imeli brezplačno cetera.

Na Laponskem

Drugo videnje in smrt

Prve žrtve boljševiškega napada bodo postali finski Lapenci. Ze več stoletij so morali ti mirno ljubiti ljudi spet in spet prenašati hude napade. Vendar jih ni bilo moči nikoli povsem iztrebiti. Nikdar se niso pomešali z drugimi plemeni. Živijo daleč od velikih cest in od civilizacije, globoko notri v velikanskem pragozdu razkropljeni.

Bil sem tako srečen, piše dopisnik švicarskega lista (R. Crottet), da sem mogel kar leto dni prebiti pri teh »spreproščinah«. Udeleževal sem se njihovega trpljenja in veselja. Polagoma so se mi razodevali globoki zakladi njihove domišljije.

Večkrat smo sedeli pri obširnem ognjišču v koči, ki je bila le malce razsvetljena po luni in severnem sijju, in smo klepetali. Časih so bili v tej večni noči pogovori resnejši in tišji. Nenavadni znaki, kakor to, da so se pojavile rdeče podgane ali zaradi kakke nenavadne bolezni pri severnih jelenih, so jim dale slutnjo, da bo vojna. Večkrat so mi pravili o tem in ob tej priliki mi je mati družine, ki sem pri njej stanoval, razodela tudi svoje misli o smrti in onstranskem življenju.

Te neskončne, samotne daljine in pa večni arktični mork navajajo Laponce, da so prepričani, da ni ločitev med tem življenjem in med tistim, ki pride, baš velika. Ozračje je tako lahko in prozorno, da se človek ne more iznebiti vtisa, da ni tako prav zares na zemlji. Smrt ne pomeni Laponcem nič drugega, kakor da preide se malo globlje v tisto nepojmljivost, ki jo zmeraj čutijo krog sebe. Tako iskreno so vprav prirasli na svojo pokrajino, da so trdno prepričani, da bodo na onem svetu spet na njej. Onstran groba živijo dalje njihovi pragozdovi, njihova drevesa, ki jih časih objemajo kakor svoje prijatelje, in tudi njihove severne luči, ki se ponoči razžarevajo kakor blesteče se rože.

Laponci se z onega svetla prav nič ne bojijo. Tisto neznanost, kar nas plaši in ki ga pri nas nekateri zanikavajo, je zanje nekaj bližnjega in zaupnega, ker ga prav za prav že poznajo in občutijo krog sebe. Zvestno in trmoglavo odtrgajo sleherni vmešavanje civilizacije. Rajši skromno živijo po svojih lastnih postavah. Zavedajo se, kako da je nevarno, če prirodo izpodrivajo s tehničnimi napravami.

Niti malo pa niso žalostni in mrki — nasprotno. Laponci imajo nenavaden smisel za resničnostno življenje in za pristržno segavost. Najlaže se jim prikupi, če jih pripravijo do smeha. Ker tako zaupajo v dobrohotne oblasti tega življenja in smrti, zatoj tudi zaupajo drug drugemu. Nikoli nisem videl, da bi se bili sporekli ali spričali. Če kakoga Laponca privklat sreča, ne bo nikoli pomislil, ali si ti bogat ali reven in kakšen poklic imaš, ampak Laponci ti gleda v oči, da bi spoznal tvoj drugi obraz — dušo.

To videnje v dušo, ki Laponci slovijo po njem, pa ni nič drugega kakor njihova izredna zmoglost, da znajo človeku videti do dna. Nikdar jih ne moreš nalogati. Nobena krinka ne zaleže sprito njihove zmoglosti, da spoznajo človeka do obisti že kar na pogled. Ta darovitost, ki se je prav nič ne zavedajo, se je razvila do najmanjših vlakenc. Ker nimajo ne telefona, ne radia — hvala Bogu! — se sporazumevajo s pomočjo »drugega videnja«. Po stotine kilometrov so oddaljeni drug od drugega, pa se z videnjem ali prividom, ki je zlasti budno v spanju, sporazumevajo, kje se bodo sešli.

Zgodilo se mi je že, da sem po kaki dolgi poti skozi pragozd nenadoma vstopil v laponsko kočjo in sem ondi dobil zase pripravljeno pogrnjeno mizo: oče družine je bil moj prihod videl v sanjah! Nekoč mi je bil celo severni jelen, ki mi je bil več kot prijatelj, tri ure daleč sam prišel naproti. Pa sem bil le tri mesece odsoten.

Kakor življenje, tako se razvija tudi drugo videnje; po smrti ostane le to videnje. In tako niso podrti vezi med živimi in rajnimi. V težkih dneh je dobro poklicati na pomoč tiste, ki so nam bili v življenju blizu in ki smo jih ljubili. Ker jih nič več ne ovira pozemska oblačila, je za rajne vse bolj prozorno in oni vidijo bolj jasno, kako bi bilo moči pomagati njih prijateljem.

Neka stara Laponka je bila zbolela na raku. Nenadoma se je njena bolezen poslabšala in vse sem storil, da bi ji trpljenje olajšal. Kasneje mi je rahlo očitajoče dejala: »Zakaj si skušal, da bi me pridržal? Jaz čutim, da je mojega »stoletja« konec. Ko bom mrtva, bom svoje otroke dosti laže varovala in skrbela zanje kakor zdaj, ko sem stara in boleha.«

Toda nikar ne mislimo, da si Laponci želijo umreti. Nasprotno. Oni ljubijo življenje, ki se razvija vmes med dvema praznikoma: med rojstvom in smrtjo. Pred sovražnikom ne bodo bežali. Na vsa moč se bodo branili. Zavedajo se, da jih v tem boju vodijo njih mrtveci. Če bo treba, bodo tudi morili, a brez sovražstva in masčevalnosti. Njihovi pradedje so jih učili, da bo tisti, ki je svoje »stoletje« izpolnil na bojišču, našel na stečaj odprta vrata na oni svet.

V teh dneh občudujemo mir in žustiljivost finskega ljudstva. Prebivalci v Helsinkih, Viborgu in Kareliji nemara niso tako vkoreninjeni v svojo zemljo kot Laponci, toda če so v nevarnosti, se vedejo skoraj tako kot Laponci. Njih zaupanje v smrt ni fatalizem, marveč izbaja iz vzvišene duhovne sile, ki je ne more nikdar premagati kak napad od zunaj.

Raziskovalec, profesor Vainš Tanner iz Helsinkov, ki je veliko hodil po svetu, mi je dejal, da ni nikjer na svetu našel takega čistega plemena kot so Laponci. Nemara bo ta neenaka vojna uničila vse Laponce. Boljševiki bodo preostale od-

gnali v mesta in napravili iz njih delavce. In vendar jih ne bo nobena stvar mogla uničiti. Nekoč sem videl severnega jelena, ki je ležal mrtev v snegu. Glava je visela nazaj, oči so bile razprte, začudene, kakor bi se smehljale. V tisti veliki arktični tišini se mi je dozdevalo, da je žival še bolj živa kot njegovi tovariši, ki so po snegu brskali s kopiti. Krog njega so stala stoletja stara drevesa, kakršna najdes le v arktičnih deželah, prav tako so skrivnostno živele in bila bolj gola, bolj razgaljena kakor druga drevesa. Ta drevesa so bila pač druga videnje gozda.

Mogoče bo prišel čas, ko se iz tundre ne bo oglašalo nobeno petje več, ko karavane severnih jelenov ne bodo več tiho stopicljale po snegu v odsvitu severnega sija. Nihče ne bo več sedel pri velikem ognjišču Laponcev. Njihove oči, ki so take kakor oči divjih, nežnih otrok, ne bodo nič več zrlje v polarno noč. Nikdar več jih ne bo videti, kako se naslanjajo na drevo ali na nepremičnega jelena. Toda mrtvi Laponci bodo nevidno čuvali to deželo, ki so jo tako goreče ljubili, in ne bodo dopustili, da bi tuje roke skrunile njen obraz.

Delo gasilcev na Dravskem polju

Maribor, 26. februarja. V nedeljo je zborovala v gasilskem domu v Mariboru gasilska župa za področje Maribor, desni breg. Navzoč je bil tudi okrajni načelnik ter zastopnik Zajednice Franjo Kramberger. Poročila so podali starešina Josip Klemenčič, tajnik Miran Klemenčič, blagajnik Anton Pšeničnik. Iz teh poročil posnemamo, da je bilo notranje delo v okviru posameznih gasilskih edinic v župi zelo intenzivno ter so se vse čete vežbale in pripravljale za nove naloge, tako za obrambno službo pri napadu iz zraka itd. Na področju župe je bilo lani na malih požarih do 10.000 din škode 10, srednjih do 50.000 din 18, večjih do 100.000 din 4, in velikih nad 100.000 din škode 5. Gorelo je 16 stanovanjskih hiš, 28 gospodarskih poslopij, 4 kozolet, 2 svinjaka, 1 mlin, 1 žaga, 1 kopicla slame, 1 stopnišče, 1 čebelnjak s 60 panji čebel, 1 vagon cirkuskih atrakcij, 4 požari pa so bili v gozdovih. Vzroki teh požarov so bili: neznanost 13, nepažnja 5, saje 4, 13-krat podtaknjen, lokomotiva je povzročila 1 primer, strela pa 1. Zavarovanih je bilo 29, nezavarovanih pa 8 pogorelih poslopij. Škoda, ki je nastala na zavarovanih objektih, znaša 1.555.980 din, na nezavarovanih 37.100 din, gasilci pa s opreprečili s svojim nastopom nadaljnje 4 milij. din škode. Župa šteje 812 rednih, 1719 podpornih in 102 častna člana. Izdatkov so imele čete lani 240.777 din, župa pa 4853 din. V župi je včlanjenih 29 čet, ki imajo vse, razen ene, svoje domove, 2 motor, 26 avtomobilov, 20 ročnih brizgalin, 1 avto-brizgalno, 1 parno brizgalno, 10 vozov za vprego, 2 štirikolne brizgalne, 2 dvokolni ter 1 reševalni avtomobil. V imenu Zajednice je poizvedel zbor Franjo Kramberger, ki je imel krasen in globoko zajet nacionalen govor. Okrajni načelnik Eiletz je govoril v imenu države oblasti ter je čestital gasilec k plodonosnemu delu. Zaključil se je zbor z volitvami, pri katerih sta bili predloženi dve kandidaturi listi. Izvoljeni so bili: za starešino Josip Klemenčič st., za podstarešino K. Pšeničnik, za tajnika Milan Klemenčič, za blagajnika Mirko Krajnc, za člane uprave Podbraski, Medved, Kalch in Kac. V nadzorstvu so Kvac, Samastur, Kovačič, Nigner, Brezovnik.

Na francoskem bojišču so tudi Kurdci, Indijci in Avstralci. Na sliki je videti, kako pod strogim nadzorstvom indijskega seržanta tehtajo krmo za mule.

Novo mesto

Zaradi izrednih prilik, ko morajo krojači, šivilje in modistinje, poravnati svoje obveznosti takoj, ali vnaprej, zato obveščamo javnost, da se vsa dela izgotavljajo samo proti takojšnjemu plačilu. — Združenje krojačev, krojačic in modistinj za okraj Novo mesto.

Laponce doma pri čaju.

Otroški kotiček

ZAČARANI GOZD

(19) Palčka sta se spogledala. Zelo se jima je deklica smilila. Z nežnim glasom je kralj rekel: »Nikar ne jokaj, punčka mala. midva ti bova že pomagala. Samo povej, kako ti je ime in kje stanuješ!«

(20) Ančka je to kaj hitro povedala. Ko pa je kralj rekel, da sta oče in mati gotovo zelo v skrbeh, je spet postala vsa nesrečna. Rdečeliček pa jo je potolažil rekoč: »Nikar več ne jokaj, Ančka! Mi bomo že poskrbeli, da bo zopet vse prav. Pojdi sedaj najprej z nami, ker je predelež, da bi hodila domov; pa tudi noč je.«

Švedska se varuje in pripravlja: Gibraltar na severu

Meja, ki loči Švedsko od Finske, sestoji večji del iz visokih, strmih in težko dostopnih gor. Zada za tem granitnim zidom je Švedska precej na varnem, če bi se rusko-finska vojna prenesla na Švedsko in bi se Rusiji zahotelo korakati proti zahodu. Toda ta obrambni zid ni popoln. Sredi njega se zajeda reka Torne, ki tvori s svojim spodnjim tokom finško-švedsko mejo in si utira pot skozi gorovje, in tik brega Botniškega zaliva, na severnem koncu Vzhodnega morja, je gorovje pomaknjeno malo nazaj in je med obronki in morjem se prostora za široko cesto in za železniško progo. To sta dve nevarni, ogroženi točki. In tretji je pa tu morska obala, ki jo je treba zavarovati.

Važno je, da je treba zavarovati in braniti ta najvišji sever države, to daljino, na redko obljudeno pokrajino. Zakaj tukaj, v srcu Laponske, pri Gellivaru in Kirunavari, v senci gora, ki mejijo na Finsko, so močnejši rudniki, v katerih izkopljejo vsako leto po dva milijona ton železne rude in ki tvorijo zaklad Švedske.

V tisti švedski pokrajini je mesto Boden. To je majhno mesto, ki ima le nekaj tisoč prebivalcev, a je jako pomembno: ker je le 50 km oddaljeno od morja, se mora sovražna armada, ki bi pristala na obali, preriti skozi Boden, da bi prišla v rudniško ozemlje, prav tako kakor tista, ki bi prišla z vzhoda in bi hotela prodreti iz Finske na Švedsko skozi eno od obeh lukenj v obmejnem pogorju. Boden je najvažnejše železniško križišče severne Švedske. Železniška proga, ki prihaja iz Narvika na Norveškem in se nadaljuje skozi rudniško pokrajino do pristanišča Lulea, ki spaja Vzhodno morje z Atlantskim oceanom in je velika prevozna proga za železo, se v Bodenu snide z drugo železniško progo, ki prihaja s Haparande na finski meji in vozi zmeraj vzdolž obale proti jugu, prav v srce Švedske v Sundvall, Grefle in Stockholm. Lahko je torej razumljivo, da je mesto Boden velikega gospodarskega, političnega in strateškega pomena.

To mesto so začeli zdaj Švedi predelavati v močno trdnjavo — v pravi pravcati »Gibraltar na severu«. Trdnjavske naprave, ki že dolgo obstajajo, zdaj modernizirajo in krepijo. Neprestano gradijo, dan in noč prevažajo material. Izkopavajo zaklonišča za varnost sprito bomb in plina, postavljajo topove, ki iztezajo svoja žrela na obalo. Pripravljajo protiletalske topove, vojaštvo prihaja, zaloge streliva in živeža so potrožili...

Ze več tednov ne sme noben tujec ne v mesto ne v trdnjavo Boden. Delo se hitro nadaljuje in je bilo zaradi zimskega mraza le malo časa ustavljeno. Generalštabni častniki nadzirajo naprave, vsa

Hoče pri Mariboru

III. Telovadna akademija Z. F. O. in Z. D. K. bo v Hočah pri Mariboru dne 3. marca ob 3 popoldne in ob 8 zvečer v Slomškovem domu. Na programu imamo prav lepe točke simboličnih, skupinskih in prostih vaj.

dela vodi in osebno nadzoruje pa sam prestolonaslednik...

Stocholmski vladni krogi pravijo, da bo trdnjava še sredi aprila dokončno pripravljena. Po tem bo »Gibraltar na severu« močna in težko premagljiva trdnjava, ki bo mogla kljubovati dolgo časa celo četam kake velesile in celo najboljšim njenim četam. Posebna strateška lega tega mesta bo brez dvoma olajšala brambo in tem bolj si bo vsakdo premislil, preden si bo upal napasti novi »Gibraltar«.

Ze tedne in tedne je bojišče pod snežno odejo. Toda straže tudi v hudem mrazu budno pazijo. Po jarkih hodijo nemški vojaki do sprednjih črt.

Zahtevajte povsod naš list!

Kopališča na kolesih

Ker so celo bolnišnice na kolesih, so tudi kopališča. Angleskim vojakom je na francoski fronti življenje čim najbolj prijetno urejeno. Francoski carinski urad je sklenil, da cigarete in tobak, ki prihaja za angleške vojake v Francijo, ne bo nič zacarinjen.

Zdaj je vodstvo angleškega ekspedicijskega zbora v Franciji uvedlo tudi vozeča se kopališča. To sta dva tovorna avtomobila, ki tehta vsak po 3 tone in vsebuje prhe za zaprašene in utrujene »Tomije«. Ti dve kopališči nudita vsak dan do 700 prh, torej ima zdaj 700 »Tomijev« priliko, da se vsak večer osveži s prho.

Zahvala. Ob bridki izgubi naše ljubljene mame se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so nama v teh težkih dneh stali ob strani, z nama sočustvovali, blago pokojnico obsuli s krasnim cvetjem in venci, in vsem, ki so jo spremili k večnemu počitku.

Ljubljana, dne 27. februarja 1940.

Marija in dr. Janez Schrott

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; ženitovnjaški oglas 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinjska vrstica po 3 din. — Za pismena odgovora glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Čevljarški pomočnik
išče službo v Ljubljani.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 2693.

Kmečko dekle
ki zna dobro kuhati, si
želi stalne poštno službo
- najraje v župnišču.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 2661.

Službodobe

Polirja
z večletno prakso, ki je
zmožen samostojno voditi
vsa gradbena dela na
večjih zgradbah, sprej-
memo. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 2680.

Služkinjo
pošteno in zdravo dekle,
srednjih let, moralno ne-
oporečno, sprejemno za
kuhinjo pri trgovski
hiši ne daleč od Ljubljane.
Ponudbe na upravo
»Slovenca« pod »Služki-
nja« št. 2516. (1)

Čitajte »Slovenca«

Denar

Iščem posojilo
2000—4000 din na pod-
jetje. Obresti in odpla-
čila po dogovoru. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 2639.

Hranilne knjižice

3% obveznice
in druge vrednostne
papirje kupuje in plača
najbolje

BANČNO KOM. ZAVOD
MARIBOR
Aleksandrova cesta 48

Prodamo

2951
DRVA
PREMOG
IV. SCHUMI
DOLENJSKA
CESTA

Jajca, cvetje
vedno v zalogi pri Ba-
lohu, Kolodvorska 18.

Pšenične otrobe
nadomestilo SLADNI
KALIKI (male). —
Dobite jih v Javnih skladi-
stih po 120 din 100 kg
pri tvrdki Fran Pogačnik
d. z o. z., Ljubljana -
Tyrševa cesta 33.

Sveža jajca
zajamčena, 720 kom. 800
din, 400 kom. 450 din,
120 kom. 140 din franco
prevoz, razpošilja - G.
Drechsler, Tuzla.

Kupujte pri naših
inserentih!

Kupimo

Kupim takoj
večjo množino starih in
rabljenih tobačnih zabo-
jev. Ivan Prešern, Kranj

Vsakovrstno
zlatu kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Srebro, drage kamne

zlatu kupuje
po najvišjih cenah
Joa. Eberle, Ljubljana
Tyrševa 2
(Galača hotela »Slon«)

Bukova drva
za kurjavo, sveža, in bu-
kove hlode, kupujemo v
vsaki količini. — Ponudbe
na I. Mestrovit, Zagreb,
Zrinjevac 16, tel. 22-612.

Pouk

Strojeписni pouk
Večerni tečaj, vpisovanje
dnevno, pričetek pouka
4. marca. Christofor za-
vod, Domobranska 15.

STROJI

Elektromotor
rabljen, 3 HP 380/220, ta-
koj kupim. Ponudbe na
upravo »Slovenca« pod
»Elektromotor« št. 2640.

+

Potrji globoke žalosti javljam, da
nas je naš ljubljani soprog, oče, tast
in stari oče, gospod

Matevž Kočevar

nadlovce v pokoju graščine Snežnik
v starosti 65 let nenadoma za vedno
zapustil.
Pogreb bo danes ob 3 pop. izpred
hiše žalosti na pokopališču v Viševku.
Sv. maša zadušnica se bo darovala
v Smarati dne 5. marca 1940.
Smarata-Stari trg pri Rakeku,
dne 26. februarja 1940.

Zalujoča rodbina Kočevar.

Posredstva

Velika hiša
s trgovskimi lokali v me-
stu Celju naprodaj. Po-
nudbe poslati podružnici
»Slovenca« v Celju pod
pod »Prilika« 2411. (P)

Prodaj parcelo

800 m² s trotoarjem in na-
peljanim vodovodom. —
Elektrika in kanalizacija,
tega južna, 220.000 din.
Ljubljana, Trnovski pri-
stan 22.

Vnajem

V najem
oddam restavracijo hotela
»Triglav« na Jesenicah.
Martijska Orazem.

Radio

Radio
na baterije in elektriko,
3 cevni, skoraj nov, na-
prodaj za 800 din. Šivic,
Praproše 2, p. Podnart.

V naši podružnici na Miklošičevi cesti

lahko plačate naročnine za »Slovenca«, »Domo-
ljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in
dobite razne informacije. — Poslovne ure od
pol 5 zjutraj do pol 1 pop. in od 2 do 6 pop.
Telefonska številka 30-30

ZAHVALA. Ob bridki izgubi našega ljubljene brata,
strica in svaka, gospoda

dr. Leopolda Majdiča
sanitetnega polkovnika v pokoju in rezervi

nam je dolžnost se zahvaliti vsem, ki so v teh težkih dneh
sočustvovali z nami. Zahvalo smo dolžni preč. g. kanoniku
Al. Stroj, ki je blagopokojniku stal ob strani v najtežjih
trenutkih, ter č. s. provincijalki Rafaeli Hajšek za požrtvo-
valno pomoč v bolezni. Za spremstvo na njegovi zadnji
poti pa izrekamo posebno zahvalo gg. oficirjem ljubljanske
garnizije ter častni četi, zastopnikom Zdravniške zbornice
in gg. zdravnikom ter vsem prijateljem in znancem, ki so
prišli od blizu in daleč, da izkažejo blagemu pokojniku
zadnjo čast.

Ljubljana, 26. februarja 1940. Zalujoči ostali.

+

S tužnim srcem sporočamo, da nas je za vedno za-
pustil naš srčno ljubljani oče, soprog, brat, stric, gospod

ing. Matko Kolarič

višji svetnik poštne direkcije v p., odlikovan z drž. redi

dne 24. januarja po kratki bolezni.
Blagopokojnega prepeljemo iz Ljubljane v Poljčane,
kjer bo pogreb v torek, 27. februarja ob 4 popoldne na
domače pokopališče.

Poljčane, dne 25. februarja 1940.

Zalujoči:
Ana, soproga; Marjo, sin; Tatjana, hčerka
in ostalo sorodstvo.

Zahvala

Ob odhodu naše ljube matere oziroma babice

Marije Spindler

po večno plačilo, izrekamo svojo globoko zahvalo vsem,
ki so nam kakor koli izkazali svoje plemenito sožalje.
Posebej se zahvaljujemo za tolažilne nagrobne besede č.
g. Antonu Hanzelu ter za veličastno udeležbo pri pogrebu
spoštovanemu učitelstvu s šolsko mladino, polnoštevilnim
trem gasilskim četam malonedeljskim in zlasti še juršinski
četi, ter vsem in vsakemu — priporočajoč drago mater v
blag spomin!

Mala Nedelja, dne 22. februarja 1940.

Sinovi Franc, Vekoslav in Lovro z družinama.

+

Spravljen z Bogom nam je umrl naš ljubi soprog, oče,
stari oče, tast in stric, gospod

Ivan Magister

v 85. letu starosti. — Pogreb dragega pokojnika bo v
torek, 27. februarja ob 2 popoldne izpred mrliške veže
Zavetišča sv. Jožefa na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 25. februarja 1940.

Zalujoči ostali.

Umrl nam je najplemenitejši mož, oče, tast, stari oče, gospod

Ivan Vrančič

podpredsednik Stola sedmorice v pokoju.

Pogreb bo v torek, 27. februarja 1940, ob pol 5. uri popoldne iz hiše Dolenjska
cesta 15, k Sv. Križu. Sv. maša zadušnica bo v četrtek, dne 29. februarja 1940,
ob 7. uri pri Sv. Jakobu. Venci se po pokojnikovi želji hvaležno odklanjajo.

Ljubljana, dne 25. februarja 1940.

Rodbine: Vrančič, Klemenc, Bazeli.

Jakob K. Heers

Berninski kralj

Roman s švicarskega pogorja

»Tudi tebe, Marko, so sprejeli v zvezo in najplemenitejši enga-
dinski mladeniči te bodo smatrali za sebi enakovrednega in bodo
tvoji prijatelji!«

»Cilgija!« je vzkliknil od veselja in globoko ganjen jo je hotel
poljubiti na čelo.

Trepetajoč od sramu se mu je umaknila. »Ne, Marko, še ne,« je
prosila tiho. In njen pogled je splaval sanjavo v daljavo.
Tedaj so cinglajoč prišle po poti doli vaše kože. Otročja starka
jih je vodila. Zoja in glorijska sta začudeno pogledali Cilgijo s svojimi
rumenimi steklenimi očmi in sta žalostno meketali.

Njuno gospodarico je moralo zadeti nekaj posebnega. Ni jima
bila pripravila šopa in ju tudi ni počehljal za ušesi.

Ne, njena roka je počivala v desnici mladega moža in tega je
sončno gledala. »Na svidenje, Marko, pri Pijini postelji!«

Sele zdaj se je obrnila, se jima prešerno priklonila in vedro
zaklicala: »Dobro večer, zoja, dober večer, glorijska!«

Veselo je stekla in hitela z njima po travnati poti proti vasi,
kjer je na skodlastih, s kamenjem obteženih strehah počival pramen
sonca.

»Ljubi me! Pod temnimi jelkami in macesni je v burni vzhite-
nosti vriskal tako mlad moč in ni čutil, kako se je spotikal ob ko-
renine.

Bilo mu je, kakor bi držal v obeh rokah sveto posodo, iz katere
bi, ako bi jo izpustil, tekla kri in ogenj.

Bilo mu je pa tudi, da kliče neki glas: »Niso čiste dovolj, da bi
jo držale.«

V Franciji ni bil doživel samo, kako postane človek sposoben
puškar in pomočnik slavnega zdravnika, okusil je bil tudi kos živ-
ljenja, in to zori bolj nego vse drugo ter vodi do samospoznanja.
V St. Etienneu je bil poznal žensko in se jo naučil zaničevati.

»Ah, Cilgija, ako bi bil kakor ti.« Tako si je želel iz dna duše.

Dzodevala se mu je kakor sveta cvetka življenja, o kateri pri-
poveduje pravljica, da cveti v skritih gorskih dolinah. Počasi, počasi
se odpira njena čaša in cvetni lističi se začno prikazovati. Romar
pa, ki kleči pred cvetko, naj pazi, da ne bo njenega razcveta motil

25

z nobenim dihom sape, z nobenim utripom vek, drugače se bo stis-
nila in se ne bo odprla nikoli več popolnoma.

Kdor pa strpljivo počaka, temu cveti do njegove smrti in kakor
tudi bi ga grudilo življenje, nikoli ne more biti nesrečen.

»In prekleta bi bila usta in pogubljena trepalnica, ki bi trenila
proti Cilgiji. Brez miru kakor vitez z Guardavala bi moral bloditi
po gorah. In če bi bil tudi desetkrat kamogaskar, nad njo bi ne imel
nobene moči.«

Tako misli mladi mož in v zanosu sreče išče nekoga, ki bi mu
pomagal nositi njegove misli.

»Mati,« moli, »pomagaj mi, da prinesem za Cilgijo Premont pla-
men z vrha Bernine.«

8

Prijatelji so prišli na obisk v Pontresino. Z mnogimi lepimi be-
sedami so govorili o svoji zvezi, Z gozdne jase so se vrnili na večer
nazaj v vas, se najedli kruha in napili mleka, nakar je obiskala vsa
družba Paltramovo delavnico in jo v svojem prekipeljavem veselju
spravila v velik nered. Prijatelji so se skušali v kovanju, dekleta so
radovedno naravnava vodo na kolo in gonile meh. In Cilgiji se ni
bil otreba sramovati Marka. Poleg Lucija Planta je bil, četudi samo
puškar, mladenič najlepšega vedenja, kar je za zadevalo njegovo
zunanost, mu ni bil nobeden izmed mlajših prijateljev kos. Toda
tudi tem je bila hvaležna, zakaj občevali so z Markom zelo vladno
in prisrčno. Čutil je pač vsak, da je Paltram poseben človek in po-
memben. Najbolj jo je pa zabavalo, da nihče izmed prijateljev ni
opazil, kako blizu ji je bil Marko, čeprav sta se zdaj pa zdaj v pri-
srčnem sporazumu skrivaj ujezla z očmi.

O, kaj more biti lepšega nego taka skrivna, srečna ljubezen!
Nihče ni vedel zanjo, samo abotna divja Pija. Njene sokolje oči so
zmedeno spraševale: Kako more kdo ljubiti tako strašnega človeka,
kakršen je Paltram? Bala se ga je ko meča Domina Claja, krvnika,
in ubogala je kovača na vsako njegovo besedo s pasjo poslušnostjo.

»Ako ne boš mirna in ne boš storila, kar je pravim in pokažem,
ne bo rama nikoli toliko zdrava, da bi mogla obiskati svojega brata!«
Cilgija je opominjala upornico kakor že tolikokrat.

»Pač, pač, svojega dobrega brata Orlanda v Hamburgu moram
nekoč obiskati,« je skripala Pija in trpela, da ji je prostovoljna strež-
nica, kakor je bil ukazal Paltram, rahlo gladila in stiskala bolečo
ramo. Boreč se z bolečinami je tipala z oslabele levico za predmeti,
navadno stvarmi iz Paltramove delavnice, ki so ležale na njeni odeji.

Držala jih je v roki, jih dvigala, povešala ali zibala ter posnemala z

zaigrano odločnostjo gibe in prijeme, ki jih ji je z bodrilnimi be-
sedami predvajala Cilgija. Tako sta se vadili dopoldne pol ure in
pol ure popoldne.

Utrujena je Pija zadrževala.

S toplim sočutjem je opazovala Cilgija mladostno bolnico.

Divji dekleč je, Pija. V nizkem, toda pod bujnimi, črnimi lasmi
lepo oblikovanem čelu je prostora le za malo misli, vendar teh malo
tiči v njem kakor ptički v gnezdu in vsega obvičujejo. V prvi vrsti
misli, ki jih ji je navdihnili stara vedeževalka na narodnem zboru:
revna bo in ostala samica, njen brat bo pa bogat in spoštovan! Tik
pred nesrečo je bila prejela od njega pismo. Sporčil je, da je dospel
v Hamburg in je dobil delo na ladji. Pismo je dekle, ki je komaj znalo
brati, skrivalo pod zglavjem. Prebralo je tistih malo njegovih vrstic
pač desetkrat na dan in črpalo iz njih prepričanje, da se bo zgodilo
vse, kakor je bila prerokovala vedeževalka.

»In potem, kadar bo moj brat bogat in spoštovan, ga bom ob-
iskala in videla njegovo srečo. Kako se bo veselil, ko bom prišla!«
To je bil začetek in konec njenih sanj.

Prepričana, da ne sme s pohabljenno ramo stopiti pred brata,
se je dala zdraviti. Vendar je kljub temu v čudni zakrknjenosti z
besno trmo gonila svojo, da ni njene nesreče kriv nihče drugi nego
Marko Paltram.

»Grdoba ti takšna,« se je jezila Cilgija, »kako le moreš kaj ta-
kega misliti! Ali pa hočeš mar tudi mene nekoč ugrizniti, kakor si
dejala v Samadenu?«

»Seveda vas bom nekoč ugriznila,« je odgovorila Pija in blisknila
z očmi, da bi tako potrdila svoje besede.

Cilgija ni vedela, ali naj bi se smejala ali jezila. »Kaj sem ti pa
storila žalega, Pija?« In dobrovoljno je pogladila hudobnico po črnih,
lesketajočih se laseh.

»Nič! — Toda vi nosite lepe obleke in jaz cape, in kadar ozdra-
vim, bom morala zopet na planino, vi pa smete sedeti doma in vam
se ne ubijajo kože.«

Tako se je divje srdilo dekle.

»Poganka!« Toda zaman se je trudila Cilgija, da bi vcepila Piji
nekaj blagega krščanstva. Nizko čelo ni bilo zmožno sprejeti vzvišenih
misli. In ko ji je Cilgija pripovedovala, kako je Katarina Dianti svo-
jemu nečloveškemu mučitelju poplačala z neizmerno ljubeznijo, je
Pija sicer navidezno zelo razumevala, poslušala, nato pa rekla
hladnokrvno: »To je ona že mogla, saj je bila bogata!«

Edina ljubezniva misel, ki je kraljevala v šemasti Pijini glavici,
je bila popolna vdanost svojemu bratu.

Sanje o svobodi

Zelo zabaven francoski film posnet v zasneženih Alpah. Kako izredno dobro se publika zabava pri tem filmu, dokazuje nepretrgan smeh v dvorani
KINO MATICA tel. 21-24 Ob 16 in 19 in 21

Samo še danes ob 16., 19. in 21. uri zabavna in smejalna burka. V glavni vlogi MICKEY ROONEY, ljubljeneec našega občinstva.
Andy Hardy milijonar
KINO MATICA, telefon štev. 27-30

Danes poslednji ob 16, 19 in 21 v **KINO UNIONU** Telefon 22 21
GOSLI VABIJO... Krasen češki film po Čapkovem romanu in po motivih Dvořakove »Humoreske«. Glasba B. Smetana - A. Dvřak

LJUBLJANA

Iz sveta dejavne krščanske ljubezni

Poučen pogled v ta svet je podal, vsem udeležencem lepo uspeli občni zbor Družbe sv. Elizabete, ki je bil preteklo nedeljo (25. februarja) v Marijanišču v Ljubljani. Po tajniškem poročilu je imela družba v l. 1939 15 konferenc; na novo se je ustanovila konferenca za akademičarke v Ljubljani, nekaj konferenc na deželi pa še ni pridruženih centrali. Vse te konference brez akademske so imele v l. 1939 prejemkov nad din 241.628,57, pa din 226.542.— izdatkov. Ti za naše razmere veliki zneski pravni ne zaostajajo za lanskimi (229.543,35 din). Sad so neštetihi potov, prošelj, posredovanj, osebnih žrtvi, ki so nazadnje sad dejavne ljubezni. In nabrale so se podpore v dneih, ko gine misel za bližnjega. Podpirala pa je družba po teh konferencah: 494 družin, 244 samskih oseb, 15 zakoncev brez otrok, 10 dijakov, raznih 120. O božiču je bilo obdarovanih 605 otrok, 159 družin, 468 drugih oseb.

Obračun centrale je pokazal še posebej din 10.000 prejemkov in prav toliko izdatkov. Poročilo je izreklo tudi dolžno zahvalo vsem dobrotnikom, predvsem g. banu dr. M. Natlačenju za 1. december revežem naklonjeni velikodušni dar. Članice so temu poročilu dodale zanimive črtice iz svojih obiskov iz sveta, ki skrivajo le prepogosto tolike tragike. Iznova se je poudarila važnost hišnih obiskov, ki so velik blagoslov podpirancem, katerim prinašajo poleg gromotne pomoči tolažbe, nasvete, pa tudi blaginjo obiskovalcem. Obravnaval se je tudi odnos zasebne dobrodelnosti do javne pomoči; ta pri vsej velikopoteznosti pač ne more pogrešati zasebnega sodelovanja. Težko je podpreti vse tudi zares potrebne prošnje; v poštev pridejo predvsem ubožne družine s številnimi otroki, ubožni bolniki, skriti ubožci, stari ubožni ljudje. Občni zbor je nudil vsem navzočim obilo pobude; članice so se razšle z novim pogumom nt delo po geslu, ki ga je dala članica neke karitativne združbe: »Če tudi viharji besne preko sveta, vztrajati hočemo, delati, se žrtvovati.«

MLADINSKA AKADEMIJA ZFO 3. MARCA OB 11 V »UNIONU«

I Slovesna maša zadušnica za +dr. Alojzija Pollaka bo jutri, v sredo, ob 7 zjutraj v mestni župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani.

I Karitativno predavanje. Drevi ob 8 bo v beli dvorani hotela Union predaval g. prelat univ. prof. dr. Ks. Lukman o temi: Sv. Hieronim o bogastvu in dobrotelosti. Karitativna zveza vabi vse člane karitativnih organizacij in vse prijatelje karitativnega gibanja, da se predavanja udeležijo. Vstopnine ni.

Kino Kodljevo tel. 41-64

Danes ob 8. uri dva sijajna velefilma
Banditi divjega zapada
DICK FORAN pojoči cowboy
Demonske simfonije
Jutri in v četrtek: BANDITI - znižane cene

I V spomin blagopokojnega vladnega svetnika Emiliana Lileka. Klub koroških Slovencev v Ljubljani obvešča vse svoje člane in prijatelje, da bo maša zadušnica (črna peta maša osmica) za blagopokojnega klubovega dobrotnika in častnega člana vladnega svetnika Emiliana Lileka jutri v sredo ob 7 pri glavnem oltarju franc. cerkve v Ljubljani, Klubova žalna seja bo v soboto, dne 2. marca 1940. Za sejo bodo razposlana še posebna vabila.

I Tvrdba »Bayer« bo predvajala dne 27. t. m. ob 18 v šolski polikliniki (Aškerčeva ulica) nov

zvočni kulturno-zdravstveni film »Sifilis«. Vabljeni so zdravniki in pomožno strokovno osebje. Vstopnine ni.

Primarij dr. Merčun zopet redno ordinira

I Popravek. V članku nedeljskega »Slovenca«: »Kako ga je škoda!«, ki ga je napisal J. Jagodic (ne Jagodic), beri v 4. vrstici 3. odstavka: slovesi od domačije (ne Nemčije), ker beseda ni v nobeni zvezi s smislom stavka in bi imela, če bi obveljala, neroden prizvok. Druge napake tiskarskega škrata je čitatelj lahko že sam uganil in popravil. Uredništvo.

Igrati s tebe miši
se pravi s slabovidnimi očmi ili skazi življenja.
Zato raje nosite takoj očala od

I Tekstilni ostanki vseh različnih vrst, za obleke in perilo se dobijo po starih cenah v Goričarjevi trgovini za Ljubljano Sv. Petra

MARIBOR

Oženjen je bil, pa se je kljub temu na vse strani ženil

Pred mariborskim okrožnem sodišču je bila včeraj zanimiva razprava. Na zatožni klopi je sedel prevečen kavalir, ki je znal imenitno živeti na račun žensk. Je to 42-letni železniški kurjač Ivan Kaufman iz Maribora, ki je živel precej časa v Murski Soboti. Tam se je seznanil leta 1936. z Rožo Rafael. Četudi je bil oženjen ter je imel otroke, ji je natvil, da je še prost ter jo je tako spravil, da je začela z njim razmerje. Koncem leta 1936. je potem odšla Roža Rafael v Francijo na sezonsko delo. Imela je v svojega zaročenca popolno zapujanje ter mu je verjela, da jo bo po povratku iz Francije poročil. Domenila sta se, da mu bo pošljala iz Francije ves zaslužen denar, katerega bo on pri nas nalagal v hranilnico, tako da bosta imela nekaj prihrankov za poroko.

Že meseca decembra 1936. je poslala Roža Rafael prvo pošiljko denarja Kaufmanu. On ji je takoj sporočil, da je moral sič denar porabiti za sebe, da pa ji ga bo pošteno vrnil, obenem pa ji je priporočal, naj mu le še pridno pošilja denar in naj bo tam varčna, češ, da bosta za poroko in za zakonsko življenje rabila potem te prihranke. Ona mu je res sproti pošljala vse, hranila je, kar se je dalo, on pa ji je v pismih razlagal svojo vročo ljubezen in željo, da bi se čimprej poročila. Na dolgo in široko ji je opisoval, kako se pripravlja na ta zakon, kako da je že kupil za njen denar parcelo z vrtom, na katerem že gradi hišico, kjer bosta kot mož in žena skupaj živela. Pri tem ji je živo slikal vse radosti in sladkosti zakonskega življenja. Ona pa je še naprej varčevala ter si vse pritrgovala ter čakala, da jo končno pokliče iz Francije, ko bo hišica dograjena. Tedaj pa je prišlo usodno pismo, katero ji je nekdo od doma poslal. V njem ji je sporočil, da je njen zaročenec v resnici poročen in oče več otrok, hišica pa, katero zida z njenim denarjem, pa je last njegove žene. Vsa obupana je potem Roža Rafael odšla s tem in z njegovimi pismi v Francijo na naš konzulat ter prosila, da se vsa zadeva preišče. Res so naše oblasti uvedle potem preiskavo, ki je

nasip 29. Ljubljana. Najboljši rožasti krepdlini v ostankih meter din 15. Pohitite dokler traja zaloga!

30. Dražba kož

divjadi na velesejmu 4. marca 1940

Blago pošljite na naslov: **Ljubljana „Divja koža“, Velesejem**

I Ker je odredila oblast izpraznitev podstrešij in ima marsikdo tam spravljeno staro pohištvo, slike, les, dele oprave in drugo, se obrača uprava Narodnega gledališča na lastnike takih predmetov s prošnjo, naj jih ponudijo gledališču ter z dopisnico ali telefonično obvestijo upravo kdaj, kje in pri kom si jih njen zastopnik lahko ogleda.

Iz Julijske Krajine

Batuje na Vipavskem. Zapustil nas je za vedno naš dolgoletni cerkveni ključar g. Anton Vetrhi. Dočkal je 73 let. Bil je vzgleden krščanski oče in trden gospodar, prava vipavska korenina. S svojo značajnostjo si je pridobil velik ugled in spoštovanje. Kot cerkveni ključar je vneto in nesebično skrbel za župno cerkev in je bil zlasti desna roka pokojnega nepozabnega župnika gosp. Ignacija Lebana. Naj mu sveti večna luč! — V Selu je umrl odlični kmetovalec Jožef Mrmolaja, ki se je rodil leta 1851. Bil je priden gospodar, ki je s svojo delavnostjo ustvaril lep dom. Pokoj njegovi duši!

Kozana v Brdih. Poročil se je tukajšnji posestnik J. Peršolja z gđ. Angelo Sirk iz znane Blažev družine na Višnjaku. Obilo sreče!

Pretepen in okraden. Kakor posnemamo po italijanskih listih, je g. Rafael Kobal iz Idrije javil karabinierjem, da so ga, ko se je vračal proti domu, napadli trije neznanci. Grozili so mu z revolverji, ga suvali in mu odnesli listino z 270 lirami. Po izvršenem ropu so lopovi zbežali. Orožništvo jih sedaj pridno zasleduje.

Sedem mladeničev oproščenih. Pred dnevi je stalo pred goriškim okrožnim sodiščem sedem slovenskih mladeničev, starih okrog 20 let, ki prebivajo v Pevni in v goriškem predmestju ob obrežju Soče. Obtoženi so bili tatvine, ter da so na območju goriške občine pobirali staro vojno železje in s tem oškodovali mesto. Ker ni bilo dokazov, so bili fantje oproščeni.

16 kokoši in en puran. Kokošnjak Avgusta Terula v St. Petru pri Gorici so v temni noči obiskali nepovabljeni prijatelji okusne perutnine. V ograjni zid so izkopali luknjo, s silo zlomili vrata in odnesli 16 kokoši in enega purana. Preplašena žival je dvignila velik hruš in zbudila gospodarja, toda preden je slednji pritekel do kokošnjaka, so tatinski zlikovci že zbežali v temno noč.

sedaj spravila Kaufmana pred sodišče. Mož se zagovarja, da se je nameraval od žene ločiti in da je z denarjem, katerega mu je Rafaelova poslala iz Francije, res kupil parcelo in zidal hišico. Pokopalo pa ga je pričevanje njegove žene, ki pravi, da je mož prvovrsten ženskar. Svojega razmerja do žensk nikoli ne jemlje resno, o čemer najbolj jasno pričajo njegova številna razmerja z drugimi ženskami, četudi je poročen. Ima celo štiri nezakonske otroke in sicer vsakega z drugo. Z ženo res živita ločeno, vendar pa ločitev ni sodnijsko izrečena. Parcelo o kateri je pisal Kaufman Rafaelovi v Francijo, je v resnici kupila in plačala njegova žena, on je samo prispeval zraven 200 din, h gradnji hišice, ki pa še ni končana, pa sploh ničesar ni dal. Ves denar, ki ga je dobil od svoje žrtve v Franciji, je očitvidno sam zapravil, najbrže skupaj z ženskami, s katerimi se je družil tedaj, ko je pisaril v Francijo koprneča pisma.

K današnji razpravi je bila povabljena kot priča tudi žena obtoženca. Odpovedala se je pričevanju. Državni pravdnik je potem predlagal, naj se še oškodovana Rafaelova, od katere je obtoženec izvalil 945 din denarja še enkrat zasliši. Zaradi tega je bila razprava preložena.

m Prof. Janko Mlakar predava v Mariboru. Tokrat bo izjemoma prosvetni večer že v sredo, 28. febr. ob osmih zvečer v dvorani Zadrugne gospodarske banke na Aleksandrovi cesti 6. Predaval bo priljubljeni planinec prof. Mlakar. Naslov njegovega predavanja je: »Iz mojega nahrbtnika«. m Tekma za šahovsko klubsko prvenstvo se je v nedeljo dopoldne nadaljevala. V II. kolu sta se srečala dva mlada, pa močna mariborska šahovska kluba »Vidmar« in šahovska sekcija SK Železničarja. Borba se je končala neodločeno 4:4. Vršila se je v kavarni Bristol pod vodstvom Fischerja ter je trajala nepretrgoma od 9—16.

m Čuvajmo naše zdravje za zdravo potomstvo. O tej temi bo v sredo, dne 28. febr. v okviru Materniskega tečaja predaval specialist za ženske bolezni in porodništvo dr. Bogo Skalický. Predavanje se bo vršilo ob osmih zvečer v prostorih Ljudske univerze na Slomškovem trgu.

m Dvodnevni tečaj za zasajanje, oskrbo, gnojenje in precepjanje sadnega drevja se vrši 4. in 5. marca na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Tečaj je teoretičen in praktičen ter traja vsak dan od 8. do 12. in 14. do 18. Za hrano in prenočišče skrbje udeleženci sami.

m Ljudska univerza. V petek, dne 1. marca predava prof. Ivan Bogovič o deželni razstavi v Curihu 1. 1939, ki jo je obiskala skupina Mariborčanov na svojem družabnem potovanju. Lepe skioptične slike ter mnoge zanimive fotografije bodo ponazorjevale potovanje po slikovitih alpskih pokrajinah in najlepših švicarskih mestih. Morebitni čisti dobitek je namenjen Podpornemu društvu za revne dijake.

m Zanimiv oglas je imel te dni mariborski »Večernik«. Neki inozemec, ki je prišel v Maribor za nekaj dni, je potem tega oglasa iskal znanstva z mariborskimi dekleti, predvsem s takimi, ki govorijo italijanski, francoski ali angleški. Navedel je tudi naslov hotela in številko svoje hotelske sobe. Prva posledica oglasa je bila, da je hotelirka svojega gosta postavila pred vrata, ker umevno ne bo trpela, da bi se njeno podjetje na tak način oglaševalo v časopisju. Druga posledica je bilo zanimanje policije, ki si je tuja natančneje ogledala ter ugotovila, da je mož italijanski žid, ki se mudi po nekem skrivnostnem poslu v naših krajih. Vsekakor pa je čudno, da uprava »Večernika« sprejme oglašje take vsebine.

m Brez komentarija. »Spoznali boste šele pravo življenje samo tedaj, ako prečitete roman

»Dora«, ki opisuje pikanterije sedanje družbe. Ta stavek beremo v oglasu, ki ga je »Večernik« objavil v svoji sobotno-nedeljski številki.

m Smrtna kosa. V bolnišnici je umrla 35 letna soproga železniškega zvančnika Tušek Zofija. V visoki starosti 81 let je umrla na Betnavski cesti 45 zasebnica Cecilija Robar. Naj počivata v miru.

m Nova preiskava. Dne 2. avgusta je bil umorjen v Rošpohu pri Mariboru v svoji hiši posestnik Krebs. Preiskava takrat ni mogla izslediti kriveev. Sedaj pa je zadeva naenkrat prišla v nov štadij ter se bo začela nova preiskava, ker so prišle na dan stvari, ki neke osebe močno obremenjujejo.

m Epidemičen primer meningitisa se je pojavil v St. Janžu na Vinski gori. Zbolela je 13 letna učenka, katere mati je ni hotela potem pustiti v bolnišnico, tako da so morali ob asistenci orožnikov priti po malo bolnico ter jo odpeljati od doma. Zdravniške oblasti so zaradi tega odredile, da se pouk na šoli, v katero je dekletke zahajalo, začasno ukine.

m Sumljiva smrt. V Rušah so našli mrtvega delavca v ruški tvornici Antona Poteža. Njegova smrt je nastopila na sumljiv način, da je odredilo državno tožilstvo sodno obdukcijo trupla. Nekateri namreč govorijo, da je umrl Potež zaradi udarca na glavo, katerega mu je zadal neznanec, drugi pa so spet mnenja, da je umrl od kapi, ki je nastopila kot posledica preobilnega alkohola. Vzrok smrti bo pokazala obdukcija.

Gledališče

Torek, 27. febr. ob 20: »Kovarstvo in ljubezen«. Red C.

Sreda, 28. febr. — Zaprtlo.

Četrtek, 29. febr. ob 20: »Via Mala«. Zadnjič. Globoko znižane cene.

Celjske novice

Koroški borci za priznanje prostovoljstva

Celje, 26. februarja. Člani LKB v Celju, ki jih je 825, so se večeraj dopoldne zbrali na svojem zborovanju v hotelu Evropa, da ponovno izrečejo svoje zahteve. Zborovanje je vodil predsednik g. Brišček, ki je v svojem krepkem govoru poudarjal zasluge koroških borcev za severno mejo ter poudarjal pravične zahteve priznanja prostovoljstva. Z zborovanja so bili poslani vdanostni pozdravi Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. kr. Vis. knezu namestniku Pavlu, ministru za vojko in mornarico g. generalu Neduč in predsedniku senata g. dr. Antonu Korošču.

Tajniško poročilo je podal g. Mulej. LKB v Celju je priredila ob 20 letnici junaške smrti Srečka Puncerja in Franca Malgaja spominске slavnosti na Puncerjevem grobu v Braslovčah in na Malgajevem grobu v St. Juriju pri Celju. Posebno slovesno so proslavili koroški borci 20 letnico zavzetja Črne po celjskem polku. Meseca decembra je krajevni odbor obdaril najrevnejše člane. Blagajniško poročilo geometra g. Jerasa izkazuje 25.331 din dohodkov in 3307 din prebitka.

V imenu glavnega odbora LKB je pozdravil zborovalce delegat iz Ljubljane, Z. Maistrovimi borci in zagrebškimi tovariši so se koroški borci trudili za priznanje neizpodbitnih zaslug za narod in državo v najkritičnejših trenutkih nastajajoče Jugoslavije. Prvi korak je storjen. Vidni znak, ki ga prejmejo koroški borci v obliki kolajne, je dokaz in temelj priznanja, kateremu mora služiti izpolnitev vseh obljub severnim borcem. Priznanje prostovoljstva je narodno obrambna zadeva. Te rešitve ni mogoče več zavlačevati.

Pri volitvah je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik Brišček Janko, podpredsednika Janko Wagner in Franjo Roš, tajnik Anton Mulej, blagajnika Viktor Kovarčič in Bazilij Jeras, odborniki Mikeln Friderik, Pačnik Danimir, Josip Rajhman in Anton Repnik. V nadzorni odbor so bili izvoljeni gg. Arneje Matej kot predsednik, inž. Dušan Rudolf in Ferdo Primc. Med delegati za letno skupščino LKB sta med drugimi gosp. Fazarinc in gosp. Šek.

Pri slučajnostih se je poudarilo, naj bi oblast, kakor tudi drugi gospodarski in industrijski krogi gledali, da dajejo prednost pri oddajanju služb koroškim borcem.

Dr. Tomižek Viktor

specialist za ošne, bolezniki, zopet redno ordinira, Celje, Cankarjeva 9.

c O kmečkih uporih na Slovenskem bo drevi ob 8 govoril v veliki dvorani Ljudske posojilnice g. insp. Silvo Kranjc.

c Letna skupščina celjske gasilske župe je bila v nedeljo dopoldne v dvorani Celjskega doma. Udeležilo se je je nad 100 zastopnikov, predsednik celjske mestne občine g. dr. Voršič Alojzij, okrajni podnačelnik g. dr. Otrin in zastopniki izsko. Zupan g. dr. Voršič je po lepem nagovoru izročil župnemu starešini g. Golograncu Konradu diplomu z odlikovanjem Jugoslovanske krone V. stopnje. Po poročilu starešine g. Golograncu Konrada je podal tajniško poročilo g. Bervar. Gasilci iz celjske župe so lani rešili za 13 milijonov ljudskega premoženja in sodelovali pri 49 požarih. Zupa šteje 57 prostovoljnih gasilskih čet. V upravni odbor so bili izvoljeni g. Gologranc Konrad, Ivan Virant iz Zalca, Bervar Adolf iz Celja za tajnika, za blagajnika g. Dobovčnik iz Celja, za odbornike gg. Košir Franc, Vinko Jordan, Ernest Tišler in Vrtičnik. V nadzorni odbor pa gg. Anton Kopriva, Jože Kožuh, Ivan Bucej, Ivan Praprotnik in Vinko Časl. Delegati so izrazili željo, da bi bili letošnji izlet Gasilske zveze v Zalca. Zalska gasilska četa bo namreč praznovala 60 letnico. Ob zaključku skupščine je bilo izročenih 11 srebrnih križcev zaslužnim gasilec. Na skupščini je bilo sklenjeno, da bo 17. marca ob pol 9 dopoldne v gasilskem domu v Celju ekonomsko-administrativni tečaj. Preračun za leto 1940. predvideva 7556 din dohodkov in prav toliko izdatkov.

c Pohitite z nakupom srečk. Zrebanje efektne loterije poštinih nameščencev v Celju bo nepreklicno v nedeljo 3. marca ob 3 dopoldne v Narodnem domu. Glavni dobitek štiridesedni avto »Opel«, ostali glavni dobitki v celjskih izlozbah. Poleg tega še 200 drugih lepih dobikov.

c »Kovarstvo in ljubezen«, znamenita Schillerjevo dramo bo uprizorilo mariborsko narodno gledališče že v sredo 6. marca ob 8 zvečer v mestnem gledališču, s čimer naše nedeljsko prednaznanilo popravljamo.

c V celjski bolnišnici je umrl 59 letni natakaz iz Celja Jakob Starkl. Naj v miru počiva!

c Funkcionarji niso prišli. V nedeljo bi moral biti v Celju občni zbor društva »Volan«, v katerem so organizirani šoferji. Zborovanja pa ni bilo, ker nanj niso prišli odborniki.

c 14.000 litrov petroleja je bilo včeraj dopoldne razdeljenega med številne trgovce iz celjskega okraja. Te dni prideta v Celje še dve cisterni. Kljub dobavam petroleja ga bo še vedno primanjkovalo.

Ker v Nemčiji jako varčujejo z vsemi kovinami, so začeli iz obrabljene papirja izdelovati posode za olje in becin, ki ga potrebujejo avtomobili.

KULTURNI OBZORNIK

Čajkovski: Suita iz baleta Hrestač. Jolanta

V spomin stoletnice rojstva Petra Iljiča Čajkovskega je uprizorila naša opera dve krajši odskri deli tega slavnega ruskega skladatelja, suito iz baleta »Hrestač« (Ščeljukinčik) in enodejansko lirčno opero »Jolanta«. Obe deli sta po svoji krajši obliki in preprostosti uvrščeni v operni program kot nekaj intermezzo med večjimi opernimi deli. — V baletni glasbi »Hrestač« muzicira Čajkovski neprisiljeno in lahkonost z vso ritmično bujno in prav razkošno barvno pestrostjo svoje fantazije, ki tvori posebno in značilno plat njegovega umetniškega obraza. (Saj se ta živa, neproblematična, skoro bi rekli salonska lahkonost včasih vrine celo v otono, tragično vzdušje njegovih simfonij.) Pisana razkošnost glasbe v »Hrestaču« skoro zahteva tudi razkošja na odru. Tega seveda naš oder in naš dokaj maloštevilni baletni zbor ne premore. Pa tudi še v kakem drugem pogledu naš baletni zbor, ki se z izjemo »Punčke« in »Vraga« na vsaki pod Pina Mlakarjem vsa zadnja leta ni povzpela do kakšnega večjega napora, bržkone ne bi zmogel »Hrestača« v popolni, celotni baletni obliki. Zato je baletni mojster in koreograf g. Golovin združil le nekaj plesov v obliki brez tesnejše vsebinske povezanosti Golovinova umetnost je preprosta, večkrat nekoliko banalna, skromna v fantaziji, glasbe same se razen izrazitih ritmičnih mest le prav malo drži (kar je bilo posebno očitno n. pr. v Plesu pred pajkovo mrežo). Morda najde tudi taka baletna umetnost svoje čudovalec, človek z nekoliko razvijenim estetskim okusom ne bo našel v njej ničesar. — Iz celote so ugodno izstopale sposobnosti posameznih plesalk (Mohorjeva-Bravničarjeva, Remškarjeva itd.), prav tako pa okusna in lepa ornamentalna in scenacija g. ing. E. Franza.

»Jolanta« je izraz mehke operne lirike Čajkovskega, ki je dosegla višek v »Onjeginu«. Zunanja »gradba« »Jolante« nima tiste dramatske napetosti kot »Onjegin«, je bolj epizodna, a vendar daje Čajkovskemu dovolj prilike, da prepoji vse dejanje z nežnim lirskim občutjem melodioznih arij in mojitreko zgrajenih ensemblov. — Naslovno vlogo je izdelala gđ. Vidaličeva igralci spretno, deloma v prav sugestivno močjo, v petju nekoliko preveč zadržano. Tenorsko partijo grofa Vandemonta je s pristno občutno muzikalnostjo oblikoval g. Franci, ki je z lahko in polno zvočnostjo svojega glasu obvladoval številne višine te precej težavne vloge. Močan v izrazu je bil g. J. Betetto kot kralj René, g. Lupša je kot vedno tudi to pot (v vlogi Bertrama) s svojim krasnim mehkim basom udil poslušalca prav poseben užitek. Lepo izdelani sta bili vloge Roberta (g. Janko) in zdravnika Ebn-Jahia (g. Dolničar); slednji je pokazal v tej večji vlogi prav lep napredek. V ensemblih so se lepo spojili v celoto glasovi g. Spanove (Marta), gđ. Heybalove (Brigita), g. Poličeve (Laura) in g. Rusa (Almerih). Celotni okvir dejanja in detajle je sretno izdelal režiser g. D. Zupan. Dirigent g. A. Neffat pa je v »Hrestaču« in »Jolanti« znal izvesti iz orkestra bogastvo izraza in mehki čar Čajkovskega glasbe. dr. VaVo

Jugoslavica med Madžari

Pravkar je izšla prva dvojna številka domoznanske revije »Dunajski zvezek« (Obzornik Prekdanavja), katere novo ime označuje samo razširjeno področje doseganja »Vasi zvezek«. Kakor je šestletnik pod starim naslovom prineslo mnogo gradiva o Slovencih in Slovanih, tako je tudi nova revija pod istim glavnim urednikom dr. Avgustom Pavlom ostala zvesta temu zanimanju in delu za medsebojno spoznavanje sosednih narodov. Tako prinaša prvi zvezek malone stran dolgo poročilo dr. A. Pavla o Novakovi »Slovenica med Madžari« v Domu in svetu 1939. Povzema glavne ugotovitve in zaključuje poročilo z željo, naj bi se že oglasila nad planino Peco zlata ptica, da bi zbudila Kralja Matjaža. »Ljudje dobre volje na obeh straneh meje že davno z zadržanim dihom pričakujejo klic darobne zlate ptice.« Dr. Pavel poroča tudi o podobni publikaciji, ki jo je v madžarski pisatelj Balás-Piri Aladár: »Madžarsko-erbske književne vezi« (1937). Avtor obravnava v prvem delu o madžarskih vplivih na novejšo erbsko literaturo (n. pr. ustanovitve Matice), v drugem pa o madžarskih vplivih na srbsko narodno pesem. Dr. Pavel ugotavlja površnost v obravnavi obširnega gradiva, popravila nekatere napake, v splošnem pa pozdravlja nujno in zato zaslužno delo.

V zvezku je še nekaj gradiva, ki se nanaša na južnoslovansko ozemlje. Tako razpravlja T. A. Horváth o čehu kovinarjev 1614. l. v Szombathelyu, ki so prosili od zagrebških obrtnikov pravila njih ceha. Ta latinska pravila so tu objavljena. — V posebni razpravi o čutari išče dr. Nagy L. tuje vezi z madžarskimi izdelovalci čutar. Med prebogati ilustrativnim gradivom je reproducirana tudi stran balkanskih čutar (4 iz čofjškega narodopisnega muzeja), primeri bolgarskega čutara za izdelovanje čutar, bolgarska delavnica za čutare in več akcij o njih izdelovanju. Obširno govori o bolgarskih čutarah in njih izdelovanju; saj so jih Madžari dobili v XVII. stol. z Balkana. V ostalem pa je ostala ta ugledna revija vzor vnetega etnografskega in jezikoslovnega zbiranja gradiva ter raziskavanja domačega življenja. Mk.

Hrvatski književni večer

Društvo slovenskih književnikov v Ljubljani bo priredilo 8. marca t. l. literarni večer, pri katerem bodo sodelovali s čitanjem svojih del naslednji hrvaški pesniki in pisatelji: Dobriša Cesarić, Olinko Delorok, Ivan Goran-Kovačić, Ivo Kozarčanin, Vjekoslav Majer, Luka Perković in Dragutin Tadijanović. Uvedel bo književnik predsednik društva hrvaških književnikov dr. Ilija Jakovljević, urednik »Hrvatskega dnevnika« v Zagrebu.

Hrvaški književniki pridejo v Ljubljano na povabilo DSK in bodo nastopili v dramskem gledališču. Obeta se nam lepa, zanimiva prireditev, ki naj poglobi stike med nami in hrvaškim hrvaškim narodom.

Senjor čeških jezikoslovcev prof. Pastrnek umrl

Dne 17. t. m. je umrl v Pragi slavni jezikoslovec dr. František Pastrnek v 86. letu svoje starosti. Rodil se je 1. 1853 v Kelci na Moravskem ter je študiral gimnazijo v Olomucu in Uberskem Hradištvu, univerzo pa na Dunaju, kjer je bil učenec našega Miklošiča in pozneje Jagića. Po znanstvenem potovanju po Rusiji se je habilitiral na dunajskem vsučilišču že l. 1888. Od l. 1895 pa do l. 1924 je deloval na praški univerzi, kjer je predaval staroslovansko, za katere največji poznavalec je veljal v znanstvenem svetu. Iz tega znanstvenega področja je tudi največ njegovih znanstvenih del. Posebno se je zanimal za problem svetih bratov Cirila in Metoda, ter je o njima napisal dolgo časa najboljša dela. Napisal je slovnico staroslovanskega jezika, izdal bibliografijo slovanske filologije ter več dialektoloških razprav. Bil je član češke, ruske in bolgarske akademije znanosti. V pokoj je stopil l. 1924, nasledil ga je tudi že pokojni prof. Miloš Weingert. S prof. Pastrnekom odhaja v večnost senjor čeških jezikoslovcev. Veliko naših profesorjev je bilo njegovih učencev, tako tudi podpisani, ki bo vedno ohranil spomin na drobnega slavista, filologa in jezikoslovca itd.

Pred letom dni je bilo v Skoplju ustanovljeno »Etnološko društvo«, ki je prvo to vrste v naši državi. Namen društva je proučevanje narodnega življenja in navad Srbov in Hrvatov. Kot prvi javni nastop potrebnega društva je treba omeniti znanstveno revijo »Etnologija«, ki jo izdaja društvo in katere prva številka je izšla te dni. Urejuje jo univ. prof. dr. Milenko Filipović. Leta bo tromesečnik. Prva številka prinaša med drugim razpravo prof. Tihomirja Djordjevića »Sedmostrata Žiča«, dočim dr. Filipović razpravlja o mobi (prostovoljnem skupnem delu) pri težkih prenosih v narodu, Danica Janković o narodnih plesih v debareki okolici, drobnih poročil pa je več. Urednik dr. Filipović je obenem tudi predsednik društva. Ker je srbski jug še v marsičem neraziskan, je več kot prav, da se je to potrebno društvo ustanovilo. (Revija stane 60 din na leto.)

Miodrag Stajić je izdal drugo knjigo kratkih razprav in člankov z naslovom »Marginalije«. Med drugim govori o Borislavu Stankoviću, o stilu Jovana Dudića, o pokojnem Pavlu Popoviću itd.

Srbska književna zadruga je izdala te dni svojo

31. knjigo »Zabavnik«, ki prinaša srbski prevod (prevela Bojana Drašković-Bojović) romana Aldousa Huxleya »Kontrapunkt življenja«. Predgovor je napisal dr. Vladeta Popović. Knjiga obsega 600 strani in stane 50 din.

Izšla je druga serija »Svetovnih pisateljev« v založbi profsorske zadruge. Prinaša Jordana Jovkova (Cifluk kraj granice, prev. Siniša Paurnović), Karla Čapka (romana Hordubal, Meteor v prevodu Jaroslava Malija), Hermann Hesseja (romana Peter Camerzind, Damian v prevodu Pavline Lebl-Albale), Françoisa Moriaca (Zmisljaki splet, prev. Pavle Aničić) in Edouarda Estionierja (roman Klice v prevodu Jelišavete Markovič). Zadnji čas se med Srbi sploh čuti močna težnja za tuji literarnimi deli. Tako se pripravljajo tudi trilogija znane Pearl Back (Dobra zemlja, Sinovi, Razrušeni dom) v založbi »Edicija a. d.«.

Rede Drinac, nekdanj tako znan po svojem elstemizmu in bohemizmu, zadnji čas pa pogosti kot trdnjak Srbskega knj. glasnika, je napovedal Zbrana dela v petih knjigah (Perspektive, Moja putovanja, roman Janče han, Poezija, U vrtlogu veka). Izda založba »Hipnos« v Beogradu.

V šesti seriji »Luče« Profsorskega društva sta izšli med drugim tudi dve zanimivi knjigi: A. Petrovića »Klasična metrika u hrvatskoj i srpskoj književnosti« in Božidara Kovačevića »Prvi ustanak po kazivanju savremenika«.

Kolarčeva narodna univerza v Beogradu je začela izdajati priročne brosure o posameznih književnih delih. Tako so izšli: Alfonse Daudet in Provansa (Raško Dimitrijević), Montaigne: Esei (Paulina Lebl-Albala), Stopana Hriestovim (o Tomažu Kempčanu, napisala Isidora Sekulić), Euripides: Medeja (dr. Miloš Djurić), Alfred de Vigny (dr. Miodrag Ibrovac), Macchiavelli: Mandragola (dr. Stanko Škerlj), Shiller: Marija Stuart (dr. Miloš Djordjević) in O. Čapku (o trilogiji: Hordubal, Meteor, Vsačkanje življenja, napisal dr. Krešimir Georgijević).

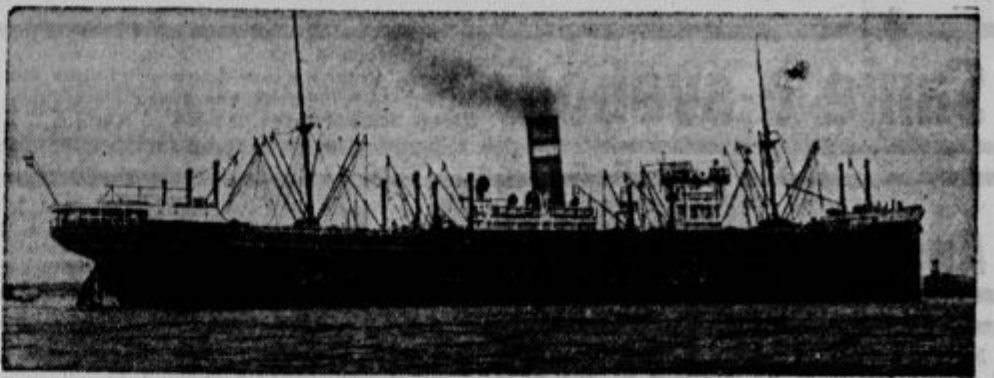
V Pančevu je izšel obsežen roman Ljubše Jočića »Polomljena kola«, v katerem pisatelj prikazuje podeželsko življenje v predvojni Srbiji. Pisatelj je pokazal precej talenta v svojem prvem vsčjem tekstu.

V najnovejši številki »Srbskega knj. glasnika« (16. II.) je začel objavljati njegov urednik Božidar Kovačević zanimivo razpravo o vprašanju, v koliko so Srbi zastopani v bolgarski kulturi. Članek se bo nadaljeval.

— Korpulentnim in miščastim, pri katerih se pojavljajo znaki raznih težav vsled nezadostnega izločevanja sokov, izobno pomaga večtedensko pitje naravne »Franz-Josefove« grenke vode. Taki ljudje se morejo tudi doma — seveda pod nadzorstvom zdravnika — zdraviti za shušanje Reg po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485 25 V. 35

Veliki čas vegeterijancev

Malo je ljudi, ki bi se v bojujočih se državah razveselili skrčenja mesnih dni; a ti maloštevilni so: vegeterijanci. V Angliji je njih glavni besednik: G. B. S. — to je slavni in jedki irski pisatelj George Bernard Shaw. Shaw je nekemu angleškemu častnikarju izjavil, da je prepoved mesa velika korist za narod. Pravi, da bi bil vesel, če bi v vsej Veliki Britaniji in Irski sploh prepovedali uživati meso. Ko ga je častnikar zavrnil, da je Anglija postala velika in mogočna, dasi Angleži toliko mesa pojedjo, da je prekinil Shaw, češ, kako velika in mogočna bi bila pa šele, če Angleži mesa ne bi jedli — »kar mene pogledajte!«

Holandski parnik »Burgerdijk« na vožnji iz USA v Anglijo. Nemška podmornica je parnik ustavila in ga potopila zaradi propagande proti Nemčiji.

ŠPORT

Šport zadnje nedelje

Preteklo nedeljo pa je bil beli šport že precej močno pomešan z zelenim. Poleg smučarjev so že precej številčno nastopali nogometaši in svojih prvenstvenih tekmah. Najprej si oglejmo smučarske tekme, potem pa še nogometne.

Drž. žensko prvenstvo v alpski kombinaciji

Rezultati smuka: 1. Pernuš Poldka, »Ljubljana«, 1:49,3 min.; 2. Heim Erika, Skala, 1:50,8; 3. Praček Lojzka, Gorenjec, 2:16,2.

Tekme v skokih na Mostecu

Seniorji:

1. Nedok Jože, »Ljubljana«, 310,3 točk, skoki: 23, 22, 25 m.
2. Vidic Andrej, »Ljubljana«, 292,3 točke, skoki: 22, 21,50, 24 m.
3. Pogačnik Tone, »Bratstvo«, 274,5 točk, skoki: 22, 21, 22,5 m.

Juniorji:

1. Bukovnik Leo, »Bratstvo«, 323,9 točk, skoki: 22,5, 21,5, 24 m.
2. Javornik Ivo, »Ljubljana«, 322 točk, skoki: 22,5, 22,5, 25 m.
3. Lokar, »Ljubljana«, 311,8 točk, skoki: 21,5, 20,5, 22,5 m.

Subjuniorji:

1. Derner Boris, »Mojstrana«, 214,5 točk, skoki: 19, 19, 18,5 m.
2. Jenko Jože, »Ljubljana«, 266,4 točk, skoki: 16, 17, 17 m.
3. Nagelj, »Ljubljana«, 253,9 točk, skoki: 12, 13, 16,5 m.

Prvenstvo v alpski kombinaciji LZŠP

1. Mulej Tinček, Ilirija, 554,6 točk.
2. Voler, Ljubljana, 566 točk.
3. Magušar, Ljubljana, 587 točk.

Patrolne tekme SK Železničarja

Tehnični rezultati so:

1. ISSK Maribor (Fanedi, Subic, Legvart) 1:11,29.
2. Bratstvo, Jesenice (Stana, Pogačnik, Ranzinger) 1:16,53.
3. SK Železničar (Cernec, Kramersič, Babič) 1:26,31.
4. ISSK Maribor (Stante, Škrget, Sivčič) 1:30,25.

Prvenstvo MZŠP v alpski kombinaciji

Celje, 25. februarja.

Ob lepem vremenu so bile danes smučarske tekme pri Celjski koči za prvenstvo zimskošportne podzveze v alpski kombinaciji. Nastopilo je 25 tekmovalcev.

Podrobni rezultati so sledeči: Breznik Joško, SPD, 194,5; Dvoršak Friderik, SPD, 191,6; Krajnc Franc, SPD, 188,45; Skoberne, SK Celje, 184; Gajšek Božo, SPD, 182,4. V slalomu je imel najboljši čas Skoberne Friderik.

Tekme v srbski ligi

Slavija (Sarajevo): Jedinstvo 6:1, Bata: Jugoslavija 2:1, BSK: Vojvodina 5:0, Bask: Gradjanski (Škoplj) 3:0, Zak (Subotica): Zemun 1:0.

Tekme v hrvaško-slovenski ligi

Slavija (Osijek): Hajduk 0:0, Concordija: Hašk 4:0 (1:0), Gradjanski: Bačka 5:0 (2:0), Sašk: Ljubljana 5:0 (3:0).

Tabela Hrvatsko-slovenske lige.

Gradjanski	12	11	1	0	59:4	23	(1)
Sašk	12	7	2	3	26:19	16	(8)
Hašk	12	7	2	3	31:24	16	(8)
Hajduk	12	6	2	4	27:21	14	(10)
Concordia	12	5	1	6	26:28	11	(13)
Slavija (Osijek)	11	3	3	5	19:26	9	(13)
Split	11	3	1	7	13:25	7	(15)
Ljubljana	12	2	3	7	22:54	7	(17)
Bačka	12	3	1	8	15:34	7	(17)
Slavija (Varaždin)	12	2	2	8	12:24	6	(18)

Angleška križarka, ki je 21 Nemcev z japonske ladje »Osama-Maru« odpeljala v Hongkong.

ZFO

Orodne tekme Kamniškega fant. okrožja

Zadnje nedeljo je imelo kamniško fantovsko okrožje v Dobu svoje prve orodne tekme za okrožno prvenstvo posameznikov, ki so v vsakem pogledu lepo uspeli. Prav posebno pa velja to za število tekmovalcev, saj je bilo na tekmah 20 članov in 4 mladi.

Tekmovalci so merili svoje sposobnosti v lepi orodni telovadbi v obveznih in poljubnih vajah in sicer na drogu, bradli, konju na šir z ročaji in v poljubni prosti vaji. Za prve orodne tekme, ki jih je organiziralo okrožje v lastnem delokrogu, je bil uspeh prav dober, četudi so tekmovali v lahkih obveznih vajah (nižji oddelek tekem za leto 1940-41). S temi tekmami je napravilo okrožje velik korak naprej na polju orodne telovadbe in mu moramo samo čestitati.

V naslednjem prinašamo prve tri rezultate:

1. Jeraj Franc, FO Vodice, 125,75 očk;
2. Aleš Leon, FO Dob, 113,05 točk;
3. Štrukelj Miha, FO Dob, 102,35 točk.

Alpska kombinacija Triglavskega fant. okr.

Rezultati nedeljskega tekmovanja triglavskega fantovskega okrožja v alpski kombinaciji, ki se je izvedlo na priznanem Črnem vrhu nad Jesenicami, izgledajo takole:

Člani I. razred: 1. Praček Ciril, FO Jesenice, 1:46; 2. Berloncel Jože, FO Jesenice, 1:47,4; 3. Znidar Emil, FO Jesenice, 1:52.

Člani II. razred: 1. Košir Jože, FO Jesenice, 2:25,4; 2. Zalokar Franc, FO Hrušica, 2:30,3; 3. Zakar Jože, FO Koroška Bela, 2:39,2.

Člani III. razred: 1. Stare Marjan, FO Jesenice, 1:25; 2. Puc Franc, FO Hrušica, 1:36,6; 3. Vidic Ivan, FO Jesenice, 2:11,6.

Smuške tekme Zasavskega okrožja

V nedeljo je bil drugi del smuških tekem v teku posameznikov in za moštva na 12 km v okolici Dola. To pot je startalo le 10 tekmovalcev in sicer oni, ki so se merili na zveznih tekmah v Mojstrani z žilavimi Gorenjci.

Proga je bila dobro izbrana ter je zahtevala mnogo truda, volje ter vztrajnosti. Med tekmovalci smo videli oba br. Jermana, Jožeta in Franceta. Slednji je imel smolo v mazanju smuči ter se tokrat ni mogel izkazati. Nadalje br. Vrbinc, Dolinar, Puntar, Vidmar in Pavčnik. V bratih Jermanu Jožetu in Francetu ima naše okrožje dva dozorela smučarja-tekmovalca.

V moštvih sta tekmovala FO Sv. Peter in FO Dol, drugi pa so izostali.

Rezultati tekmovanja v teku na 12 km posameznikov so sledeči: 1. Jerman Jože, FO Dol, v času 1:12,34; 2. Dolinar Tone, FO Sv. Peter, 1:28,25; 3. Pavčnik Tone, FO Dol, 1:30,40; 4. Vidmar Franc, FO Dol, 1:34,07.

V teku moštvoval pa si je priborilo prvo mesto moštvo FO v Dolu v času 4:17,06. Bratje iz Dola so pokazali, da imajo smisel za zimski šport. Za tekme je bilo veliko zanimanje tudi med gledalci. Tekmovanje je trajalo dve uri. Z. F. O. je zastopal zvezni smuški sodnik br. Reja.

Smuške tekme Radovljanskega okrožja

V soboto 24. februarja in nedeljo 25. febr. 1940 so se vršile v Radovljici II. okrožne tekme radovljanskega okrožja.

S članskim tekom na 12 km za kombinacijo so bile v soboto ob 3 popoldne odprte tekme. Startalo je 22 članov in teko po lepo izpeljani, zaradi slabega snega, precej težki progi. Prvi je prispel na cilj v lepem času 54,06 min. Kordež Matevž FO Kropa.

2. Finžgar Rudi FO Kropa v času 1:01,03.

3. Jurkovič Franc FO Radovljica v času 1:05,12.

Obenem so štartali tudi mladi v teku na 6 km. Tako se je udeležilo 34 mladcev od katerih so bili najboljši naslednji:

1. Pangre Gabrijel FO Ribno v času 23,20.
2. Ravnik Jože FO Radovljica v času 23,35.
3. Cvenkelj Alojz FO Brezje v času 23,40.

V nedeljo ob 9 se je vršil veleslalom čigar dolžina je znašala okrog 2000 m z višinsko razliko 400 m. Proga je bila zledenela in zato jako težka ter je zahtevala velikih sposobnosti od tekmovalca, ki jih je bilo 14. Zlasti se je odlikoval Finžgar Rudi FO Kropa, ki je prevozil progo brez padca v krasnem času 2:59,1.

2. Kavčič Filip FO Kropa v času 3:42,4.

3. Kordež Matevž FO Kropa v času 4:02,2.

Dopoladne ob 3. uri so se vršili na skalalnici v Lancovem skoki za kombinacijo in samostojni skoki. Uspeh kombinacije je naslednji:

1. Kordež Matevž FO Kropa 230 točk.
2. Finžgar Rudi FO Kropa 193,9 točk.
3. Kavčič Filip FO Kropa 155,6 točk.

Za samostojne skoke se je prijavilo 13 tekmovalcev, ki so pokazali naslednji uspeh:

1. Finžgar Rudi FO Kropa 70 točk (22½, 23).
2. Kordež M. FO Kropa 63,1 točk (25,25½ p).
3. Janša J. FO Radovljica 62,5 točk (18½, 22½).
4. Kavčič Filip FO Kropa 61,7 točk (23½, 24 p).
5. Mulej Vinko FO Radovljica 54,5 točk (18,18).

Mladce FO Ljubljana-mesto pozivam, da se udeležijo redne telovadbe, ki bo danes ob 18 v telovadnici II. drž. realne gimn. na Poljanah.

Ker je telovadba radi nastopa na akademiji 3. marca zelo važna, pozivam vse mladce, da se telovadbe sigurno udeležijo.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

ASK: Vse odbornike »Akademskega športnega kluba« pozivamo, da se brezopojno udeležijo seje, ki je danes ob 13 v AK domu. Nenadoma smo spet postavljeni pred državno akademsko prvenstvo, ki bo od 29. febr. do 3. marca.